

onze vogels

35e jaargang no. 12, december 1974

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ssel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, telefoon (05760) 1 86 31.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.
Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 2, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: J. G. Harskamp, Loenapad 14, IJsselstein, telefoon (03478) 21 25.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon 023 - 285906.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

W. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 06.00 - 17.00 uur, 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.
Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.
De contributie bedraagt in dit geval f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 20,- per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 250 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebravinkenclub
Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 68028, Röntgenhof 33, Hoogeveen.
Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43948 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.
Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries.
Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon 03410 - 62 73.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.
Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden.
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten-Leur.
giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels, H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht. Telefoon 01806-2980.
Contributie f 13,- per jaar.
Speciaalclub voor liefhebbers van insekten- en vruchtenetende vogels.
Secretaris: H. Kehl, Kruijningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: W. Ouwehand, Dahliastraat 40a, Rotterdam-25, giro 2625815 t.n.v. penn. speciaalclub.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.

SPECIAALCLUB PARKIETEN

Inlichtingen over, waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne verstrekt door:
A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek, of bij A. v. d. Waal, Laan Olieslagers 50, telefoon (01646) 28 88, Hoogerheide.
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

vogels

BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 20 januari 1975.

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven
P. Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,- per advertentie.

Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

Vragen over?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-16, Wijchen.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

IN DIT NUMMER

	PAG.
De Kroonduif	532
De Italiaanse Bult-Frisé kanarie	533
Bepanting in en om de voliére, Hulst	536
Wat lezers schrijven	537
Het uitvangen van jonge vogels	540
Onze waterslager	541
Kolibries VI	543
Mijn kweek met pleegouders	545
Een aangepast menu	546
Eerste ervaring met kanaries	548
N.B.v.V. boekenservice	550
Een moelzame tocht met de jeep van Lilluda naar het Råkergebergte	551
Bastadering met Japanse meeuw	555
Ervaringskrabbels	557
De struisvogel	561
De kwartelziekte	563
12 kleur-kanarie	565
Belangrijke mededelingen	568
Inhoudsopgave 1974	574

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
J. W. Kemper	536
Sluis	539
Vic van Heeswijk	542
W. Roupe van der Voort	542
Edelchemie b.v.	542
De Vogelhorst	542
Holley-Delft	542
J. D. Kapelle & Zn.	542
V.V.R. Vogelvoederfabriek	549
A. P. v. Gils	559
Blankenstijn	558
Bayer	559
Harteveld Hoos & Heyermans b.v.	562
Benny Slagers	562
N.B.v.V.	562
Cédé	564
Veraka	564
Ars, Groenlo	564
Metaalwarenfabriek Hulskamp	564
Oosterbeek's sportprijzen	564
De vogelspecialist	564
Faunavit	567
404 Insecticide	567
N.B.v.V.	569
Vraag en aanbod	570
Vraag en aanbod	571
Vraag en aanbod	572
Rein v. d. Veen	573
N.B.v.B.	573
Animali	573
Witte Molen	576

Foto omslag: *Kroonduif*
Horst Müller, Vogelpark Walsrode

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

De Kroonduif

door R.R.P. van der Mark

Wie over duiven spreekt, denkt onwillekeurig aan Post- of Sierduiven en kent zo ongeveer wel de afmetingen van deze luchtacrobaten, of renpaarden van de kleine man!

Er bestaan echter nog wel andere duiven, die we vooral in tropische gebieden aantreffen, maar die ook in afmeting niet veel onderdoen voor de hierboven genoemde tamme duivenrassen.

Kroonduiven zijn echter van een totaal ander formaat en lijken „op stok” meer op flinke fazanten, dan op duiven, maar zij zijn de grootste duiven, die op het ogenblik nog leven en zijn te vinden op Nieuw Guinea, tegenwoordig West Irian geheten, waar ze hopelijk niet al te zeer gejaagd worden.

Er bestaan drie soorten Kroonduiven met drie ondersoorten; het verenpak is voornamelijk leiblaauw aan kop, hals, borst en nek, donkerblauw op vleugels en staart, die 16 pennen bevat in plaats van 12 stuks bij de tamme duiven.

Hun naam hebben ze te danken aan de werkelijk schitterende waaiervormige gekleurde kuif op de kop bij beide geslachten, waarvan de veren vroeger veel aftrek vonden in de damesmode, maar die nu gelukkig ten einde is, dank zij de bescherming, die hard nodig is.

Kroonduiven leggen namelijk slechts één ei per legsel, dat in 28 dagen door beide ouders om beurten wordt uitbroed, terwijl de opfok van het jong nog eens een volle maand eist, zodat de nakomelingen in de natuur niet bepaald snel gaat.

Een klein aantal eieren per legsel komt meer voor bij vogels, die praktisch geen natuurlijke vijanden kennen, zoals ook het geval is bij deze vogelsoort en slechts de mens als vijand heeft.

De gewone Kroonduif (*Goura cristata cristata*) is leiblaauw met een kastanjebruine mantel, wit gestreepte vleugeldeken, en met een grijze staartband over de staartpennen; een zeer grote waaiervormige, zijdelings afgeplatte en kantachtige, in losse draden uitlopende kuif is het soortkenmerk, evenals de zwarte veerstreep, die door het rode oog loopt. De snavel is donkergrijs en vrij lange zeer sterke poten zijn rood van kleur. Deze soort werd in 1699 door de Engelsman W. Dampier ontdekt in de „Vogelkop” op Nieuw Guinea.

De Victoria Kroonduif (*Goura cristata victoria*) is veel kleiner van afmeting dan de hiervoor beschreven soort en zijn kuifveren zijn aan het einde verbreed, lopen spatelvormig uit en zijn alle voorzien van een witte rand, die als kleine waaiers weer het einde van iedere pen vormen. De borst, krop, en kop zijn hier purperkleurig, het onderlichaam is donkerbruin. Verder lijkt hij veel op de gewone Kroonduif.

De Rood- of Bruinborst, ook wel Scheepmakers Kroonduif genoemd (*Goura cristata scheepmakeri*) is te beschouwen als een intermediaire (tussen) vorm van beide hierboven genoemde soorten, is kleiner dan de gewone Kroonduif, maar hij heeft,

zoals de fraaie kleurenafbeelding laat zien, weer een purperkleurige hals, borst, maar de kroon op de kop is weer duidelijk de gewone Kroonduif-kuif en mist de witgerande veereinden!

De drie soorten Kroonduiven leven in afzonderlijke delen van Nieuw Guinea, maar hybridisatie komt voor in de grensgebieden.

Alle soorten gaan in gevangenschap, mits over een zeer ruime volië beschikkend met takken, waarin het slordige nest wordt gebouwd uit kleine takken, tot broeden over, zoals we dat zo mooi kunnen zien in „Artis”, „Blij-Dorp”, of Dierenpark „Wassenaar”. Als echte duiven maakt de doffer kroonduif zijn duivin het hof en geeft een prachtige ceremonie van buigingen en sprongen ten beste. De lokroep is een diep brommend „doek-doek”, alsof er op een soort trom geslagen wordt, zeer typerend en exotisch!

Volgens de deskundige Rudkin in Amerika is het geslacht op een leeftijd van enige weken al vast te stellen: de doffer bezit dan al een gebogen boven-snavel, de duivin daarentegen een rechte, maar het brommend koeren doen geslachtsrijpe doffers alleen!

Het menu bestaat uit allerlei granen, hennep, erwten, fazantenopfokvoer, in melk geweekt brood, maar levend voedsel interesseert hen niet. Kroonduiven zijn ongelooflijk sterk en vertrouwen volkomen op hun sterke vleugels, pikken nooit met de fikse snavel; met één hand de poten omklemmend en de andere hand volkomen om het lichaam is onderzoek mogelijk, maar pas op voor vleugelbreuk, of veerbreuk van de mooie kuifveren, want die zijn zeer teer, zo ik persoonlijk vaststelde.

Kroonduiven dienen in de winter vorstvrij te worden gehouden, zodat de eventuele liefhebber en aspirant bezitter van deze kostbare, maar voldoening gevende reus onder de duiven wel moet beschikken over een ruime buiten- en binnenvolië.

DE ITALIAANSE BULT-FRISE KANARIE

GESCHIEDENIS EN ALGEMEEN

door H. Willems

Van alle rassen die tot nog toe besproken zijn geworden is de Italiaanse Bult-frisé kanarie degene die het minst tot de verbeelding spreekt van vele liefhebbers van postuurkanaries in onze noordelijke streken.

Zoals de naam reeds zegt, is het een ras dat in Italië gekreeft is geworden, doch in dat land is hij bekend onder de naam „Gibber Italicus“. Deze laatste benaming betekend vrij vertaald „Italiaanse Bult“, maar desondanks kunnen we hem niet onder de gladgevederde postuurkanaries rangschikken: Immers, de „Gibber Italicus“ is duidelijk een vogel die bij de krulveerkanaries thuis hoort. Dit laatste blijkt overduidelijk uit de krulbevedering die de vogel bezit, zij het dat deze eerder spaarzamer te noemen is dan bij de andere krulkanaries het geval is.

De krul- en overige bevedering moet in ieder geval zó spaarzaam zijn, dat de verlangde naakte bovenborst en de naakte bovenbenen aanwezig zijn. Door dit gegeven (naakte bovenborst en dijen) wordt de „Gibber Italicus“ wel eens ietwat spottend de „striptease“ kanarie genoemd, terwijl daarnaast de naakte plekken door velen als „afstotend“ worden ervaren. Mijn persoonlijke indruk van dit ras is, dat er bepaald een bekoorlijkheid van uitstraalt en dat het zeker wat meer „aanvaard“ zou moeten worden. Inderdaad, ons klimaat is bepaald niet bevordelijk te noemen voor de „Gibber Italicus“, en hij hoort dan ook zeker op de eerste plaats in de zuidelijke en warmere kontreien thuis: Een noodzaak is dit echter bepaald niet, want in onze noordelijke kontreien worden zoveel postuur- en andere kanaries in verwarmde vertrekken gehouden en gefokt, zodat de „Gibber“ daar best een plaatsje zou kunnen vinden. Het veel gehoorde fabeltje, dat de „Gibber Italicus“ door zijn verschijning veel kwetsbaarder en zwakker zou zijn als enig ander postuurkanarieras, is al lang achterhaald.

zaam te noemen, de berichten spreken zich omtrent het ontstaan bovendien nogal eens tegen.

Er zijn Italiaanse liefhebbers die hem zich van vóór 1930 niet kunnen herinneren, terwijl er anderen zijn Zou het inderdaad een zwakker ras zijn dan enig ander, dan zouden onze Italiaanse broeders het toch niet presteren om telkenjare de nodige aantallen nakomelingen te verkrijgen: M.a.w., dan zouden ze er al lang vanaf hebben gezien om dergelijke vogeltjes te houden en ermee verder te fokken.

Ik moet beamen, dat de „Gibber“ in een kouder klimaat inderdaad kwetsbaarder is, maar dat probleempje wordt door de verwarmde vogelvertrekken goed gekompenseerd.

Er is dus eigenlijk niets, dat ons ervan zou kunnen weerhouden om dit ras te houden en ermee te gaan fokken. Toch zijn dergelijke vogels, voor zover ik weet, niet in Nederland bij de liefhebbers te vinden! Over het waar en wanneer van het ontstaan is niet veel bekend, en tevens is niet veel bekend uit welk soort kanaries dit ras nu gekreeft is geworden. Enig speurwerk zal derhalve dan ook verricht moeten worden, om tot een verantwoorde vermelding omtrent deze punten te komen.

Zijn de vermeldingen omtrent dit ras eerder spaardig verklaren dat hij wél vóór 1930 bestond.

Persoonlijk geef ik, op grond van de chronologische ontwikkeling van de krulveerkanaries in het algemeen, de voorkeur aan de laatste stelling: Dus, dat de „Gibber Italicus“ vóór 1930 reeds bestond. Dat het daarbij reeds toen om de vogels zou gaan zoals we ze nu kennen, is bepaald niet zeker. We mogen echter veronderstellen dat rond 1930 de befaamde „Gibber Italicus“ reeds een feit kon worden genoemd.

De geschiedenis van zijn ontstaan sluit vrijwel passend aan op die van de overige krulveerrassen. Door de geografische ligging van Italië is het vrij logisch, te veronderstellen dat de Italiaanse Bult-frisé (Gibber Italicus) zijn ontstaan grotendeels te danken heeft aan de in de nabijheid van dit land ontwikkelde krulveerrassen. Te München had men de Münchener Frisé weten te ontwikkelen en in de veel bezongene stad Wenen had men de Weense Frisé tot ontwikkeling weten te brengen. In de stad Basel had men de Zwitserse Frisé weten te ontwikkelen.

Wat de geschiedenis van de Münchener- en Weense Frisé betreft wil ik verwijzen naar „Onze Vogels“ van september en november 1974, zodat een uitvoerige voorafgaande geschiedenis deze keer achterwege kan blijven.

We beginnen, voorwat de geschiedenis van de „Giber“ betreft, dan ook op dat punt waar vermoedelijk de eerste krulveerkanaries in Italië zijn geraakt.

Door de nabijheid van de Zwitserse Frisé (zie Onze Vogels van oktober 1974) in het nabuurland Zwitserland, is het op de eerste plaats logisch te veronderstellen dat de eerste krulveerkanaries uit dat land tot in Italië zijn geraakt.

Daarnaast zullen hoogstwaarschijnlijk ook nog Münchener Frisé's en Weense Frisé's tot in Italië zijn geraakt, en uit dat „materiaal” zal zich rond 1900 een type krulveerkanarie hebben beginnen te onderscheiden dat de basis kan worden genoemd van de latere en hedendaagse „Gibber Italicus”.

De krulveerkanaries lagen dus ten grondslag aan het ontstaan van dit ras, maar daarnaast is er nog de inbreng geweest van minstens één ander ras, dat gladbevederd was/is: De Belgische Bult kanarie! Specialiseerde de liefhebberij van de eerste krulveerkanaries zich in Italië rond 1900 in de streek rond het Meer van Como, naderhand (een dertigtal jaren later) zien we dat het houden en de fok van de „Gibber” zich gekoncentreerd had in de streken rond Napels, Caserte en Benevento.

Rond die tijd en in die streek heeft een zekere inmenging van Belgische Bult kanaries plaatsgevonden, en toen is de eigenlijke tijd geweest van de definitieve ontwikkeling van de „Gibber” zoals we hem nu kennen.

Dergelijke bultkanaries waren, zoals men zou verwachten, niet uit België afkomstig, maar waren uit Spanje naar Italië geraakt; deze vogeltjes bezaten volgens de liefhebbers reeds de geschikte houding die men bij de „Gibber” wenste te vervolmaken (rechte houding, goede afmeting, lange hals en kleine smalle kop; aldus een 7-vorm tevoorschijn roepend). Niet alleen in Spanje waren Belgische bultkanaries te vinden, en naar Italië geraakt, maar zelfs in de Franse steden, Toulouse en Marseille waren dergelijke vogels te vinden. Het mag dan ook worden verondersteld, dat óók uit die steden Belgische Bulten tot in Italië zijn geraakt.

Dat er Belgische Bulten (uit Frankrijk en Spanje) gebruikt zijn geworden om de „Gibber” te vervolmaken, staat vrijwel vast, maar dat deze vogels een feitelijke verandering teweeg zouden of zullen hebben gebracht, dat is niet aannemelijk.

De Italiaanse liefhebbers gingen er immers vanuit, dat de Belgische Bulten die ze gingen gebruiken de vereiste eigenschappen bezaten zoals deze aansloten bij datgene wat ze reeds hadden weten te ontwikkelen.

Méer, zoniet enkel, verantwoordelijk voor het „type” en de bevedering van de „Gibber Italicus” is naar mijn mening de Münchener Frisé geweest. Er zal mogelijk, zoals reeds verondersteld, wel enige inbreng zijn geweest van de Zwitserse en Weense Frisé, maar denkelijk toch niet in die mate als met de Münchener Frisé het geval zal zijn geweest.

Zouden we een Münchener Frisé naast de Gibber Italicus plaatsen, dan zou voornamelijk het verschil in de naakte partijen van de „Gibber” naar voren springen. Zouden we een te zwaar bevederde „Gibber” naast zo'n vogel plaatsen, dan zou er vrijwel geen verschil te zien zijn, dan toch wel miniem. Wat de afmeting betreft zal er geen probleem zijn, want de Münchener Frisé had een gemiddelde afmeting, die gelijk is aan die van de Gibber Italicus.

Omtrent de „Gibber” en de Belgische Frisé (of: Zuidhollandse Frisé) is al eens vaker verondersteld dat de laatstgenoemde een creatie zou zijn die voortvloeide uit de eerstgenoemde. Naar mijn mening is die veronderstelling verwerpelijk, daar zij in feite niets bewijst.

We kunnen inderdaad wel zeggen, dat de Gibber Italicus en de Belgische Frisé een grote gelijkenis vertonen, maar iedere vergelijking houdt dáár dan ook op.

Onze Italiaanse vrienden mogen dan beweren dat de Belgische Frisé (of: Zuidhollandse) in de streken van Napels, Caserte en Benevento ontstaan is, toch dit is, gezien de chronologische ontwikkeling van alle krulveerkanaries, bepaald niet juist of aannemelijk. Ik heb er reeds op gewezen, dat juist de „Gibber” in de streken van Napels, Caserte en Benevento vervolmaakt is geworden. Daarnaast dat de „Gibber” sterk lijkt op zijn „voorvader” de Münchener Frisé, althans in hoofdzaak; een vogel die naar verschijning weer een „terugval” op de Belgische Frisé kan/kon worden genoemd.

En als laatste punt, dat er degelijk van Belgische Bult kanaries gebruik is gemaakt om, juist in de genoemde plaatsen en omstreken, de „Gibber” te vervolmaken.

De drie genoemde „aanhalingen” zijn alle even belangrijk, waar het erom gaat iets aannemelijks te brengen dat „grond onder de voeten heeft”.

De verklaring van de Italianen, omtrent het ontstaan van de Zuidhollandse (Belgische Frisé) bepaal ik om het navolgende ongegrond.

Toen de Belgische Bulten werden gekruist aan de reeds bestaande vertegenwoordigers van het ras Gibber Italicus, zal het zijn voorgekomen dat er ook nakomelingen werden verkregen die de eigenschappen van vroegere tijden (Belgische Bult en Belgische Frisé) in zich verenigd zagen, en derhalve, gekoppeld aan de schimmelfactor (op de eerste plaats), een zéér sterke gelijkenis vertoonden met de Belgische of Zuidhollandse Frisé.

De eigenschappen van de Belgische Frisé zijn in de Münchener Frisé zéér sterk aanwezig gebleven, en deze zullen bijna even sterk in de Gibber Italicus aanwezig zijn geweest, en nóg zijn.

Laat ik het zó stellen, als we nú Belgische Bult x Gibber Italicus zouden paren, welke nakomelingen zouden we dan verkrijgen? Gebruiken we een intensieffactorige Belgische Bult en een idem „Gibber”, dan is de kans op naakte partijen natuurlijk het grootst. Zou slechts één of beiden de schimmelfactor bezitten, dan is de te verwachten uitkomst: Vogels met een meerdere of mindere krulling, die kwa houding en verschijning aan de Belgische Frisé (of: Zuidhollandse) doen denken.

Dat de Italianen ook Belgische of Zuidhollandse Frisé's hebben gefokt, dat zal ik niet tegenspreken. Maar dat zij dit ras gekreëerd zouden hebben is niet waar. Dat ze dergelijke vogels hebben gefokt, dat berust eerder op een samenloop van omstandigheden, dan dat er bewust naar gestreefd is geworden!

Nu ik toch het punt van intensieffactorig en schimmelfactorig heb aangeroerd, wil ik er met betrekking tot dit ras het een en ander over zeggen.

Een veel geopperde veronderstelling is het, dat als zou de „Gibber” enkel in het „intensief” gefokt worden. Nu, dat is ook iets dat geen vaste grond heeft. We weten onderhand allemaal wel zo'n beetje dat het in de praktijk brengen van intensief x intensief op moeilijkheden stuit. Hoe valt het dan te verklaren dat de Italianen met de Gibber Italicus nu juist dit

„foutieve“ in praktijk hebben gebracht en nog zouden brengen?

Nu wil ik bepaald niet vasthoudend beweren dat er in zijn geheel geen gebruik is gemaakt van intensief x intensief paringen bij dit ras, want anders zouden de gewenste en „beruchte“ (wil ik haast zeggen) naakte partijen niet verkregen zijn geworden; echter niet in die mate als algemeen verondersteld wordt! Even een kleine beschouwing waar het de intensief-faktor betreft, opdat u beter georiënteerd zult zijn omtrent het door mij gestelde.

De intensieffactor is een dominante faktor, en dit wil zeggen dat, wanneer we een intensieve vogel nemen en deze aan een schimmel vogel koppelen, de nakomelingen intensief en schimmel zullen zijn (van beiden mannen en poppen). Een intensieve man zal altijd schimmel verervend zijn, en een schimmel kan slechts de faktor schimmel vererven (waar het de mannen betreft!), maar een intensief is óók schimmel verervend, want we kunnen nóóit een kanarie fokken die met de intensieffactor ook nog intensief verervend is. Dit heeft met de dominante eigenschap van deze faktor te maken. Dominant houdt in, dat een koppeling van deze faktor tot lethaliteit (= dodelijk) leidt. Een gelijk iets zien we bij de kuifkanaries, waar kuif x kuif ook tot lethaliteit leidt.

Toch nog even een kleine toelichting hierop.

De paring van intensief x intensief en kuif x kuif is beslist wel mogelijk, maar we moeten daarbij onthouden dat wanneer een eikel en een zaadcel samensmelten die beiden de dominante faktor bezitten, de kiem niet of weinig levensvatbaar zal zijn. Doorgevoerde paringen van intensief x intensief en kuif x kuif (beiden in één vogel aanwezig is nog minder aan te bevelen) zullen op de duur tot verminderde levensvatbaarheid van de nakomelingen KUNNEN leiden. Laten we dit dan ook onthouden.

Bij de Gibber Italicus is het natuurlijk vanzelfsprekend, dat er gebruik moet worden gemaakt van intensief x intensief paringen om de gewenste naakte partijen te behouden en/of te verkrijgen, maar het is onlogisch te veronderstellen dat zulks scherping en inslag zou zijn bij deze vogels.

Wat meer is, in Italië kent men naast de intensieve exemplaren wel degelijk ook de schimmel exemplaren. Een schimmelvogel zal over het algemeen wel niet zó'n goeie tentoonstellingsvogel zijn (uitzonderingen daargelaten), maar in de fok zijn dergelijke exemplaren onontbeerlijk te noemen.

Een schimmelfactorige „Gibber“ zal over het algemeen al een tamelijke gelijkenis met de Belgische of Zuidhollandse Frisé tevoorschijn roepen, en iemand die beide rassen slechts oppervlakkig kent, die zal geen onderscheid kunnen maken: Hiermee kan een zeker bewijs worden geleverd, dat wat zijn afstamming betrefte de Gibber Italicus eerder in de afstammende lijn van de Belgische of Zuidhollandse Frisé ligt dan dat omgekeerd het geval zou kunnen zijn.

Ondanks dat, zoals reeds eerder gezegd, de benaming „Gibber Italicus“ in het Italiaans de betekenis heeft van „Bult“, en deze benaming algemeen ingang heeft gevonden, spreekt menig Italiaanse aanhanger van dit ras toch liever van de „In Italië

gekreëerde kanarie naar een zeven-vorm“, want in hun ogen bezit de vogel helemaal geen bult zoals we deze bij de Belgische Bult kennen.

Wat hun skeletvorm betreft zijn de „Gibber“ en de Belgische of Zuidhollandse Frisé volkomen gelijk, en dit is nog een bevestiging van de reeds geopperde veronderstellingen mijnerzijds.

Ondanks de inbreng van de reeds eerder genoemde rassen, schijnt er een minimale inbreng te zijn geweest van Hollandse of Noordhollandse Frisé's, maar dit is niet met zekerheid te achterhalen.

Om nog even terug te komen op de intensieffactor: Volgens de Italiaanse lektuur is de beste koppeling nog altijd die van Goud x Geel (zowel in vetstof als pigment), zodat hier eens te meer een punt voorhanden is om de stelling van ALTIJD intensief x intensief paren te weerleggen.

Trouwens, de navolgende kleuren zijn in Italië erkend:

Groen - Goudgroenbont - Bruin - Goudbruinbont - Goud - Geel - Wit en Oranje.

Volgens de Italianen zijn de drie méést in het oog springende eigenschappen, die het karakteristieks genoemd kunnen worden bij de „Gibber“:

- 1: De lichaamsvorm.
- 2: De bevedering.
- 3: De elegantie.

Persoonlijk zie ik liever de NAAKTE partijen als het méést karakteristiek, en zou deze dan ook op de eerste plaats zetten.

Eer ik nu de puntenschaal voor deze vogel wil gaan vermelden, wil ik nog even het een en ander opmerken.

De naakte partijen ontstaan bij de Gibber Italicus veelal pas ná de eerste rui, en dit houdt dus in dat jonge exemplaren vóór de rui veelal geen bloot zullen vertonen. Net zoals bij welhaast alle postuurkanarierassen het geval is, kunnen de jonge vogels die minder mooi uitzien ná de rui véél beter voor de dag komen, terwijl daarnaast ook wel het omgekeerde het geval kan zijn. Zou iemand in Nederland in het bezit geraken van Italiaanse Bultfrisé's, dan wil ik nog de raad meegeven om tijdens de fok liever gebruik te maken van pleegouders (niet direkt noodzakelijk, ze kunnen het zelf, maar als beginfase dan toch wel), dat ze zeker tijdens de koude maanden verwarmd moeten zitten, dat ze genoeg bewegingsvrijheid hebben en dat met hen de nodige properheid in acht wordt genomen.

PUNTENSCHAAL VOLGENS DE ITALIAANSE EISEN:

Houding; vertikaal-zevenvormig 20 : Kop; klein en serpentachtig 6 : Hals; lang en horizontaal 15 : poten; lang en gestrekt 15 : Vleugels; lang en goed op het lichaam aansluitend 6 : Rugkrulling; goed recht in het midden gescheiden 10 : Staart; gestrekt, doch naar de zitstok gebogen 6 : Borstkrulling; met naakte bovenborst 10 : Flanken; met lichte krulling, tot aan de vleugels 6 : Afmeting; 14 à 15 cm. 6 = Totaal: 100 punten.

De volgende keer zullen de Padua Frisé en de Milanese Frisé besproken worden.

Tot dan.

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIÈRE

HULST

De hulst, aquifolium wat „met naalden aan de bladrand“ betekent, is een van de weinige inheemse struiken die ook in de winter groen blijft.

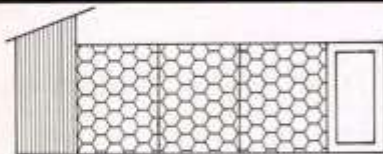
Ze komen veelvuldig in het wild voor. We treffen ze vooral in bossen aan als ondergroeiers en ook als sierheesters in tuinen en parken zijn ze erg gewild. Vooral als solitair geplant kunnen ze, mits de omstandigheden goed zijn, een hoogte bereiken van 14 tot 16 meter. De bladeren zijn hard, glanzend donkergroen aan de bovenkant en mat licht groen aan de onderkant. Ze staan verspreid en ze hebben een gegolfde sterk gedoornde rand.

De huls bloeit omstreeks mei en de bloempjes zijn klein, wit van kleur en niet erg opvallend. Na de bloei komen geleidelijk de bessen die vooral in de winter prachtig rood van kleur zijn. Als de vogels er niet eerder mee weg zijn, blijven ze tot een volgend voorjaar aan de boom.

Er bestaan ook hulstsoorten met een bont blad. Deze dragen in het algemeen geen of maar weinig bessen. Zoals hiervoor al gesuggereerd, de vogels zijn verzot

op de vierhokkige steenvruchten die ze gewoon bessen noemen. Hierdoor werken de vogels mee aan de natuurlijke zaadverspreiding. De pitten van de bessen verlaat het lichaam van de vogel en komen op de grond terecht met de mogelijkheid dat deze ontkiemen en er zich weer nieuwe hulstplanten ontwikkelen.

Zowel in als om de volière zijn ze uitstekend te gebruiken. Ze worden met kluit geleverd en het planten moet dientengevolge wel met de nodige zorg gebeuren.

doe het zelf

Bouwpakketten voor Buitenvolières

voor Grote Parkieten enz.

Bouwpakketten zonder gaas. Standaardmaten: lang 2.90, 4.40, 5.90, 7.40, incl. 80 cm hok. Eén ren 7.40 lang en 1.20 breed zonder gaas f 270,- excl. B.T.W.

Bouwelementen met gaas (19 mm vierkant of zeskantig geplastificeerd dubbeljesgaas). Deze bouwelementen hebben een breedte van 1 of 2 meter. Hoogte van 1.50, 1.75, 2 meter. Het hok is leverbaar in 2 m breed x 1.20 m diep of 1 x 1.20 m of 1 x 0.80 m. U kunt deze elementen zo met de bijgeleverde bouten in elkaar zetten, tot uw gewenst model, het kan ook zonder hok geleverd worden. Zodat u b.v. de volière voor uw schuurtje kunt plaatsen.

Als u serieuze plannen hebt, vraag dan (eventueel met een schetsje van uw gewenste maten) een folder aan bij:

JOH. W. KEMPER – MOLENWEG 23 – BREEDENBROEK – TELEFOON 08354 - 408.

WAT LEZERS SCHRIJVEN

Over een geslaagde kweek met BLAUWGRIJZE ROODSTAARTJES schreef ons H. C. Thomassen uit Oosterhout (Gld.). In een gezelschapsvolière waarin kanaries, japanse meeuwen en diamantvinken waren gehuisvest, werd in mei 1973 een paartje blauwgrijze roodstaartjes gevoegd. De akklimatisatie vormde geen problemen en weldra voelden zij zich thuis. De achterkant van de buitenvlucht is begroeid met liguster waarvan al vele takken door het gaas in de vlucht staken. Tussen die begroeiing werden van bloempotten gemaakte nestgelegenheden bevestigd. Diezelfde avond hadden de roodstaartjes reeds een keus gemaakt en de daarop volgende dagen werd daarin een nestje gestoffeerd. Toen dat klaar was legde het popje in totaal 4 eitjes welke allen bevrucht bleken te zijn. Na 12 dagen broeden kwamen er vier jongen die voortreffelijk door beide ouders werden gevoerd. Ze groeiden zo goed dat ze toen ze 10 dagen oud waren reeds geringd konden worden. Het voedsel bestond uit gewoon gemengd tropisch zaad, eivoer dat met wat verdunde honing en AD vitamine was rul gemaakt, en veel onkruiden.

De grootste pech kreeg de heer Thomassen ongeveer 8 dagen voor zijn eerste TT. Toen hij op die voor hem ongelukkige dag zijn roodstaartjes wilde vangen bleek dat zij reeds het hazepad hadden gekozen. De oorzaak lag hem in het feit dat 's morgens na het voeren het deurtje van de volièrre niet goed was afgesloten. Ja mensen, het zijn de kleine dingen die het doen.

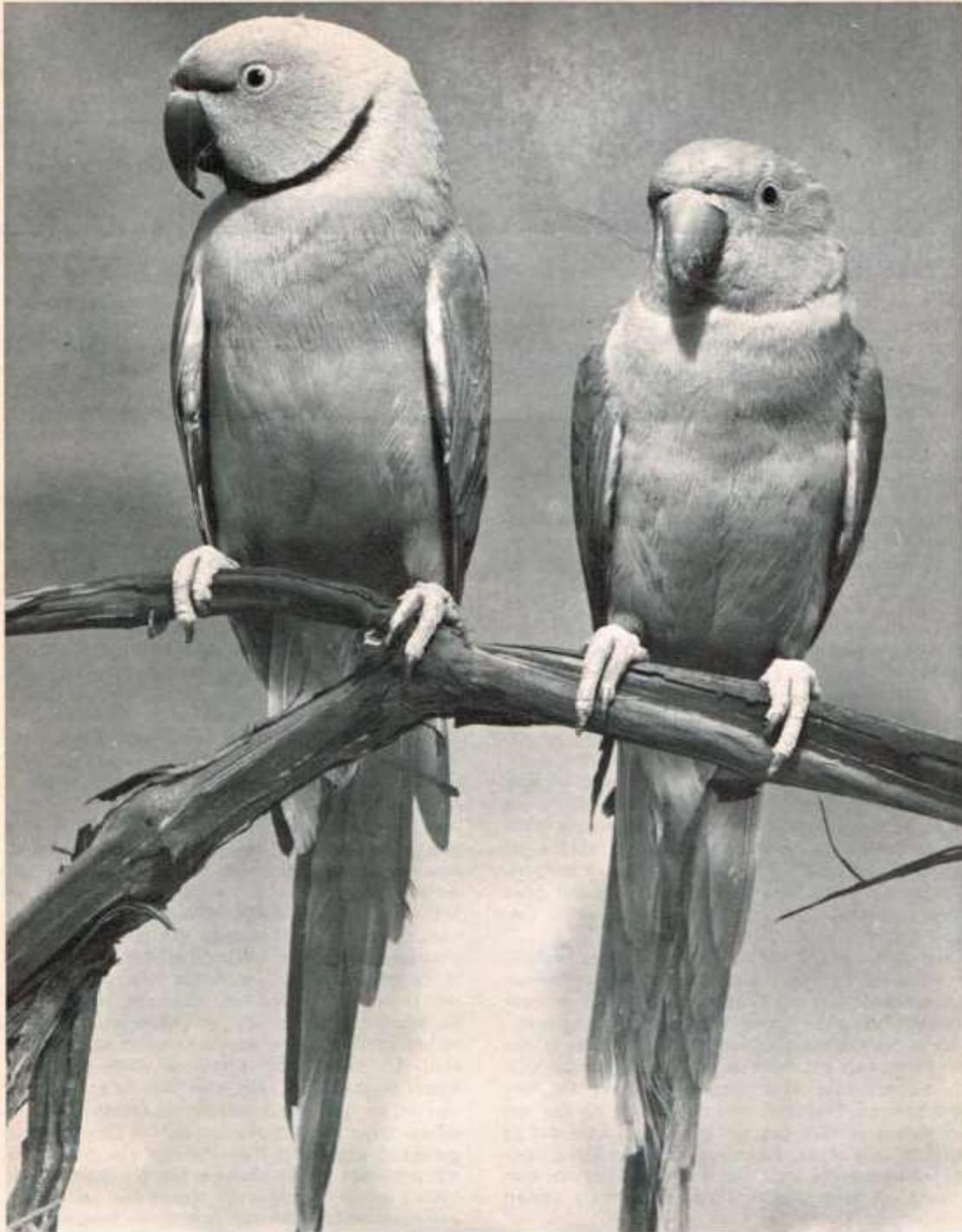
Over de SPLENDIDPARKIET heeft u in het septembernummer van deze jaargang een artikel kunnen lezen waarin ook de vraag werd gesteld of er door kwekers van deze vogels wel eens is waargenomen dat ze het nestmateriaal niet in de bek maar tussen de veren naar het nestblok vervoeren gelijk de agorniden zonder witte oogring dat doen. De heer Schipper uit Vlissingen schreef ons dat hij van een in december 1973 geboren pop had gezien dat zij grasstengels afbeet die tussen haar bevedering stopte en vervolgens naar het nestblok vloog om zich daarin uit te schudden. Deze waarneming dateert van augustus 1974.

Als reactie op het artikel over de geslaagde kweek met zwartmaskerroodbekwevers, waarin werd gevraagd naar meerdere kweekresultaten met wevers, schreef ons de heer D. Westbroek. Hij vertelde ons dat het hem was gelukt een paartje ORANJEWEVERS tot broeden te brengen. In een van de drie in zijn volièrre staande vlierstruiken had de man oranjewever een vrij groot buidelvormig nest gemaakt. Als materiaal werd door hem in hoofdzaak resten van

onkruidplanten gebruikt. Op 20 juli nam de heer Westbroek twee maal een paring waar en op 24 juli d.a.v. trok het popje de nieuwe woning in. Op 5 augustus werd zij weer in de volièrre gezien en was dan kennelijk druk doende met het vergaren van levend voer. In de mening verkerende dat er wel eens jongen zouden kunnen zijn begon de heer Westbroek met het verstrekken van meelwormen. De weverpop had dit al spoedig in de gaten en na korte tijd behoefde zijn baas maar met de weckpot met lekkernij aan te komen of zij zat al gereed voor de vangst. Op 19 augustus vloog de jonge wever uit en geleek in alles op zijn of haar moeder. Helaas was het jonge dier geen lang leven beschoren want tijdens het abnormaal slechte weer dat omstreeks half september heerste is het doodgegaan.

De heer Seegers uit Assen verzocht ons om iedereen die heeft gereageerd op zijn artikeltje „Wie weet nog betere raad“ van harte te danken. De meeste bewondering had hij wel voor de 73-jarige heer Lansink uit Den Haag die op een zaterdagmorgen de trein nam naar Assen om de heer Seegers persoonlijk zijn ervaringen met de kanariëkweek te vertellen. In de Gooi- en Eemlander verscheen een berichtje over parkieten in het wild. Toen de heer M. H. Wolters uit Hilversum dit las kwam bij hem het artikel over de Muisparkieten op dat wij in het oktobernummer van 1972 opnamen, en hij zond ons dat kranteknipje toe. **PARKIETEN.** Parkieten hebben naar het schijnt in Engeland een nieuw vrij tehuis gevonden. Tenminste één soort schijnt zich voorgoed in de omgeving van Londen te hebben gevestigd. Het is de Halsbandparkiet, *Psittaculi kameri*. Oorspronkelijk komt het dier uit Afrika en Zuid-Azië. In het Noordfleetgebied van Kent en in het grensgebied van Kent-Surrey, zijn sinds 1969 wilde parkieten gesignaleerd. Men is er niet helemaal zeker van dat ze daar ook broeden. Tot heden weet men dit wel zeker van een paar dat zich bij Croydon heeft genesteld sinds 1971. Ten noorden van de Theems zijn parkieten geregistreerd in het Woodford Greengebied en in het uiterste zuidwesten van Essex, eveneens sedert 1971. Het is nog niet bekend of de Halsbandparkiet een Engelse winter kan overleven maar zowel in Zuid- als in Noord-Amerika kan de Muisparkiet, *Mycopsitta monachus*, dat zeker wel. Volgens een recent onderzoek hebben deze ontsnapte lievelingsvogels reeds Alabama en Texas tot Wisconsin en Main „bezet“. In begin legden ze hun eieren in november maar al spoedig pasten ze zich aan de omstandigheden aan en nu in 1974 broeden ze in de lente.

Halsbandparkiet

Als de „Engelse parkiet“ straks de geschikte aanpassing vindt, zal ook die vogelsoort geen vreemde eend in de bijt meer zijn en een algemeen verschijnsel representeren in het wild van Engeland. Om nog even terug te komen op de Muisparkieten die in 1972 rondom Bergen op Zoom werden ge-

signaleerd zij u medegedeeld dat deze eind 1973 met „stille trom“ zijn vertrokken. Geruchten gaan wel dat zij enkele kilometers verderop in de bossen zouden vertoeven maar van duidelijke waarnemingen is ons tot op heden niets bekend.

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

Als men jonge vogels kweekt van de Afrikaantjes is dat een bijzondere, doch ook een leuke ervaring. Toen dit bij mij in de volière plaatsvond wist ik nog niet dat met het uitvangen van deze jonge vogels talloze problemen zouden ontstaan.

Eén ding is mij wel duidelijk geworden, men moet daarmee niet te lang wachten, vooral wanneer men — net zoals bij mij — verschillende broedsels bij elkaar heeft. Dit was in mijn geval 2 x 2 broedsels (Mozambiquesijs en het vuurvinkje).

Het gokje dat ik waagde door deze vogels bij de ouders te laten is volledig geslaagd, want er ontstond niet in het minst enige narigheid. De problemen ontstonden pas toen een nest jonge vogels verloren ging van de Mozambiquesijsjes.

Ik had mij dus toch vergaloppeerd want de drukte en de beweeglijkheid van de aanwezige jonge vogels is funest geweest; overbevolking is dus als

goed zat, maar om de vogels rust te gunnen werden er geen verdere stappen ondernomen om de pop uit de vlucht te vangen en zodoende de gemaakte fout te herstellen.

De volgende dag werd naar mijn inzicht de goede pop gevangen en weer in de buitenvolière geplaatst, maar het contact met de man ontstond niet, dus de konklusie was: de verkeerde pop.

De derde dag weer een andere pop gevangen en dat bleek gelukkig de goede te zijn want het koppel joeg de jonge vogel door de gehele volière heen; het vangen van deze jonge vogel was geen probleem, want naar mijn gevoel was ze blij dat ze er uit werd gehaald.

De goede pop nestelde zich direkt weer op het nest en vier dagen later lagen er al weer twee jongen van de Mozambiquesijs in het nest, die er door de rust en ondanks miserabele weersomstan-

MEVR. WEIMAR.

HET UITVANGEN VAN JONGE VOGELS

oorzaak aan te wijzen, wat het in mijn ogen niet was, maar toch...

Goede raad was duur! Na veel wikken en wegen zijn ze eruit gevangen, maar dat ging ook niet van het lelen dakje aangezien er nog verscheidene poppen zaten te broeden: Mozambiquesijs, Blauwgrijsroodstaartje en Vuurvink.

De jongen waren geringd met knijpringetjes, maar een aantal vogels hadden deze ringen verloren, wat uiteraard het selekteren uiterst moeilijk maakt.

Deze jonge vogels werden naar de buitenvolière gejaagd, zodat de broedende vogels enigszins rust kregen. Het in de buitenvolière broedende Mozambiquesijsje had het niet al te breed, want telkens werd de pop ook gevangen doordat zij het borststreepje als herkenningsteken mistte. De jonge vogels werden in een andere vlucht geplaatst, maar in de buitenvolière ging de man op het nest zitten en de pop was niet te ontdekken, zodat het niet

digheden, toch goed doorheen zijn gekomen.

Als afsluiting de volgende raadgevingen, gebaseerd op voorgaande beschrijving:

1. Laat de verschillende jonge vogels niet te lang bij elkaar. Op tijd scheiden zodat de moeilijkheden buiten de deur van de volière worden gehouden.
2. De moeilijkheidsfaktor bij de kleine Afrikaantjes is dat men bijna het kleurverschil niet meer kan zien indien men te lang wacht met het uitvangen van de jonge vogels.
3. Voortbordurende op punt 2 moet u er ook rekening mee houden, dat de jonge vogels dikwijls hun ringetjes verliezen, wat het onderscheiden zeer bemoeilijkt.
4. Oppassen blijft het met het uitvangen van de vogels, omdat men er rekening mee dient te houden dat de ene vogel langer wordt gevoerd door de ouders ten aanzien van de andere vogels.

ONZE WATERSLAGER

Na het kweekselzoen zijn we weer in een andere fase aangekomen met onze vogels, namelijk de zangopleiding en daarbij aansluitend de voorbereidingen voor de wedstrijden, dus het africhten van onze jonge mannen.

Om tot goede resultaten te komen, mogen wij deze tijd niet onderschatten. Ik vind dit een van de belangrijkste periodes voor onze vogels.

De beste methode voor een goede africhting is op de eerste plaats, dat de vogels rustig kunnen studeren. Het is daarom raadzaam om mannen en poppen te scheiden. Het is n.l. zo dat tijdens het studeren van de jonge mannen ze nogal eens gestoord worden door al te nieuwsgierige en plagende poppen, zodat de zang telkens onderbroken wordt.

Dit kan frustrerend werken, zodat wanneer de vogels op volle zang zijn, zij nog steeds afbreken met hun lied om te kijken of ze als het ware niet aangevallen worden.

Ik acht het zelfs mogelijk, dat hierdoor het tempo nog versneld kan worden, doordat de vogel toch tracht zijn toer of lied af te maken.

Het gebruik van studiestokken in een vlucht is zeker aan te bevelen.

Een studiestok bestaat uit een zitstok met om de circa 10 cm een tussenschotje, zodat één vogel in één vakje zit, en wel zodanig, dat ze elkaar niet kunnen zien of storen.

Vooraf bij een groot aantal mannen in één vlucht vind ik het een onmisbaar hulpmiddel.

Het bevordert een snellere studietijd. Plaats enkele mannen, **oude** mannen wel te verstaan, bij de jonge vogels. Maar die „oudjes" moeten wel beschaafde zangers zijn.

Vogels met storende toeren zoals harde bellen, of fluiten vlakke watertoeren of kiewfluiten of foutieve toeren, zoals een ophaal, mogen wij zeker niet bij onze jonge mannen laten.

Beter helemaal géén voorzang, dan dergelijke vogels.

Ook is het beter om jonge mannen die te fel zijn tijdens hun zangstudie — waardoor zij bepaalde toeren te schriel of te hard brengen, te verwijderen — daar de andere vogels eveneens die toeren gaan schreeuwen. Voor de kwekers, die nog geen doorgefokte stamvogels bezitten, en van verschillende kwekers vogels hebben aangeschaft welke niet aan elkaar verwant zijn, is het raadzaam om 1 man als voorzanger te gebruiken. Er zijn verschillende voordrachten in de zang, zodat bij gebruik van meerdere mannen uit verschillende stammen dit wel eens moeilijkheden kan opleveren bij de opleiding van de jonge vogels.

Bij een goede doorgefokte stam acht ik het niet belangrijk dat er een voorzanger aanwezig is. De jonge mannen hebben de grondbeginselen van de toeren al gehoord. De perfectie van de toeren moeten ze toch zelf aanleren. En de wedijver onder elkaar om het beter te doen dan de ander ligt naar mijn gevoel ook bij onze vogels opgesloten.

Een oude man als voorzanger met een klokkende waterslag van 6 à 7 punten kan door een jonge overtroffen worden met 8 à 9 voor klok.

Naar mijn mening door de wil om boven de ander uit te steken. Let maar eens op, in de vlucht bij studerende vogels, ze luisteren, proberen de toer na te bootsen en als gedeeltelijk mislukt gaan ze weer in herhaling. Na enige tijd kun je horen, dat de bedoelde toer beter gebracht wordt.

Een wel zeer interessante tijd voor de liefhebbers en vogels, waarvan ze beide kunnen leren.

*Wij wensen u erg fijne Kerstdagen
en voor 1975 alle goeds in uw
familie, uw gezin, uw werk en
uiteeraard ook een heel goed vogeljaar.*

ONZE DURE VOGELS
 HEBBEN BEHOEFTE AAN
VETTE KORREL
 GESCHIKT VOOR
 INSECTEN- EN
 VRUCHTEN-ETENDE
 VOGELS
 ZOALS SPREEUWEN,
 LIJSTERS, MERELS,
 BEO'S ETC.
 PRIJS f. 2,95 PER KG.
 * UW WINKELIER HEEFT HET.

VETTE KORREL

Import:
 Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
 Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

GEZA SEPT

Voorkomt en geneest
 virusziekten en infecties.
 Een goedkoop en
 afdoend middel dat
 eenvoudig toegepast kan
 worden:
 enige druppels aan het
 drinkwater toevoegen
 is voldoende.

Populierstraat 121-123
 Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
 VAN DER VOORT**

EDELCHEMIE B.V. PANHEEL vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEOFLEX-E-3-X, de beproefde
 frisse INSECTENDODENDE verf voor uw
 hokken, voliëre, broednesten etc.
 Het gebruik van insecticide is 100x minder.

Nu ook verkrijgbaar via uw vereniging
 NEVEX het nieuwe spuitmiddel op basis van
 Pyrethrum. Niet schadelijk. In flessen van 1 liter.

Bel ons op:
 telefoon 04756 - 21 19 of 04748 - 13 06.

'DE VOGELHORST'

Nieuwe Tonge, tel. 01875 - 457.

Wij bieden U aan: Grote collectie kooi-,
 voliëre- en parkvogels o.a. kanaries, grote en
 kleine parkieten, tamme papagaaien, lijsters,
 troepialen, nachtegalen, sierfazanten, flamin-
 go's, siereenden, ganzen. Regelmatig zeld-
 zame soorten voorradig. Wij kopen of ruilen
 Uw vogels in. Verkoop van broedmachines
 (Succes). Verzending door geheel Nederland.
 „DE VOGELHORST“ te Nieuwe Tonge.
 Duivenwaardsedijk 9, tel. 01875 - 457. Zondag
 gesloten.

Voor alle soorten vogels

VERKIJKT DE RIJ-TIJD
 BEVordert DE BROEDRESULTATEN
 VERHOOGT HET WEERSTANDENHIGEN
 VERDIEFT DE VOGELS RIJN ZANG EN
 VEDERKRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 108 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE
dieren - speciaalzaken

WILT U GOEDE KWEKRESULTATEN?

Breng dan in najaar en winter uw kweekvogels
 in topconditie met:

KAPPELLE's KRACHTVOER „K.K.“

Per dag per vogel een theelapen is genoeg.
 Krachtvoer „K.K.“ is ook verkrijgbaar in
 speciale samenstelling met plantaardige
CAROTEEN.

Uw zaadhandel heeft het in voorraad.

Vraagt gratis monsters en folders aan bij:
 Fa. JAN D. KAPPELLE & Zn.
 Deventer, Postbus 2, Tel. 05700 - 1 39 27

Violette
langstaartkolibrie
(*Aglalocercus*
coelestis; mann.)

KOLIBRIES VI LANGSTAART- EN SLEEPSTAART- KOLIBRIES (AGLALOCERCUS- EN LESBIA-SOORTEN)

De twee geslachten die in dit artikel besproken worden, lijken zowel uiterlijk als in hun gewoonten zeer veel op elkaar. Ze omvatten vier, zeer mooie soorten, waarvan de mannetjes een sierlijke, lange en diepgevorkte staart hebben.

Het mannetje van de zwarte sleepstaartkolibrie (*Lesbia victoriae*; Eng. black-tailed trainbearer) heeft de langste staartveren van alle kolibriesoorten; de eigenlijke lichaamslengte is klein en bedraagt slechts 7,5 cm. De bovenzijde is glanzend bronsgroen; de

keel en de bovenborst zijn glanzend goudgroen, de borst en de buik zijn bruinachtig, gemengd met groen. De diepgevorkte staart is zwart, maar het uiteinde van elke staartveer is bronskleurig.

De bovenzijde van het popje is glanzend bronsgroen; de onderzijde is vuilwit, met groene stippen op de keel en bronegroene stippen op de borst en de buik. De gevorkte staart lijkt zeer veel op deze van het mannetje; hij is echter iets korter en vuilbruin aan de buitenzijde.

Deze kolibriesoort moet met zorg en kennis behandeld worden, om te willen gedijen in gevangenschap. Ze is zeker en vast ongeschikt voor een kooi, omdat ze geneigd is aan het kooifront te gaan hangen. Zelf had ik een paar zwarte sleepstaartkolibries gedurende meer dan drie jaar (alvorens ze af te staan aan een zoo), en ze verloren nooit hun ingeboren schuchterheid. Het mannetje dat ikzelf bezat (en ook de andere die ik kon observeren) weigerden vliegend nektar te drinken; het popje wou echter wel indien ze ertoe gedwongen werd. Deze soort heeft grote pootjes en klauwtjes en een korte iets gebogen snavel, zodat ze bijna zeker aan de bloemen zullen gaan hangen waar ze zich aan voeden. Daarbij zullen ze bijna zeker de basis van de bloemkelken doorboren om de nektar te kunnen bereiken. Omwille van deze gewoonte, zullen we de drinkbuisjes bij voorkeur in de nabijheid van de zitstokken moeten ophangen; zoniet zal zeker het mannetje zijn staartveren beschadigen wanneer hij voortdurend aan het kooifront gaat hangen. Deze kolibriesoort blijkt moeilijk door te ruien in gevangenschap. Het mannetje van het paar dat ikzelf had, ruide slechts éénmaal volledig door tijdens de drie jaar dat ik het had en het popje ruide zelfs nooit volledig door. Ook andere kolibrieliefhebbers waarmee ik korrespondeer, bleken moeilijkheden te hebben met deze soort; ik ken er trouwens geen enkele bij wie een *Lesbia victoriae* volledig is doorgeruid. Maar alhoewel m'n eigen vogels moeilijk ruiden, leken ze toch wel gezond en ze zongen en balsten regelmatig.

De balts kan worden uitgevoerd terwijl de vogel zit of terwijl hij vliegt. Wanneer het mannetje neerzit, spreidt hij z'n staart en plooit hem over de rug naar voor; z'n kopje brengt hij eveneens naar voor en de keelveren worden opgericht. Het baltsen al vliegend lijkt erg goed op de juist beschreven balts; maar i.p.v. ter plaatse te blijven, vliegt het mannetje net voor het popje heen en weer, en op en neer. Gedurende beide vormen van baltsen, zingt het mannetje zijn één-tonig liedje.

Mijn paartje balste dikwijls tesamen, alhoewel ik dit gedrag meer als een vorm van agressie beschouw dan als baltsen. Beide vogels vliegen dan samen op en neer, en het mannetje alleen zingt de hele tijd door. Ook het popje laat nu en dan haar roep horen, zeker wanneer ze er in slaagt om het mannetje te verdrijven. Het popje gebruikt deze luide roep trouwens ook om andere kolibries van hun liefkoosd drinkbuisje of zitplaatsje, te verdrijven. De groene sleepstaartkolibrie (*Lesbia nuna*; Eng. green-tailed trainbearer) lijkt zeer goed op de voorgaande soort, maar is kleiner en groener gekleurd op de bovenzijde. Met uitzondering van de middenste, zijn alle staartveren glanzend groen met een bronskleurig uiteinde. De snavel van deze soort is kleiner dan bij de andere, en niet gebogen.

In tegenstelling met de vorige, is deze soort niet bedeesd van aard, en ze kan daarom ook in een kooi worden ondergebracht wanneer niets anders voorhanden is. Een groene sleepstaartkolibrie zal ook vliegend gaan drinken, maar ze verkiezen toch een drinkbuisje nabij een zitstok.

Deze soort blijkt makkelijker te „beginnen” ruien in gevangenschap, maar tot nog toe heb ik nog nooit gehoord van één exemplaar dat ook volledig is doorgeruid.

Het geslacht *Aglaiocercus* (langstaartkolibries; Eng. sylphs) omvat 2 soorten (Peters 1954 geeft 3 soorten aan, maar recente auteurs hebben *A.emmae* bij *A.kingi* gevoegd). De soort *Aglaiocercus kingi* telt tenminste 6 ondersoorten (sommige auteurs spreken van 7); de andere *Aglaiocercus coelestis* heeft slechts 2 ondersoorten.

Het grote aantal ondersoorten en de gelijkenis tussen beide soorten zelf, maken het de doorsnee-kolibrieliefhebber moeilijk om kolibries uit dit geslacht juist te identificeren. Als algemene regel kan men aannemen dat *A.kingi* een bredere glanzend groene streep (kroon) heeft op de bovenkop, een bleker groene onderzijdse en een kortere staart dan *A.coelestis*. De laatste soort heeft ook een langere, en een glinsterend violette staart, in tegenstelling met *A.kingi*, die een glinsterend groene of blauwgroene staart heeft.

Wat betreft hun temperament; *A.kingi* blijkt meestal een rustige vogel te zijn, en is daarom geschikt voor een gemeenschapsvolière. *A.coelestis* is dikwijls vechtlustig, en wanneer hij eenmaal ingewend is kan hij uiterst gevaarlijk worden voor andere soorten.

Omwille van hun lange staartveren, zijn deze kolibriesoorten niet echt geschikt voor een kooi, tenzij ze uiterst ruim zou zijn.

Alle lang- en sleepstaartkolibries baden graag, en als men ze in goeie konditie wil houden, moet er voortdurend badwater beschikbaar zijn, bij voorkeur in een grote ondiepe schotel, zodat ze ook hun staartveren kunnen onderdompelen.

De groene langstaartkolibrie (*Aglaiocercus kingi*; Eng. long-tailed sylph), heeft ongeveer een lichaamslengte van 7,5 cm. Het mannetje heeft een glinsterend groene streep op de kop, en de bovenzijde is glanzend groen. De onderzijde is glanzend bronsgroen, met een kleine violetblauwe keelvlak. De zeer lange staart is „getrapt”, en bij de meeste ondersoorten die in Europa worden ingevoerd is hij glanzend blauwgroen.

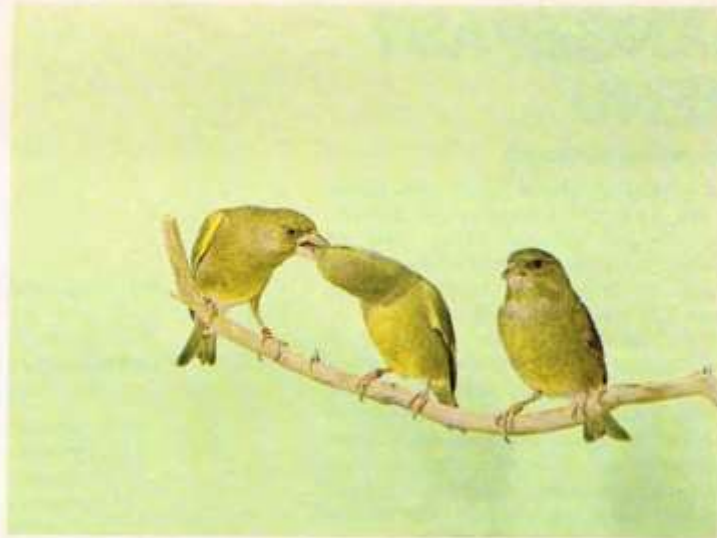
De popjes hebben een glanzend blauwgroene bovenkop en onderrug. De onderzijde is vuilbruin, bleker aan de keel en met bronsgroene vlekjes. De staart is niet verlengd, maar toch gevorkt. De middenste staartveren zijn glanzend blauwgroen, de buitenste blauwzwart met een wit uiteinde.

De violette langstaartkolibrie (*Aglaiocercus coelestis*; Eng. violet-tailed sylph) lijkt erg veel op de voorgaande soort, op de hogervermelde verschillen na. De popjes kan men meestal onderscheiden van *A.kingi*-popjes, aan hun meer blauwachtige bovenkop, witte borst en bruinachtige buik.

Zowel de groene als de violette langstaartkolibrie hebben een balts die lijkt op deze van *Lesbia victoriae*. De violette langstaartkolibrie kan bovendien zijn agressie afreageren door dwars over z'n zitstok te gaan liggen, met opgerichte keelvlak en met opgeheven en opengespreide staart. De vogel zingt dan z'n hees één-tonig liedje, terwijl hij z'n staart zwaaiend heen en weer beweegt.

MIJN KWEK MET PLEEG- OUDERS

Hoewel ik absoluut geen voorstander ben van overleggen, heb ik hiermee toch eens een experiment uitgehaald.

In onze tuin broedde elk jaar opnieuw een koppel groenvinken.

Groenvinken broeden nooit hoog in een boom en enkele jaren geleden broedden ze op twee meter hoogte tegen de stam van een kastanjeboom, die op die hoogte veel dicht opeenstaand zijshot had.

Toevallig had een kanariepop op dezelfde tijd als de groenvinken vijf eitjes. Ik verwisselde de vier groenvinketjes met de vijf eitjes van de gele kanariepop. Alsof er niets gebeurd was broedden beide koppels gewoon door en op dezelfde dag lagen in het groenvinkennest vijf jonge kanaries en de kanariepop had vier jonge groenvinken. Met spanning keek ik uit of de ouders hun vreemde jongen zouden grootbrengen, maar de beide ouderparen hadden nergens erg in en voerden hun jongen dat het een lust was.

Op de zevende dag reeds moest ik de jonge groenvinken ringen en een dag later ook de jonge kanaries.

Tot zo ver was alles goed gegaan, maar hoe moest dat tegen de tijd dat de jonge kanaries zouden gaan uitvliegen.

Ik had vroeger al eens een nestje groenvinken in hun nest geringd met kanarieringen en toen ze op uitvliegen stonden, het hele nestje in een traliekooitje gezet en dit in de boom opgehangen. De ouders hadden hun kroost toen verder netjes grootgebracht; ze voerden hun jongen tussen de tralies door. Een jonge man had ik toen in mijn vollère losgelaten en de rest de vrijheid gegeven.

Ik zou het met de jonge kanaries ook zo maar

proberen. Alleen het laatste zou er niet bij zijn natuurlijk.

En werkelijk, het lukte. Door de tralies heen bleven de pleegouders hun taak keurig volbrengen tot de jongen zelfstandig waren, d.w.z. tot ze zelf het zaad in hun kooitje begonnen te pellen.

De geringde jonge groenvinken kregen alle vier de vrijheid toen ze twee maanden oud waren. Eén ervan heb ik later dood in onze tuin teruggevonden: van de andere heb ik nooit meer iets gezien of gehoord.

En wij maar beweren dat jonge kanaries zonder een goed eivoer nooit volwaardige vogels worden, terwijl van groenvinken toch bekend is, dat ze hun jongen uitsluitend met in de krop geweekte zaden grootbrengen.

Rest nog de vraag: Zien vogels kleur?

In ons geval zou je zeggen: neen, want anders hadden zij toch nooit die gele kanaries grootgebracht. Maar wat zegt u dan van het feit dat een koekoek de kleur van zijn ei aanpast aan de kleur van de eieren in het nest van zijn pleegouders?

En wat van een kanarie, die bij voldoende nestmateriaal van verschillende kleuren en juist dezelfde kleur draadjes uit pikt en uitsluitend hiervan zijn nest bouwt?

Of van een kanarie die absoluut weigerde opfokvoer te nemen uit een rood schoteltje, terwijl wanneer dit opgediend werd in een geel, er geen enkele moeilijkheid was?

Toch zijn al deze gevallen al voorgekomen. Ik geloof dan ook dat deze vraag, voorlopig althans, wel een onopgelost raadsel zal blijven, zoals er nog zoveel zijn in onze dieren- en vogelwereld.

Of weet u misschien de oplossing?

EEN AANGEPAST MENU

door Jos van Himbergen

Er is verschil in arbeid bij de vele beroepen die er zijn. De directeur of bedrijfsleider van een concern zullen, vaak na een veel te lange werkdag in een warm kantoor, na afloop met tegenzin plaatsnemen aan een overvloedig diner.

De man, die buiten in de kou in een of ander beroep zware lichamelijke arbeid heeft verricht, zou met veel meer genoegen aanzitten aan het bovengenoemde diner en met reden. Waarom? De omstandigheden (warm of koud) en de verrichtte spierarbeid zijn namelijk bepalend hoeveel energie er wordt verbruikt en moet worden aangevuld.

Als de directeur en bedrijfsleider wél steeds volop zouden genieten van de diners dan zal zulks voor hen zichtbaar worden op de weegschaal, daar de teveel opgenomen en niet verbruikte energiestoffen prompt worden opgeslagen als lichaamsvet.

Het tegendeel is een feit bij degene, die zware lichamelijke arbeid verricht en dag in dag uit veel energiestoffen verbruikt.

Vast staat, dat de hierboven genoemde beroepen ieder op hun eigen wijze veel van de betreffende personen heeft gevraagd, maar de manier waarop en de omstandigheden waaronder zijn totaal anders. Mensen zijn geen vogels, maar hetzelfde gebeurt wel bij onze vogels en als we daar geen rekening mee houden dan krijgen we dezelfde problemen zoals mensen die kennen.

Het heeft daarom nut om nu eens stil te staan bij de voeding, die wij onze koolvogels aanbieden in de verschillende periodes van hun leven en de omstandigheden waaronder ze dan zijn gehuisvest.

In de praktijk worden hiertegen fouten gemaakt en als men deze corrigeert verbeteren de resultaten.

Na het uitkomen van mijn boek „Vogels die vragen worden overgestegen” hebben vele vogelvrienden dit op allerhande wijze bevestigd, terwijl dit ook uit eerder genomen voedingsproeven was gebleken.

Het is daarom nuttig voor iedere vogelliefhebber om eens extra aandacht te besteden aan het vogelzaadmengsel, dat aan de vogels verstrekt wordt in de kweek-, rui- en rustperiode met inachtneming van de omstandigheden waaronder zijn vogels worden gehuisvest.

Hieronder volgen een aantal mengsels, die stuk voor stuk bruikbaar zijn voor de aangegeven perioden en omstandigheden.

Kweekmengsel voor vroege kweek in verwarmde ruimte.

- 53 % witzaad
- 30 % raapzaad
- 4 % negerzaad
- 2 % hennepzaad
- 1 % blauwmaanzaad
- 5 % gepelde haver
- 3 % lijnzaad
- 2 % klaverzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 17,4 %

Zetmeelwaarde = 98,6

Kweekmengsel voor onverwarmde binnenkweek.

- 47 % witzaad
- 35 % raapzaad
- 8 % negerzaad
- 2 % hennepzaad
- 5 % gepelde haver
- 3 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 17,4 %

Zetmeelwaarde = 104,1

Kweekmengsel voor onverwarmde binnenkweek.

- 50 % witzaad
- 40 % raapzaad
- 2 % negerzaad
- 3 % gepelde haver
- 2 % hennepzaad
- 2 % lijnzaad
- 1/2 % blauwmaanzaad
- 1/2 % wit slazaad

100 %

17,4 %

103,9 %

Dit mengsel is overgenomen uit het boek „De Volière” van C.E. v. Berkel. Als u bovenstaande twee laatste mengsels vergelijkt dan ziet men een verschil in samenstelling, doch de voederwaarde ligt

praktisch gelijk.

Kweekmengsel voor koude voliëre met buitenvlucht.

45 % witzaad
40 % raapzaad
6 % negerzaad
5 % gepelde haver
4 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 17,6 %
Zetmeelwaarde = 106,5

Ruimengsel voor vogels, die niet zijn blootgesteld aan wisselende temperaturen.

57 % witzaad
28 % raapzaad
2 % negerzaad
2 % hennepzaad
1 % blauwmaanzaad
6 % gepelde haver
4 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 16,9 %
Zetmeelwaarde = 96,8

Ruimengsel voor vogels die wel blootgesteld zijn aan temperatuurwisselingen.

43 % witzaad
40 % raapzaad
4 % negerzaad
2 % hennepzaad
5 % gepelde haver
6 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 17,7 %
Zetmeelwaarde = 107,2

Mengsel in rusttijd voor verwarmd gehuisveste vogels.

70 % witzaad
21 % raapzaad
2 % negerzaad
1 % blauwmaanzaad
4 % gepelde haver
2 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 16,3 %
Zetmeelwaarde = 89,1

Mengsel in rusttijd onverwarmd doch binnen gehuisveste vogels.

55 % witzaad
32 % raapzaad
4 % negerzaad
1 % hennepzaad
5 % gepelde haver
3 % lijnzaad

100 %

Berekend Ruw Eiwit = 17 %
Zetmeelwaarde = 99,1

Mengsel in rusttijd voor koud gehuisveste vogels met buitenvlucht.

40 % witzaad
47 % raapzaad
4 % negerzaad
2 % hennepzaad
2 % gepelde haver
5 % lijnzaad

Berekend Ruw Eiwit = 18 %
Zetmeelwaarde = 110

Vooraf bij een goede rantsoenering van bovenstaande mengsels bereikt men het beoogde resultaat.

Zo, nu u deze voorbeeldmengsels bekeken hebt ken ik uw reactie! Waar kunnen we die kopen?

En dan komen er inderdaad een paar praktische punten om de hoek gluren:

1e Het is ondoenlijk voor de vogelvoederindustrie om voor kanarievogels 8 verschillende soorten zaadmengsels in de handel te brengen.

2e Het vers in voorraad hebben en houden van alle geëigende zaadmengsels voor onze diverse vogelsoorten zou voor de speciaalzaken niet uitvoerbaar zijn.

Maar wat dan wel?

De oplossing is eigenlijk vrij eenvoudig. Verschillende fabrikanten van vogelzaadmengsels hebben mij verzekerd, bereidt te zijn om de samenstelling in procenten en de berekende voederwaarden op de zakken te gaan vermelden. De vogelliefhebber tast dan niet meer in het duister met wat hij koopt en kan een dergelijke standaard samenstelling aanpassen door bijmenging van de grondstoffen, die voor zijn omstandigheden nodig zijn. Natuurlijk zal dan ook de speciaalzaak, waar u de zaden koopt, alle medewerking moeten verlenen door:

- De op de zak vermelde samenstelling bekend te maken.
- De zaden, welke regelmatig voor bijmenging in aanmerking komen, in voorraad te houden.
- De vogelliefhebbers, indien nodig, behulpzaam zijn bij de juiste berekening van de voor zijn omstandigheden benodigde aankoop van enkelvoudige zaden voor bijmenging.

Vogelvrienden, wat ik u deze keer te vertellen had lijkt moeilijk, maar het is niet zo. Het is gewoon een nieuw geluid, dat om toepassing VRAAGT in de vogelwereld en zeker naar succes geeft in uw streven. Tijdens iedere voordracht over vogelvoeding wordt dit door u zelf bevestigd en daarom is het voor iedereen de moeite waard de volle aandacht eraan te besteden.

Het is gewoon fijn, om na jarenlang ploeteren te horen, dat de goede resultaten in de praktijk er zijn.

ysel

De

EERSTE ERVARING MET KANARIES

Jarenlang waren wij nogal klein behuisd. Toch moest en zou ik vogels hebben en dus kweekte ik gras-parkieten op het balkonnetje. Met min of meer redelijk succes, want ondanks de zeer beperkte ruimte fladderden er bij tijd en wijle nog zo'n dertig vogels rond. Vorig jaar slaagden we er echter eindelijk in een huis met tuin te bemachtigen en u begrijpt het al, nog voor het huis goed en wel was ingericht, lagen de plannen voor de volière al klaar. Die winter werd er dan ook driftig gebouwd. Wel wat al te driftig mag ik nu wel zeggen, want achteraf blijkt dat het allemaal nog wel groter en beter had gekund. Daarom een goede raad voor mensen die op het punt staan een volière te bouwen: maak het ding vooral niet te klein. Te groot is ie nooit! Enfin, al met al hield ik een nachthok over van 1,25 x 2,25 m, met twee gescheiden vluchten, een van 1,40 x 1,00 m en een grotere van 1,10 x 3,00 m.

De meeste parkieten had ik in verband met de verhuizing moeten verkopen, zodat ik nog maar twee koppeltjes over had. Deze kregen de kleine vlucht toegewezen. De andere was bestemd voor... Ja, voor wat? Ik wilde naast mijn parkieten wel graag met andere soorten beginnen, maar welke dat wist ik op dat moment niet. Ik had namelijk weinig of geen ervaring met andere vogels. Daarom besloot ik veiligheidshalve maar met zebra-vinken en Japanse meeuwtjes te beginnen (dat leek me veiliger voor de vogels én voor m'n eigen portemonnee).

Onder mijn kollega's op de zaak bevonden zich

echter enkele verwoede kanariekwekers. En natuurlijk haalden zij me over om ook wat kanaries te beginnen, hoewel ik daar zelf nogal huiverig tegenover stond. Ik wist namelijk niet beter of kanaries waren probleemvogels, tere schepsels waarvan de jonge binnen de kortst mogelijke tijd het loodje zouden leggen.

Desalniettemin: een van m'n kollega's stelde me voor een zacht prijsje vier oranje-rode kanaries ter beschikking en de wereld was een kanariekweker rijker.

Het was een man en drie poppen. De bedoeling was dat de man alle drie poppen zou „pakken” want zo scheen dat te gaan bij kanaries.

Een pop plaatste ik alvast met de man in de volière, de andere twee kregen een broedhok toegewezen. Zij zouden later aan de beurt komen. Dit alles gebeurde omstreeks eind maart en er werd dan ook spoedig door alle vogels met nestbouw begonnen. Helaas wist een van de poppen tijdens het door mij op onhandige wijze reinigen van de broedkooi te ontsnappen. Enkele dagen later vloog er 's avonds een kanarie tegen het raam van de huiskamer en ik dacht onmiddellijk dat de ontsnapte pop zich weer kwam meiden. Ik sloop naar buiten en slaagde er zowaar in het beestje, dat duidelijk was uitgeput, te vangen. Het bleek echter niet mijn eigen pop te zijn, maar een gelijkgekleurde man, dit ontdekte ik toen ik mijn eigen kanarieman erbij plaatste en de twee elkaar onmiddellijk in de haren, pardon: veren vlogen.

kanaries en ze varen en wel bij, want liefst vijf ervan zijn mannen en ze zingen op dit moment in de stromende regen het hoogste lied. Minder goed is het echter gegaan met het koppel in de broedkooi. Weliswaar kwamen ook hier weldra jongen, doch het bleek dat de pop domweg niet voerde, terwijl de man geen kans kreeg om te voeren, omdat de pop angstvallig op het nest bleef zitten en zich ook door mij slechts liet verdrijven, wanneer ik haar met enige aandrang verwijderde. De jonge stierven dan ook binnen enkele dagen. Dit herhaalde zich ook bij het tweede nest en met het derde leek het dezelfde kant uit te zullen gaan. Toen van het derde legsel al een jong was gestorven, heb ik de nog levende twee geprobeerd zelf groot te brengen.

Ondanks alle goede zorgen van vooral mijn vrouw, die een grote steun voor mij betekent bij de uitoefening van mijn hobby — zij voerde de jongen als ik naar m'n werk was — mocht al deze moeite niet baten.

Na vier dagen gaven de diertjes toch nog de geest. Ondanks deze tegenslag heeft het eerste koppel me toch zoveel genoeg bezorgd, dat ik zeker door zal gaan met de kanariëweek.

Voor deze winter staat er alweer een uitbreiding van de voliëre op het programma, want ook de andere vogels hebben dit seizoen niet stil gezeten!

Zo blijf je altijd bezig, maar is dat niet juist wat we zo graag willen?

Aangezien de nieuweling geen ring droeg en er zich geen eigenaar kwam melden, ben ik zo vrij geweest het beestje onder mijn beheer te houden en ik plaatste hem bij de pop in de broedkooi, zodat ik nu over twee koppels beschikte. Ik was vanzelfsprekend erg benieuwd hoe de kanaries het bij mij zouden doen. Ik moet zeggen dat het me niet is tegengevallen, aangezien ik er eerlijk gezegd geen hoge verwachtingen van koesterde. Het koppel in de voliëre deed het namelijk uitstekend en bracht twee nestjes groot, een van vier jongen en een van vijf. En alle negen jongen „op stok gekregen” zoals het heet. Er zijn naar mijn idee zelfs zeer mooie exemplaren bij.

Als opfokvoeder verstrekke ik hardgekookt ei, vermengd met beschuit, geraspte worteltjes (voor de kleur...) en een schep suiker. Als dat voorhanden was deed ik er soms nog wat gekookte rijst doorheen. Misschien zullen ervaren kwekers om deze samenstelling lachen, feit is dat mijn vogels in puike konditie verkeren. Ook besteed ik geen overdreven zorg aan begrippen als „warmte” en „tocht- en vochtvrij”. Als het regent en mijn vogels zitten buiten, zal ik ze zeker niet naar binnen jagen, ook al is het nog zulk guur weer. Het nachthok is altijd open en wie niet uit zichzelf naar binnen gaat, moet maar buiten blijven. Gezonde vogels zullen hier nimmer last van ondervinden. Nu de herfststormen door het land razen en het 's nachts al behoorlijk koud kan worden, zitten mijn vogels overdag nog steeds buiten en 's nachts in het onverwarmde nachthok. Ook de negen jonge

ECHT, ZE PROEVEN HET ...

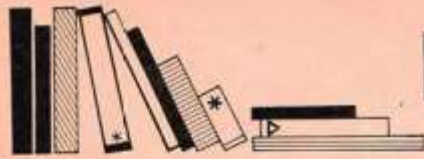

**ZE WILLEN
NIET ANDERS**

en het betere zit niet
altijd in een hogere prijs

**V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK
KONINGINNELAAN 106
RIJSWIJK Z.H.
TELEFOON (070) 98 34 02**

N.B.v.V. Boekenservice

EEN GOED BOEK BEHOUDT ZIJN WAARDE

Lijst van boeken in voorraad

HANDLEIDING VOOR DE KLEURKANARIEKWEKER, door H. J. Veerkamp	f 17,50
HANDLEIDING VOOR DE GRASPARKIETENKWEKER, door W. Beckmann	f 18,50
HANDLEIDING VOOR DE ZEBRAVINKKWEKER, door W. Beckmann	f 18,25
VOEDING DER VOGELS, door J. P. Holsheimer	f 16,90
Bovengenoemde 4 boeken zijn uitgesproken standaardwerken en aan de gespecialiseerde kweker van harte aanbevolen.	
WATERSLAGERS EN HAZERS, het houden en kweken van door M. v. Woezik	f 9,00
KLEURKANARIES KWEKEN KUNT U OOK, door H. J. Veerkamp	f 14,90
Een speciaal voor de beginner geschreven boek.	
DE VOLIERE, door C. E. van Berkel, tweede druk	f 17,50
In dit boek wordt zeer uitgebreid de bouw en inrichting van de volière besproken, evenals de bouw van broedkooien, nestkasten etc. Ook over beplanting, voeding, onkruiden, aanschaf, acclimatisatie etc. wordt u uitgebreid geïnformeerd. Met talrijke tekeningen en foto's.	
BASTAARDVINKEN, door K. Speicher	f 6,25
AGAPORNISSEN EN ANDERE DWERGPAPEGAAIEN, door Thijs Vriends	f 19,90
Een erg goed boek voor hen die zich speciaal toeleggen op het houden en kweken van agaporniden.	
VOGELPRACT IN NATUUR EN VOLIERE, door Franz Robiller	f 32,50
Dit boek is geschreven op het lijf van de liefhebber van een gezelschapsvolière	
THIEMES VOGELBOEK, door G. Steinbacher	f 19,50
TROPISCHE VOGELS, H. Bechtel	f 6,25
DUIVEN IN DE VOLIERE, door J. Nicolai	f 6,90
VOGELS DIE VRAGEN WORDEN OVERGESLAGEN, door Jos van Himbergen	f 16,95
Een populaire behandeling van de voeding der vogels.	
WILDZANGVOGELS, door R. R. P. van de Mark	f 10,50
VOGELZIEKTEN, door Raethel	f 6,25
Eigenlijk een onmisbaar boekje voor elke vogelliefhebber.	
GRASPARKIETEN MIJN HOBBY, door G. A. Radtke	f 6,90
PAPEGAAIEN EN PARKIETEN ALS LIEFHEDBERIJ, door R. R. P. van de Mark	f 12,25
TROPISCHE VOGELS HOUDEN KUNT U OOK, door R. R. P. van de Mark	f 9,50
HEBT U OOK AL EEN PAPEGAAI, door R. R. P. van de Mark	f 9,75
EXOTISCHE VOGELS IN KLEUREN, door Chr. Walraven	f 12,50
PAPEGAAIENATLAS, uitgave N.V.v.V., 110 briljante afbeeldingen in kleur	f 25,00
Bijzonder interessante uitgaven zijn ook:	
DE BONTE WERELD VAN DE VOGELS, door Ellis	f 14,90
HET LEVEN VAN DE VOGELS, door dr. Maurice Burton (speciaal voor de jeugd)	f 9,90
ZO GEDRAGEN ZICH VOGELS, door D. Blume	f 7,25
VOGELS IN KLEUREN, door Thorburn, met 400 afbeeldingen in kleur van in Nederland voorkomende vogels	f 23,50
WAT VLIEGT DAAR?, door Dr. W. H. van Dobben	f 7,90
VOGELNESTEN EN EIEREN, S. Hoehner	f 16,50
VOGELS OVERAL, Fisher en Peterson, bijzonder fraai werk	f 29,50
THIEME'S ZAKBOEKJES VOOR DE NATUUR, met elk 120 afbeeldingen in kleur	
IN DE BOSSEN; WAT BLOEIT LANGS ONZE WEGEN; WEIDEN EN AKKERS; GENEESKRACHTIGE EN GIFTIGE PLANTEN; BOMEN EN STRUIKEN à	f 6,90

ALLE BOEKEN ZIJN DIREKT LEVERBAAR EN ZE ZIJN STUK VOOR STUK DE MOEITE WAARD. U KUNT ZE BESTELLEN DOOR OVERMAKING VAN HET VERSCHULDIGDE BEDRAG OP GIRO 1148324 t.n.v. BOEKENSERVICE N.B.v.V., Postbus 74 te Bergen op Zoom.

S.v.p. duidelijk de titel(s) van het boek vermelden alsmede uw naam, adres en woonplaats.

Na ontvangst van uw storting ontvangt u het bestelde omgaand FRANKO thuis.

EEN MOEIZAME TOCHT MET DE JEEP VAN LILLUDA NAAR HET RÄKERGEBERGTE

Tekst en foto's:

Cees Scholtz

De jeep in een moerassig gedeelte van de toendra tot aan zijn assen in het veen

Op een avond zat ik alleen voor de stuga. Het avondeten was naar binnen, de afwas gedaan en na gedane arbeid keek ik met aandacht naar een paartje bonte vliegenvangers, die met grote ijver hun jongen, verborgen in een verrotte boom, verzorgden. De jongens Per en Bob waren samen op pad. Veel vertelden ze me nooit, maar als ik mijn zoon goed beluisterde was Per hier in de omtrek een goede bekende, die men graag behulpzaam wilde zijn. Onverwachts stonden de jongens naast me en Per vertelde mij dat hij Lilluda de Lap had gevraagd ons eens mee te nemen naar zijn visgronden ruim 50 km de toendra op, voorbij Ammernäsfjäll bij het gebergte Råker. Zowaar had hij erin toegestemd zich op zijn tocht door ons te laten vergezellen. Aan de rand van een meer had hij een primitieve

hut, de kötta. Het weer moest wel meewerken wilde hij die tocht ondernemen. Lilluda was de enige Lap in het dorp die een jeep rijk was. Het was weliswaar een oudje maar de kleine Lap was er heilig van overtuigd dat er met zijn vehikel niets kon gebeuren. Een paar dagen na die korte mededeling kwam Lilluda onverwachts vertellen dat hij de volgende dag naar zijn visgronden vertrok. Lang duurde zijn bezoek niet, want hij moest nog wat dingen in orde brengen. Ook wij gingen aan het werk om de benodigheden ordeijk bijeen te zetten voor de reis. Wonder boven wonder scheen de zon de volgende dag en een even groot wonder was dat Lilluda op tijd present was; een afspraak met een Lap moet je niet al te serieus nemen. Men heeft er alle tijd en wat doet een uur of meer er toe. Dat is een opvat-

Marinelplevier

ting die wij in ons tijdschema niet kunnen verwerken, daar wij zelfs met seconden rekenen. Dat is bij de leefwijze van Lappen absurd. Het eerste stuk legden wij met twee auto's af. Bij de rendierslachterij laadden wij onze bagage over in de jeep. Nu moet u van de rendierslachterij geen al te

Midden in de toendra raakte de jeep muurvast

grote voorstelling maken. Er zijn geen keurig verzorgde gebouwen te bekennen met de nodige hoogst mogelijke hygiëne. Niets van dit alles. Er staan een grote hoeveelheid palen met haken in de open lucht om de gedode dieren aan op te hangen. Er lopen wat ruw in elkaar getimmerde houten goten om het bloed in op te vangen. Ziedaar de slachtplaats. Een hoogst primitieve toestand. Door de zuivere lucht schijnt deze methode toch aan de keuringseisen te voldoen, want hoort u weleens van besmet rendierenvlees? Ik kan u verzekeren dat er heel wat dieren geslacht worden en gegeten.

De spullen zijn inmiddels overgeladen en Lilluda nam op zijn speciaal gebouwde zetel plaats omdat hij anders onmogelijk met zijn korte benen koppeling, rem en gas kon bedienen. De versnellingsbak was door een stalen kool beveiligd tegen het gesteente. Wij begonnen ons een weg te banen door een wirwar van wilgen en berken. Lilluda liet zich door al die obstakels niet uit het veld slaan, haalde een forse bijl te voorschijn en ging daarmee de bush-bush te lijf. De eerste kilometers legden wij te voet af, achter en voor de jeep uitlopend. Eerst toen lag de wijdsse toendra voor ons. Wij koersten met een matig vaartje in noordelijke richting. Nu pas bewees de jeep zijn diensten. Langs ongebaande wegen moest de jeep zijn weg zoeken. Lilluda scheen die op zijn duimpje te kennen en verhikte nog verschrikte als de jeep de gekste bokkesprongen uithaalde. Maar het werd toch al te gek toen wij een moerassig dal doorkruisten en de wielen zich in het veen vast-vraten. De motor gromde uit alle macht. De modder spoot als een regen-gordijn onder de wielen weg. Wij dachten dat hierdoor de tocht een voortijdig einde had genomen. Lilluda vertrok geen spier en haalde een pikhouweel en een paar schoppen uit de jeep en toog aan de arbeid. Stenen lagen er genoeg en daarmee legden wij een pad aan. Dat karwei nam wel de nodige tijd in beslag maar de kleine Lilluda twijfelde geen moment aan het welslagen van de onderneming. Na enkele mislukte pogingen trok de jeep zich uit de bagger. Hiermede waren de moeilijkheden nog niet ten einde. Zo nu en dan scheen de jeep op twee wielen te stunten om even later met een harde klap tegen een rotsklomp tot stilstand te komen. Lilluda kreeg er steeds meer plezier in naarmate hij steeds verder de bewoonde wereld achter zich liet. Hobbelend gleed de wagen de berg af. Plotseling doemde een snelstromende beek op. Als een duikeend plonsde de jeep in het ijskoude water om halverwege in het riviertje tot

stilstand te komen. Het was maar goed dat wij lieslaarzen mee hadden. Van vogels observeren was tot nu toe maar bitter weinig terecht gekomen en eerlijkheidshalve moet ik bekennen dat slechts een doodenkele ons pad had gekruist. Opeens was er dan toch een hevig verontruste goudplevier, die op 't allerlaatste ogenblik voor de wielen wegsprong. Ik bedulde Lilluda te stoppen. Op enkele centimeters was de jeep langs het nest van de goudplevier, waarin twee jongen en twee aangepikte eieren lagen, rakelings aan voorbij gegaan. De goudplevier stond angstig te piepen. Op slechts enkele meters bleef hij mijn bewegingen volgen. In een oogwenk schoot ik 36 opnamen van de goudplevier die in de fraaiste standen voor mij poseerde. Op mijn vorige tocht had ik verscheidene dagen moeten wroeten om een paar opnamen te maken. In diezelfde omgeving deed een kleinste jager verwoedde aanvallen, maar ik moet u eerlijk bekennen dat ik weinig moeite deed zijn legsel op te sporen.

Links lieten wij de Ammersnäs fjäll, bedekt met een dikke laag sneeuw, achter ons. Ik had Lilluda meerdere malen op zijn horloge zien kijken. Bij een stroompje hield hij halt, pakte zijn vèrdragende walkie-talkie uit en riep het basiskamp Ammernäs op. Er was een afspraak dat hij precies om één uur zijn positie zou opgeven, maar hoe hij ook zijn best deed contact te krijgen, zijn oproep werd niet gehoord. Nu eerst leefden wij in de zekerheid dat wij totaal van de buitenwereld waren afgesneden. Wij konden alleen nog maar vurig wensen dat er niets aan de jeep kapot ging want dan zaten wij goed in de narigheid. Niets wees erop dat Lilluda zich opwond over deze tegenslag. Integendeel hij schepte zijn keteltje vol water om koffie te zetten. Uit zijn knapzak putte hij de nodige proviand, vervolgens zette hij zich aan de dis. Hij genoot intens met volle teugen van de immense grootsheid van de toendra en van de gerookte zalm. Ook wij deelden mee in deze overheerlijke delicatessen. Maar daar kon het niet bij blijven. Verder ging het. Het terrein leek steeds ruiger te worden. Wij

doken het ene riviertje na het andere in. Naarmate wij dichter ons doel naderden des te driester ging onze kleine Lap met zijn jeep om. Soms leek het op een autocross en beleefden wij angstige momenten toen met een hevige knal een steen de onderkant van de jeep ramde en de motor alle diensten weigerde. Driftig schakelde onze chauffeur van de ene versnelling in de andere. Ik hoorde hem een paar stevige woorden uiten. Het liet zich eenvoudig raden wat het waren. De storing werd verholpen en eindelijk kregen wij de kotta van de Lap in 't gezicht. Zodra hij zijn vertrouwde omgeving gewaar werd, veranderde zijn gelaatsuitdrukking. Zijn ogen begonnen te glimmen en ik meende te bespeuren dat al die oude herinneringen van vroeger hem weer voor de geest kwamen.

Als eerste ging Lilluda naar binnen om het een en ander voor te bereiden. Het was alsof wij een heilige plaats betraden. In het midden was een stenen plaat, uitgespaard voor het vuur. Daaromheen lagen fijne twijgen waarover een kaal rendiervel werd gespreid.

De kotta van Lillunde bij het Råkergebergte

Met een bepaalde ceremonie nam hij plaats en maakte vuur om water aan de kook te brengen voor de koffie. Eénmaal aan de kook werd de gemalen koffie er aan toegevoegd. Dit recept geef ik speciaal voor de dames die een exclusief Lap's kopje koffie willen brouwen. Vervolgens diende men het geheel enige minuten rustig te laten koken. Inmiddels had Lilluda zijn mok te voorschijn gehaald. Van een stuk gedroogd rendiervlees schraapte hij stukjes af en deponeerde deze in zijn beker. Hij nodigde mij uit hetzelfde te doen. Even later goot hij daarop de kokende koffie. Met welbehagen viste hij de doorweekte stukjes vlees eruit en begon er hoorbaar op te kauwen. Het moest dus wel kostelijk van smaak zijn. Met deze overtuiging stak ook ik een stuk in mijn mond. Het liefst zou ik het zoweer uitgespuugd hebben, maar ik hield me van de domme en slikte braaf de stukjes naar binnen.

Lilluda kon zijn geduld niet langer bedwingen en ging naar het gebergte om onder een rotsblok zijn netten te inspecteren. Ook in trok er op uit op zoek naar vogels. Tegen de rotswand van de Råker zeilde een rugpootbuizerd. De rotswand zag er ongenaakbaar uit. Zijn horst die in een spleet moest liggen,

was volkomen onbereikbaar. Aan het einde van het meer zwom een roodkeelduiker. Plotseling verscheen een paarse strandloper voor mijn voeten. Ook hij toonde zich in het geheel niet schuw. Steeds wipte hij naar een volgend rotsblok om plotseling voor mijn ogen tussen de vegetatie te verdwijnen. Hoe ik mij ook inspande om hem te vinden hij scheen als sneeuw voor de zon te zijn opgelost. Zo belandde ik in de buurt van een paartje kleinste jagers. Hun jongen lagen goed verscholen in de rugte onder de beschutting van een kei. De ouden hadden het kostje voor het kauwen omdat de lemmingen, hun hoofdvoedsel, in grote getale aanwezig waren. Ik zag een kleinste jager in een routinegebaar, zoals een ervaren bar-bezoeker nonchalant in één teug zijn jonge naar binnen laat glijden, met een heftige slik-beweging zo'n venijnig knaagdier naar binnen werken. Vanaf de berghelling hadden wij een goede uitkijkpost over het meer, waar Lilluda vanuit zijn boot zijn netten uitzette. Eerst toen de schemering de fijne nuances verdreefde, ging ik terug naar de kotta. Uit kieren en gaten perste zich een dikke rook. De jongens Per en Bob waren in hun slaapzak gedoken en daaruit klonken bedompte geluiden. Lilluda had een stel pas gevangen zalmen geroosterd en één daarvan kreeg ik aangeboden. Ik kan u vertellen dat het een kostelijke hap was, waar je je vingers bij aflikt. Onze Lap scheen glad maling te hebben aan die rookontwikkeling. De jongens des te meer en daarbij wil ik mijzelf niet vergeten. Hun ogen zagen rood en hun keel werd bijna dichtgesnoerd. Jllngs maakte ik me klaar voor de nacht.

Dat bestond hierin door nog een extra trui onder mijn jasje aan te trekken en vervolgens zo dik mogelijk gekleed in de slaapzak te duiken. Lilluda stookte het vuur nog eens extra op en ging daarna ook onder zeil. 's Nachts werd het bar koud. Door het ronde gat in het dak, dat als schoorsteen dienst deed kon de hagel vrij naar binnen dringen. Geen omstandigheid waarin je echt behaaglijk slaapt. Na de nacht kwam de zon in een wonderlijke kleurenpracht door de wolken. Het verblijf was verre van aangenaam geweest maar dat is iets wat je op de koop toe moet nemen. Wij zaten hier wel in een rijk vogelgebied. Jaren geleden had een bekende Zweedse vogelfotograaf en tandarts P. O. Swanberg maandenlang in dit gebied vertoefd en in dezelfde kotta geslapen. Aan de hand van zijn bevindingen had hij een boek geschreven. In diezelfde omgeving huisde ook een paartje bontbekpleviers. Ze probeerden ons met hun afleidingsmanoeuvre om de tuin te leiden. Met één vleugeltje slepend over de grond, slechts enkele decimeters voor onze voeten lopend, probeerde ze mij uit hun buurt van hun nest te lokken. Geheel zonder succes overigens, want het legsel lag slechts een meter van ons verwijderd tussen de stenen. Wij verlieten de omgeving om het vogeltje niet al te veel te verontrusten. Op onze terugreis zagen wij een stel jongen van de morinelplevier. Ze droegen een kostelijk pakje dat eruit zag als een brok door de zon gedroogd mos. Na heel wat minder moeilijkheden dan op de heenreis kwamen wij een paar dagen later weer in de bewoonde wereld.

A. P. v. GILS - Abcovenseweg 19 - Goirle
Telefoon 04247 - 1579 - 1328

Yorkshire Kanaries	95,— p.p.	Prachtroseillas	150,— p.p.
Border Kanaries	60,— p.p.	Witte Valkparkieten	150,— p.p.
Norwich Kanaries	120,— p.p.	Stanly parkieten	250,— p.p.
Gloster Kanaries	45,— p.p.	Fischerie parkieten	50,— p.p.
Lizard Kanarie	75,— p.p.	Personatas	55,— p.p.
Gele kan. man	17,50 p.st.	GRIJZE PAPEGAAIEN	275,— p.st.
Gele kan. pop	8,50 p.st.	Jap. Nachtegalen man	25,— p.st.
Rood Intensive Kanarie	45,— p.p.	Jap. Nachtegalen pop	12,50 p.st.
Rood Zalm Kanaries	40,— p.p.	Zebravinkjes grijs	9,— p.p.
Cal. Kuifkwartels	45,— p.p.	Zebravinkjes wit	10,— p.p.
Chin. Dwergkwartels	10,— p.p.	Zilvervleugel zebras	12,50 p.p.
Zilver kwartels	15,— p.p.	Jap. Meeuwtjes	7,50 p.p.
Gould amadines R.K.	65,— p.p.	Bandvinkjes	10,— p.p.
Zwartkop goulds	85,— p.p.	Orajekaakjes	12,— p.p.
Geelkop goulds	75,— p.p.	Mozambiquekijstjes	13,— p.p.
Diamantvinkjes	45,— p.p.	Napoleons	8,— p.p.
Binchonow asstr.	50,— p.p.	Ind. Nonpareils	17,50 p.p.
Binzen asstrilides	35,— p.p.	Mex. Nonpareils	25,— p.st.
Spitsstaart am.	35,— p.p.	Rode Kardinalen	25,— p.st.
Gordelgrasvinkjes	35,— p.p.	Pagoda Spreeuwen	17,50 p.st.
Driekleur papegaal am.	45,— p.p.	Kala BulBulls	20,— p.st.
Roodkop pap. am.	110,— p.p.	Oever spreeuwen	15,— p.st.
Cerus asstrilides	35,— p.p.	Diamantduifjes	15,— p.p.
Bourks parkieten	50,— p.p.	Zilver diamantduifjes	30,— p.p.
Roodrug parkieten	45,— p.p.	Brilant diamantduifjes	75,— p.p.
Gele roodrug parkieten	75,— p.p.	Shamallsters	65,— p.st.
Turquines parkieten	65,— p.p.	Prulmekop parkieten	55,— p.p.
Elegant parkieten	85,— p.p.	Halsband parkieten	40,— p.p.
Splendid parkieten	150,— p.p.		

Wij kopen alle soorten Australische prachtvinkjes, parkieten enz.

Verzending geschiedt onder remboerse v.a. / 2,50 per kistje, vracht rekening koper.

Geopend van 9 tot 12 uur en van 1.30 tot 6 uur. Zaterdag tot 5 uur. Zondags geopend van 10 tot 12 uur.

BASTAARDERING MET DE JAPANESE MEEUW

W. Beckmann

Nu komen we aan de vererving toe van de bontfactor bij de Japanse meeuw. Men spreekt van „de bontfactor”, dus een mutatieve verandering die in het erfelijke materiaal van de Japanse meeuw is opgetreden. Als we nu aannemen dat het domesticatieproces van de Japanse meeuw al honderden jaren gaande is, lijkt het me zeer onwaarschijnlijk dat in dit lange tijdsbestek niet meerdere bontmutaties zijn opgetreden.

Bij de grasparkiet kennen we op zijn minst twee verschillende bontmutaties, die ieder op zichzelf een tamelijk vast verervend karakteristiek bontpatroon veroorzaakt, nl. een recessieve en een dominante factor, met bovendien een variant van de dominante bontfactor met een eigen, tamelijk karakteristiek bontpatroon, de Australische bonte parkiet. Ook met de bontvorming bij de valkparkiet hebben we al met minstens twee onafhankelijk van elkaar verervende bontfactoren te maken.

Bij de bontvorming van de Japanse meeuw ga ik er dan ook van uit dat we met meerdere onafhankelijk van elkaar verervende bontfactoren te maken hebben, deze bontfactoren beïnvloeden echter niet alleen het ontstane bontpatroon, maar een combinatie van deze bontfactoren geven ons tevens de zuiver witte Japanse meeuw.

Kweekresultaten hebben bewezen dat in de Japanse meeuw niet alleen een dominante bontfactor aanwezig is maar ook minstens één recessieve bontfactor, dit verklaart dan ook de zo verschillende uit-

komsten uit de paringen bonte Japanse meeuw $\times$ non. Kweken we bijv. 100% bonte F1's, dan bezit de bonte Japanse meeuw de dubbele dominante bontfactor, kweken we echter uit deze paring ook maar één effen F1 dan weten we dat de gebruikte bonte meeuw maar enkelfactorig voor de dominant bontfactor is. Kweken we nu uit deze bonte meeuw jaren achtereen, indien gepaard met een non, steeds effen F1's, dan is de mogelijkheid groot dat de bontvorming van deze Japanse meeuw veroorzaakt wordt door een stel recessieve bontfactoren.

Uit de paring van twee bonte Japanse meeuwen onderling krijgen we over het algemeen alleen bonte jongen, uitzonderingen daarop zijn enkele volledig effen jongen, maar ook enkele zuiver witte jongen. Tot nu toe heeft men gezegd, als men uit de paring van bont $\times$ bont enkel witte jongen kweekte, dat beide bonte meeuwen split voor de witfactor waren, maar is dat wel zo? Als een bonte meeuw split voor wit kan zijn, kan een effen meeuw ook split voor de witfactor zijn en moet het dus ook mogelijk zijn om uit een paring van effen $\times$ effen ongeveer 25% zuivere witte jongen te kweken en dat is zover ik weet nog nooit voorgekomen. Een ander bewijs dat dit niet zo is, is de paring witte meeuw $\times$ effen meeuw. Indien de witfactor recessief zou zijn, zouden we uit deze paring alleen effen/witte meeuwen kweken, maar de praktijk wijst uit dat uit deze paring altijd bonte jongen komen en in sommige gevallen 100% bonte jongen.

Het bestaan van de recessieve witfactor is maar een fabeltje, dat door de kweekresultaten kan worden weerlegd.

De verklaring van het ontstaan van de zuivere witte meeuw is tamelijk eenvoudig. De witte meeuw ontstaat door een cummulerende werking van twee onafhankelijk van elkaar verervende bontfactoren, nl. de dominant en de recessief verervende bontfactor. Iets dergelijks zien we ook bij de grasparkiet. De gele en/of witte zwartoog bezitten enkel- of dubbelvoudig de dominante bontfactor plus de dubbele recessieve bontfactor.

Geven we de dominantfactor het symbool Db en haar wildallele Db⁺, de recessieve bontfactor geven we het symbool rb en haar wildallele rb⁺.

De witte Japanse meeuw kan dan twee verschillende formules bezitten, nl.

Dubbel factorig wit heeft de formule $\frac{Db}{Db} \frac{rb}{rb}$

Enkel factorig wit heeft de formule $\frac{Db^+}{Db} \frac{rb}{rb}$

Iedere witte Japanse meeuw moet de dubbele recessieve factor bezitten, daar deze enkelvoudig zijn werking niet kan uitoefenen. Daar de dominante bontfactor zijn werking wel kan uitoefenen indien hij in één van de chromosomen van het betreffende paar aanwezig is, veroorzaakt deze factor enkelvoudig in combinatie met de dubbele recessieve bontfactor wel een witte meeuw.

Theoretisch zouden we ook witte meeuwen kunnen kweken door de totale werking van de beide reductiefactoren z en v, maar tot nu toe zijn we daarmee nog niet verder gevorderd dan de zgn. vuil witten. Onze huidige bonten zijn naar mijn mening een mengmoes van recessief en dominant verervende bontfactoren en willen we een werkelijk doelgerichte

usel

De

bontkweek gaan uitoefenen dan moeten we orde op de zaken gaan stellen door deze verschillende bontfactoren van elkaar te gaan scheiden. De allereerste vraag die u mij kunt stellen is: hoe weet u zo zeker dat er recessief verervende bontfactoren bestaan?, en uw tweede vraag kan zijn: welke bonte veervelden vererven recessief en welke dominant?

Allereerst de beantwoording van de eerste vraag: Een kweker paarde een witte meeuw X een witkopnon, hij kweekte met dat paar in een vitrine, dus in een broedkooi, en hij kweekte dat eerste jaar zeggen en schrijven één F 1 man, een geheel effen vogel zonder ook maar een witte veer. Dus de gebruikte witte meeuw was enkel factorig dominant bont, maar bezat tevens de dubbele recessieve bontfactor. De F 1 man bezit geen dominante bontfactor, maar is split voor de recessieve bontfactor. Hij bezit dus één recessieve bontfactor, die in zijn werking wordt belet door het dominante wildallele rb^+ van de recessieve bontfactor.

Het volgende jaar paarde deze kweker de effen F 1 man met een effen roodbruine Japanse meeuw pop, zonder ook maar een enkel wit veertje.

Van de vier gekweekte F 2's was één zuiver effen, twee iets bont en de vierde behoorlijk bont. Dit wijst op het feit dat niet alleen de F 1 man split voor bont was maar de roodbruine effen Japanse meeuw pop moest split voor bont zijn.

De bovenstaande manier is bij uitstek geschikt om orde op zaken te stellen en een stam recessief bont verervende meeuwen op te bouwen. Maar direct rijst de vraag: met hoeveel verschillende recessieve bontfactoren hebben we bij de meeuwen te maken, hoeveel verschillende bontmutaties zijn er in de loop van de honderden jaren opgetreden? Op het ogen-

blik, omdat we nog nooit doelbewust, aan de hand van een opgezette theorie, hebben gekweekt, weten we nog niet veel. We weten nog niet eens welke bonte veervelden dominant en welke recessief vererven. Maar aan de hand van een opgestelde theorie kunnen we doelbewust paringen opzetten die ons misschien een dieper inzicht kunnen geven in de bontvererving. Bij het opstellen van deze theorie hebben we het moeten stellen met gegevens die druppelsgewijs binnenkwamen en aan de hand van deze gegevens kwamen we tot een op papier kloppende theorie, maar doelgerichte kweekprogramma's zullen ons in staat stellen deze theorie verder uit te bouwen.

Met deze serie artikelen heb ik getracht u een beknopte samenvatting te geven van de vederstructuur en de vererving van de Japanse meeuw. Op het ogenblik heeft het weinig zin de bastaardering met diverse lonchura's in artikelvorm verder te behandelen daar de volledige standaard is verschenen die deze materie uitvoerig behandelt.

De indeling van de standaard is als het volgt: Ongeveer 34 bladzijden Japanse meeuw; vederstructuur, vererving en standaardomschrijving.

Ongeveer 30 bladzijden soort- en rasomschrijving van de vele lonchurasoorten die voor bastaardering met de Japanse meeuw in aanmerking komen.

Ongeveer 30 bladzijden vederstructuur lonchura's en theorie bastaardkweek.

Het geheel is een uitgebreide handleiding voor de kweek van Japanse meeuwen en hun bastaarden, uniek in zoverre dat dit werk tot nu toe de bastaardkweek op een dergelijke verantwoorde wijze behandelt en de kweker wegwijst probeert te maken in de mogelijkheden en onmogelijkheden van deze kweek.

Ervaringskrabbels

't Is maar hoe je het bekijkt.

Toen ik, alweer jaren geleden, voor de eerste keer een kleurkanariententoonstelling bezocht, was ik eigenlijk wel een beetje teleurgesteld. Toen ik zo de eerste groep eens goed bekeek, de catalogus raadpleegde, en er groen en staalblauw stond, raakte ik echt niet in vuur en vlam voor deze kleuren. Ik zag in het groen echt geen groen, en in het blauw beslist geen blauw. Ook de agaten, bruinen en isabelen kwamen bij mij toen maar erg „musachtig” over. Nee, bij dit eerste bezoek waren de enige kleuren die mij boeiden de positieve kleuren, namelijk oranje-rood, goudgeel en wit. Het oranje-rood intensief vond ik het meest frappant. De pigmentvogels vond ik allemaal maar twijfelachtige kleuren, ik zag er niets in. Toch zou dit jaren later heel anders worden. Ik schafte mij dan ook o. rood intensief aan, en met tegenin een oranje-rood schimmel. Dit moest, vertelde men mij, anders zou de dodelijke factor bij het kweken optreden. Ook zelfs O.R. schimmels vond ik toen niet mooi, niet positief genoeg van kleur. Zo heb ik de volgende drie jaren als ik een tentoonstelling bezocht, eigenlijk alleen maar belangstelling gehad voor de oranje-rood intensief, die ik zelf kweekte. De rest van de tentoongestelde vogels deed mij erg weinig, en ik besteedde hieraan dan ook bijna geen aandacht. Toen ik later het kleine boekje van L. P. Filipsen over kleurkanaries had gelezen, ben ik de kleuren anders gaan zien. Juist door dit eenvoudig, goed geschreven werkje, kreeg ik beter inzicht in de pigmentkanaries. Het hoofdstuk „de juiste kleurbenaming en kleursamenstelling” gaf mij veel duidelijkheid. Ik besteedde de eerstvolgende tentoonstelling op de minst drukke uren wel vijf volle uren aan het vergelijken van kleuren, zonder op de behaalde punten te letten. Het verschil tussen groen en goudgroen, tussen agaat en goudagaat. Ook tussen de groenen en de groenen met witfactor, de blauwe en tussen agaten en de agaten met de witfactor, de zilveragaten enz., enz.

Een geheel nieuwe kleurenwereld ging voor mij open. Zo leerde ik het onderscheid kennen, en het mooie te zien, van al deze voor mij vroegere „musachtige” kanaries.

De volgende jaren bekeek ik een tentoonstelling wéér anders. Toen ging ik alle toppers vergelijken met de lager geklasseerde vogels van dezelfde kleur.

En ook deze manier van tentoonstellingen bekijken was leerzaam, en gaf veel voldoening. Ik was ook op de wereldtentoonstelling in Brussel, en had met mijn vrienden ± zes uur rondgekeken. Er was zoveel nieuws te zien, dat alles eigenlijk een beetje te veel werd, doch toen ik later in een cafeetje dicht bij de tentoonstelling onder een biertje de catalogus nog eens nakeek, schrok ik plotseling, want er zou een zwarte kanarie tentoongesteld zijn. Ik had deze niet gezien, en ik ging alleen nog even naar de T.T. kijken. Doch deze was reeds gesloten, ze waren de vogels aan het verzorgen, maar ik mocht er toch nog even in. Toen ik vroeg naar de zwarte kanarie bleek deze absent te zijn. Ik heb toen toch nog een half uurtje in mijn eentje rond mogen kijken. Al had ik deze keer pech gehad, dit voorval leerde mij, dat je eigenlijk na een paar uur kijken, even rustig op de T.T. de catalogus na moet snuffelen of er niet iets nieuws of aparts is tentoongesteld. Anders lees je

dit later thuis en dan mis je dit nieuwe. Momenteel bekijk ik een T.T. wéér op een andere manier. Ik kijk nu veel meer naar de bijkomende facetten die juist een topvogel maken of hem een flop bezorgen. Waarom b.v. juist die goudagaat met zijn heldere borst 90 punten heeft, waarschijnlijk omdat deze juist niet te veel blauwfactor bezit. Of waarom die zilverbruine, die toch zo donkerbruin is geen prijs heeft. Hier blijkt dan meestal de blauwfactor de schuld te dragen, die deze vogel veel te streperig maakt, enz., enz. Zo krijg je meer kennis, en tevens meer waardering voor de keurmeesters, want deze zijn het die al deze standaardisen moeten kennen en honoreren. Wat er ook nog bijhoort en wat mij altijd veel genoten gebracht heeft is om bij een heerlijk pilsje gezellig met kanarievrienden van gedachten te wisselen over onze kanariehobby. Het is maar toe je het bekijkt, en ongeacht welke manier van tentoonstelling kijken de uwe is, het voornaamste is toch altijd dat je er echt veel plezier aan kunt beleven.

Het „kleine” grote verschil

Reeds jaren lang zocht ik naar het naar insiders beweerde grote verschil tussen goudgeel en citroen. De blauwfactor zou namelijk van een goudgele kanarie een citroenkleur maken. Iedere tentoonstelling vergeleek ik de klasse goudgeel en citroen. Doch steeds merkte ik bijna ge enkleurverschil, hoe ik me ook inspande om het te leren zien. Zou dit komen, zo dacht ik, door het lamplicht dat jammer genoeg altijd op een tentoonstelling gebruikt moet worden, of was ik mogelijk kleurenblind. Het eerste heeft er wel invloed op gehad, doch kleurenblind was ik gelukkig niet. Toch heeft het vele jaren geduurd eer ik het onderscheid goed zag. En ook nu nog moet ik er eerlijkheidshalve bijvertellen, dat het zonder vergelijkingsmateriaal nog vrij moeilijk is. Toch is er inderdaad een zeer duidelijk verschil, je moet het **leren** zien. Vroeger dacht ik dat de citroenkleur donkerder en compacter moest zijn dan goudgeel. Dit is niet het geval; citroen is **wel meer geel**, doch niet dieper van kleur. Het goudgeel heeft **meer kleur**, en gaat ook meer naar het oranje toe, maar zonder echt oranje te zijn. De groenige schijn van de citroenkanarie moet je geloof ik ook **leren** zien, en zo makkelijk als dat dikwijls voorgesteld wordt is dit niet. Ook niet al houd je er een onrijpe citroenvrucht naast. Wel heb ik ervaren, als je twee goede kleurenfoto's van citroen en goudgeel op elkaar houdt,

je ineens het kleurverschil kunt bevatten. U zult verbaast zijn, en het zal U dan in de toekomst veel makkelijker vallen om voortaan de werkelijke citroenkanarie van de goudgele te onderscheiden. Nu zult U zeggen: voor mij is deze onderkenning van weinig belang, ik kweek deze kleuren niet. Toch dacht ik dat U juist door deze onderkenning een veel beter beeld van Uw te kweken kleuren krijgt. De citroenkleur ontstaat toch door de klassieke blauwfactor en deze is juist ook voor vele pigmentkleuren nodig, b.v. in de groen en in mindere mate voor de agaatserie. Ook als U isabellen of bruinen kweek waarin de blauwfactor **niet aanwezig mag zijn**, zult U hem toch moeten leren onderkennen. 't Is toch van belang dat U weet, dat deze blauwfactor Uw bruine wel donkerder, maar o zo hard en lelijk gestreept maakt, en dat U ook verder deze vogels voor bruin- of isabelkweek moet uitschakelen. Als hij in Uw agaten te veel aanwezig is, deze te donker worden en te veel op groen gaan lijken. Dus, U moet hem toch leren zien, deze veel besproken, bijna geheelmzinnige blauwfactor. Het is deze factor die ook in Uw pigmenten niet alleen de goudgele vetstofkleur, die daarin aanwezig is, door structurele verandering in citroen verandert. Nee, juist in de pigmentvogels doet deze blauwfactor nog iets meer. Hij verandert namelijk ook nog de bruine kleurstof (phaeomelanine), in zwart (eubelanine), en hiermee staat of valt het succes bij vele kleursoorten. Denk maar eens aan het hinderlijke bruin in de agaatserie. In deze agaatserie moet de juiste hoeveelheid blauwfactor (citroenfactor) aanwezig zijn, niet te veel en niet te weinig. Want bij een teveel wordt hij door de verandering van het bruine (phaeomelanine) in zwart (eumelanine) te donker. Te weinig blauwfactor in de agaten betekent weer iets te bruin, of een te warme goudgele oranjeachtige aanblik. Als hij echter in een goudgroene kanarie voor 100% aanwezig is, wordt dit weer een prachtvogel met zijn volledige uiting. Deze blauwfactor vererft in het midde houdend (intermediair) en onafhankelijk. Dit betekent dat hij zich vermengt en in gradaties voorkomt. Precies zo als wij rood maal geel paren, krijgen we ook een roodgeel mengsel, oranjegeel. Het doet er niet toe welke van de twee partners de blauwfactor bezit. In de nakomelingen mannen en poppen kan hij vermengd zitten, in diverse gradaties. Zo ziet U dat dit kleine verschil toch grote gevolgen kan hebben.

Bird specialist

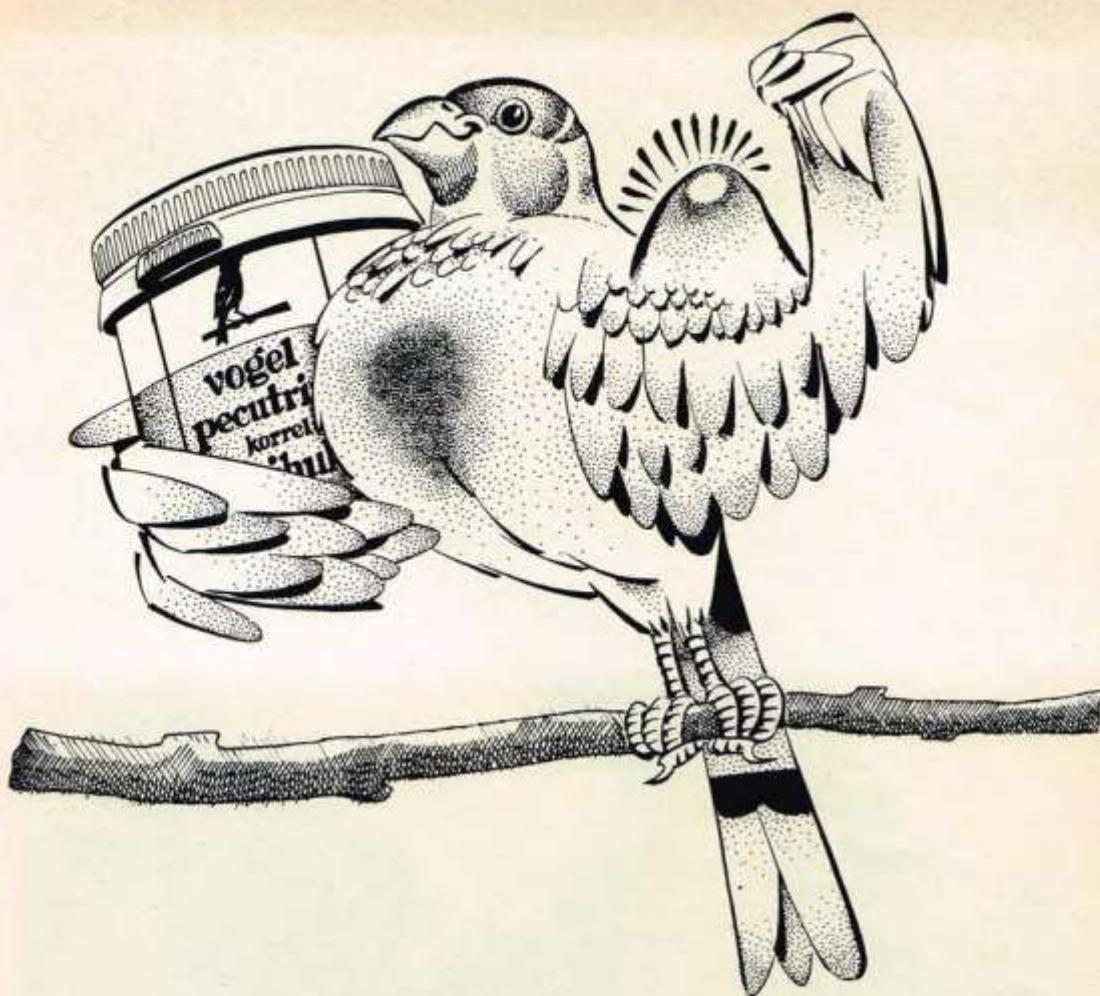
Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuidamerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.

Wij vragen te koop: alle soorten sier- en watervogels.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL

Dahliastraat 39 - Veenendaal - Telefoon 08385 - 12367

Vogel Pecutrin. Het vitale onderdeel van de voeding voor gevederden.

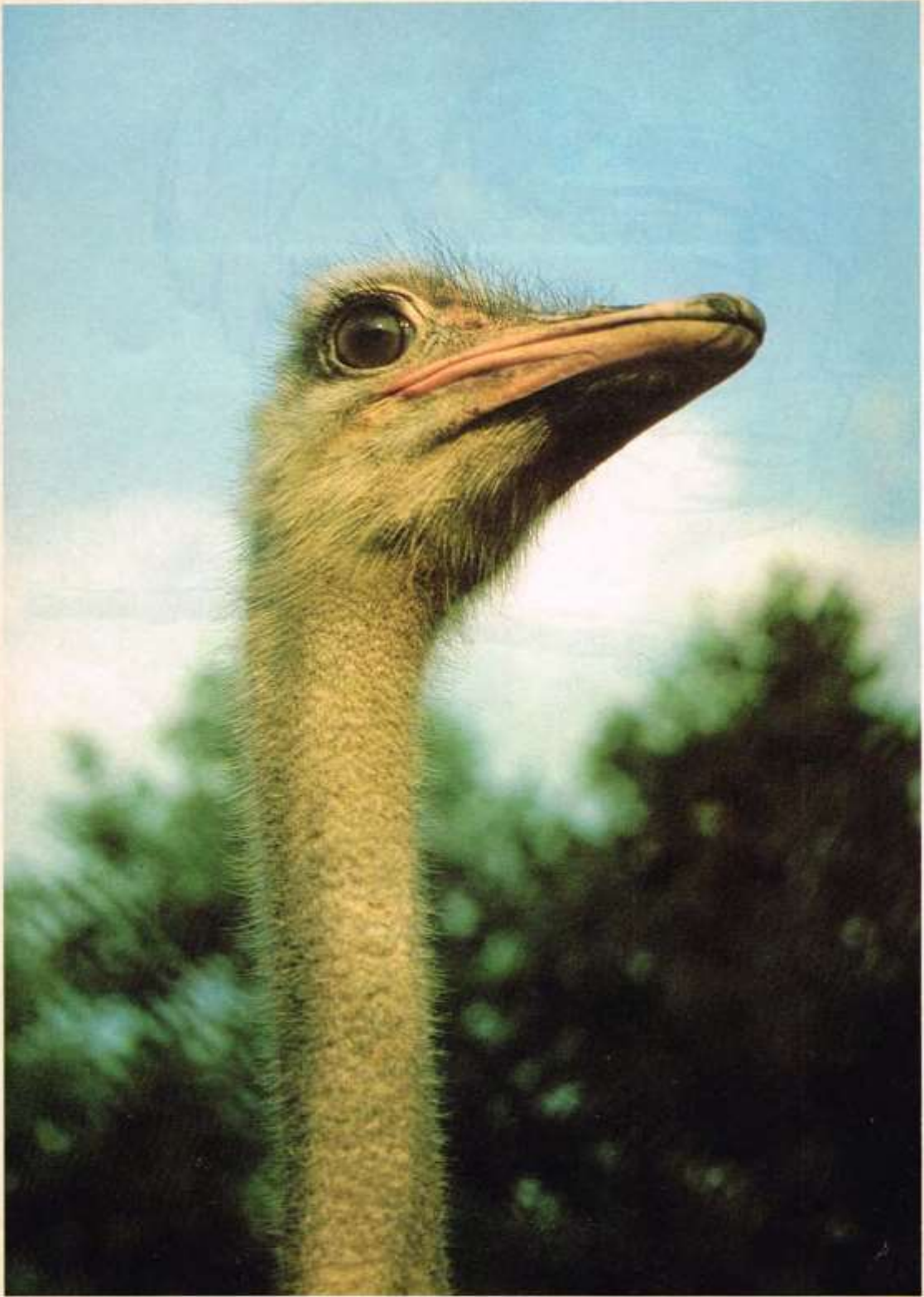
Niet alleen wij mensen hebben dagelijks onze portie vitaminen nodig. Vogels en sierhoenders net zo goed. Voor extra weerstand. Geef ze daarom behalve vers voedsel Vogel Pecutrin. Dat bevat die extra vitaminen, fosfor en sporenelementen. Die bevorderen de gezondheid van uw gevederde vrienden. Vogel Pecutrin houdt ze fit en maakt ze minder vatbaar. En houdt ze mooi en gezond in de veren. Dus als uw vogels u dierbaar zijn geeft u wat goed voor hun is.

Vogel Pecutrin

Voor een stralende gezondheid van vogels en sierhoenders.

BAYER NEDERLAND B.V., DIVISIE BAYER FARMA, MIJDRECHT.

use!

De /

DE STRUISVOGEL

Mike

De afgelopen herfst hebben we hier in de Noord-oostpolder geruime tijd een Sarus-kraanvogel „op visite” gehad. Het was een ontsnapt exemplaar, want de woongebieden liggen in Zuidoost-Azië, maar iedereen die het beest zag, sprak van „wat een kolossale vogel”, „een vogel zo groot als een kere!” en ga zo maar door. En toch is deze vogel nog maar „een kind” bij de held van dit verhaal, de struisstruisvogel, die op z'n zondags **Struthio camelus** heet. U weet uiteraard dat er over de struisvogels talloze verhalen in omloop zijn. Eén ervan is, dat deze vogels bij gevaar hun kop in het zand zouden steken. Onzin uiteraard, want je hebt heus geen middelbare schoolopleiding nodig om te weten dat de dieren prompt zouden stikken. Wel is het zo, dat slapende struisen en ook als ze zitten te broeden, de lange hals plat over de grond uitstrekken. Ze hebben dan veel weg van minuscule heuveltjes, die niet of nauwelijks opvallen. Daar komt nog bij, dat de haan met zijn zwart met witte verenpakje op de eieren zit van de namiddag tot ver in de ochtend en in die uren het minst opvalt. „Moeders” is meer grauwbruin en loopt overdag vrijwel niet in de gaten. Nóg een verhaal — en dat is een Arabische story — is, dat de struisvogel een kruising zou zijn tussen een kameel en een vogel: *Struthio camelus* = vogel-kameel!

De struisvogel is de grootste vogel ter wereld met een lengte van 1,60 tot 1,80 m. Een staand mannetje kan een hoogte bereiken van 2,50 tot 3 meter.

Een groot deel ervan komt voor rekening van de lange, vrijwel kale hals. Ook de poten zijn nauwelijks bevederd. De kop is onwaarschijnlijk klein met grote ogen, die lange „wimpers” vertonen. Bij mijnheer is het verenkleed zwart met witte pluimen aan vleugels en staart, madame is meer grijs-bruin met lichte randen langs de veren. Het zal u stellig bekend zijn, dat de struis-mannetjes vroeger in enorme aantallen op farms werden gefokt om de fraaie witte pluimage, waarmee de dames zich zo nodig moesten tooien. Men schat dat er momenteel nog zo'n 25.000 exemplaren in gevangenschap worden gehouden, echter niet in de eerste plaats om de fraaie veren, maar meer voor de produktie van leer van buitengewoon hoge kwaliteit.

Struisvogels kunnen niet vliegen, maar hardlopen kunnen ze als de beste. Er zijn snelheden geregistreerd van 55 tot 65 km per uur. De lange poten zijn daar uitstekend voor ingericht, want elke poot telt namelijk slechts twee tenen, de oorspronkelijke tweede en derde. De derde is verreweg het grootst en voorzien van een grote, dolkachtige nagel. Dat is natuurlijk een venijnig wapen! Een trap van de struis kan zó hard aankomen, dat een mens kan worden gedood! Maar een struis trapt nooit naar achteren of opzij, steeds naar voren. Hierover schrijft H. van de Werken in zijn zesdelige „Artis Dierenencyclopedie”: „Een frontale aanval kan de ervaren verzorger daarom voorkomen door opzij te springen en de vogel bij de lange hals te pakken, een effectieve en heel oude afweer methode die ook in het

Oude Egypte al werd toegepast. Hoe hoger men de hals vast heeft, des te beter. Alvorens te trappen, richten struisvogels zich eerst hoog op. Als hun die mogelijkheid wordt ontnomen, kunnen ze geen poot van de grond krijgen en zijn ze geheel machteloos. Een verzorger in Artis, die eens in ernstig conflict met een struisaan kwam, kreeg de hals van het dier te pakken, drukte deze zo laag mogelijk tegen de grond en heeft het verbluffte dier aldus naar een plaats gesleept, waar hij veilig kon ontkomen”.

Ik geef dit in extenso weer want je kunt nooit weten, waar de een of andere safari heenvoert en wat men er tegenkomt. Toch is de kans gering, dat u struisen in het wild ziet, want ze zijn ontzettend schuw. Met hun lange halzen kunnen ze naderend onheil — en een mens is een „onheil” voor ze — reeds van verre bespeuren en de benen nemen.

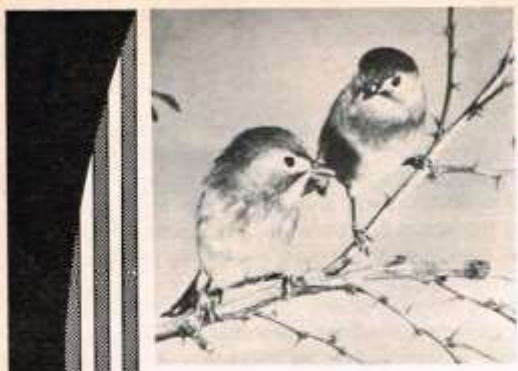
Omdat ze zo snel kunnen racen, hebben ze weinig te duchten van roofdieren. Vaak „opereren” grote zoogdieren, als zebra's, wildebeesten en dergelijke, gezamenlijk met struisvogels. Het is niet uitgesloten dat een struis beter in staat is gevaar visueel te ontdekken, terwijl de zoogdieren een „vreemde” gevaarlijke reuk op kunnen snuiven.

U weet hoe beroemd de dansen van de kraanvogels zijn, maar wist u dat de dans van de struisvogel een der klassieken is van de Afrikaanse folklore?

De mannetjes zijn geslachtsrijp als ze vier of vijf jaar oud zijn, de wijfjes rond de drie jaar. Een haan probeert een vrouwtje te verleiden door rond haar te draaien, waarbij hij pronkerig de witte pluimen uitspreidt, springt omhoog en komt weer neer om „door de knieën te zakken”, zwaait met het lichaam heen en weer, blaast de hals op, kortom hij weet van gekkigheid niet wat hij moet doen om haar te bekoren. Toch draait dit lang niet altijd op een paring uit. Bij de kraanvogels zien we de dans immers ook wel buiten het eigenlijke broedseizoen. Het kan uiteraard ook wel zijn, dat madame zó geïmponeerd is, dat zij de copulatiehouding aanneemt.

De hanen zijn polygaam en verzamelen een harem om zich heen. Soms zijn het slechts twee dametjes, ook wel eens meer. Elk wijfje legt namelijk zes tot acht eieren en er zijn „legsels” van 60 eieren gevonden! Ze leggen alle in hetzelfde nest en als alle eieren eenmaal gelegd zijn, schijnt de „bazin”, de eerste harem dame de overige te verdrijven en blijft zij met de haan het nest bewaken. Overdag bestaat het broeden voornamelijk uit het overschaduwen van de eieren met de vleugels, om oververhitting tegen te gaan. Na zes weken worden de jongen geboren en van deze valt er nogal eens eentje ten prooi aan jakhalzen of andere rovers. Ook eieren moeten er soms aan geloven. De Egyptische gier heeft er een handje van de eieren met een steen stuk te gooien. Struisen eten alles, maar het hoofdvoedsel wordt gevormd door vruchten, zaden, bladeren, scheuten, maar ook insecten en kleine gewervelde dieren worden geconsumeerd. Stenen en grind worden ingeslikt, die de spijsvertering moeten bevorderen.

VITALE VOGELS - OPTIMALE Kweekresultaten - NATUURLIJKE KLEUREN

(in de praktijk bewezen)

Gun uw vogels **zonlicht** uit het stopcontact.

TRUE-LITE de enige - gepatenteerde - buislamp met het volledige zonnenspectrum, incl. het heilzame ultra-violet.

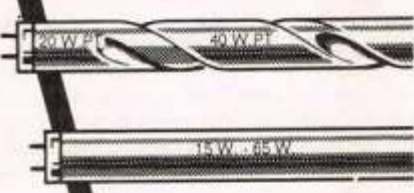
HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.

Mathenesserlaan 299
Tel. 010 - 23 58 35
Rotterdam

Levering via de handel

TRUE-LITE	
past in standaard armaturen	
Watt	lengte in cm
15	45
20	60
30	90
40	120
65	150
+ 20 PT	60
+ 40 PT	120

+ PT = getordeerde uitvoering met grotere lichtopbrengst bij gelijkblijvend stroomverbruik.

HEEFT U ONZE Kweekkaarten al?

Onmisbaar bij een doelgerichte kweek.
Slechts f 4,00 voor 25 stuks.

Even onmisbaar zijn de STANDAARDEISEN

Jap. Meeuwen f 17,50	Agaporniden f 7,50
Grasparkieten f 15,00	Zebravinken f 3,50
Neophema's f 6,00	Kleurkanaries f 6,00

De standaardseisen zijn losbladig en u kunt deze opbergen in een normale standaard ringband welke echter niet wordt bijgeleverd.
Bestellingen UITSLUITEND op giro 1148324 t.n.v. N.B.v.V. te Bergen op Zoom, met duidelijke vermelding van hetgeen u wenst.

Wij hebben regelmatig voorradig duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

Wij importeren „Quiko“, spec. Opfok en Conditievoer voor alle vogels!

Vogelhandel „**BENNY SLAGERS**“
Dorpsstraat 79 - Enter (Ov.)
Telef. 05478 - 682
's Zondags tot 2 uur.

NBV voor u die vogels houdt

Inleiding

De kwartelziekte is een ziekte die grote sterfte bij kwartels kan veroorzaken. Ze treedt vooral op bij jonge dieren van de Chinese dwergkwartel (*Coturnix coturnix japonica*) en de Virginiaase kuifkwartel (*Colinus virginianus*) waarbij de sterfte catastrofale vormen kan aannemen. In grote kwartelfokkerijen in de USA, waar kwartels voor menselijke consumptie worden gemest, werd deze ziekte het eerst geconstateerd en werd aan deze nog onbekende ziekte de naam „kwartelziekte” gegeven. Natuurlijk werd de bestrijding direct ter hand genomen. Bij kippen, fazanten, korhoenders en duiven is deze ziekte ook geconstateerd, alhoewel deze dieren hier minder vatbaar voor zijn. In ons land werden enkele jaren geleden de eerste ziektegevallen waargenomen.

Oorzaak

De oorzaak van de kwartelziekte is het parasiteren van bacteriën in de dunne darm en beide blindedarmen. Deze bacteriën zijn gedetermineerd als *Clostridium Welchii*. Ze kunnen het zonder zuurstof stellen en worden daarom anaërobe bacteriën genoemd. De afscheidingsprodukten van deze bacteriën tasten het darmslijmvlies aan. Het gevolg hiervan is dat de darmen hun functie niet meer naar behoren kunnen uitvoeren. De bacteriën kunnen zelfs ge-

post mortum onderzoek de oorzaak van de ziekte te achterhalen. Pas daarna zullen er geneesmiddelen worden verstrekt. In het geval dat het onderzoek wordt bemoeilijkt en er een groot aantal kwartels mee is gemoeid, worden er weleens a priori geneesmiddelen verstrekt.

Het door de liefhebber toedienen van allerlei drankjes kan in een uitzonderingsgeval weleens helpen, maar het is niet de aangewezen weg om onze vogels tegen ziekte te beschermen of ze ervan te genezen. Het geven van wondermiddeltjes is een risikante bezigheid en geeft ons geen enkele informatie omtrent de ziekte. Een volgende keer zitten we weer met de problemen. We moeten er altijd naar blijven streven om iets van onze liefhebberij te leren. Het verdient daarom aanbeveling om ons door bevoegde en terzake deskundige mensen te laten voorlichten. We stuiten daarbij weleens op vreemde of Latijnse benamingen, maar dat is een reden te meer om ons duidelijker en efficiënter te laten voorlichten. De kwartelziekte, die veroorzaakt wordt door de bacteriën *Clostridium Welchii*, kan met antibiotica worden bestreden en genezen. Het gebruiksvorschrift van de antibiotica moet precies worden opgevolgd, omdat het anders zijn effect mist of zelfs een fatale afloop kan hebben. We moeten er verder voor zorgen dat de zieke vogels in een ver-

DE KWARTELZIEKTE

Ing. J. P. Holsheimer

zweelvorming op de darmen veroorzaken en tevens de lever en milt infecteren. Omdat de darmen zijn aangetast, zullen de kwartels minder voedsel opnemen.

Ziekteverschijnselen

De ziekteverschijnselen die we bij kwartels als gevolg van de zgn. kwartelziekte waarnemen, zijn weinig specifiek. Het zijn nml. ziekteverschijnselen van algemene aard, zoals het bol zitten, verminderde voedselopneming en weinig activiteit. Daarbij is de ontlasting vaak dun en bloederig. Met de diarree zal dus veel vocht verloren gaan. Door overmatig vochtverlies en verminderde voedselopname kunnen de kwartels binnen enkele dagen sterven.

De behandeling

Omdat er meerdere ziekten zijn met hetzelfde ziektebeeld is het bijzonder moeilijk te constateren aan welke ziekte de kwartels lijden. In eerste instantie zou de dierenarts moeten worden ingeschakeld. Ook is het mogelijk zieke of gestorven dieren aan te bieden aan de Provinciale Gezondheidsdienst of aan het Centraal Diergeneeskundig Instituut. De deskundigen zijn in staat door microscopisch onderzoek van de uitwerpselen van de levende dieren of door

warmde ziekenkooi zijn gehuisvest. De bodembedekking kan het beste uit kranten bestaan, zodat deze regelmatig vervangen kunnen worden. Zeer belangrijk is dat we voldoende drinkbakjes met fris en helder water hebben geplaatst, die dagelijks worden gereinigd en opnieuw gevuld. Het door de diarree veroorzaakte vochtverlies moet immers zo spoedig mogelijk weer worden aangevuld.

In verband met de aantasting van het darmslijmvlies moet de kwartel licht verteerbaar voedsel worden voorgezet. Dit kan gekookt en afgekoeld kwartelzaad zijn dat wordt vermengd met wat krachtvoer en fruit. Een dubbele dosis vitamine A (D_2) zal helpen het darmslijmvlies te herstellen. Het beste zouden de vogels in verband met besmetting door de uitwerpselen solitair gehuisvest kunnen worden. We laten de vogels daarbij zoveel mogelijk met rust. Als de kwartels hersteld zijn, kunnen ze weer in hun oude verblijf worden teruggezet. Dit verblijf is echter reeds grondig schoongemaakt en ontsmet, zodat de kwartels niet voor een tweede keer met de zgn. kwartelziekte zullen worden besmet. Nieuw aangeschafte kwartels moeten altijd voor enkele weken in een apart verblijf worden geplaatst, zodat we dus een redelijke zekerheid hebben dat ze geen besmettelijke ziekten zullen overdragen.

NIEUW insectenvoer geel groen
 honingvoer grof
 briljant honing
 universeelvoer populair
 briljant droog
 briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG, LANGESTRAAT 104, TEL. 013-423156

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor pelsdieren, pluimvee en vogels - Voorfronten in alle maten - Tevens opvouwbare kooien voor honden, katten, duiven, papegaaien etc.

Bondskooien - Hoorierven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

"VERAKA"

Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
 Terheijden N.Br.

ARS

DIERENSPECIAALZAAK

Wij hebben steeds zeer mooie vogels, zowel in onze binnen- als buitenvolières voor u in voorraad. Ruime keus in exclusieve soorten. Verse miereneieren en meelwormen steeds voorradig.

In- en verkoop van vogels

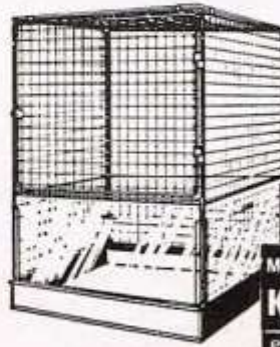
LEPELSTRAAT 32 - GROENLO - TEL. 05440-1704

NIEUW! PARADISO - KOMECO ZELFBOW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met on-eindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.

KOMECO-DIVISION

POSTBUS 52 11 ALKMAAR

PARADISO BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijslijst van de **PARADISO-KOMECO ZELFBOW VOLIERES**

VOLIÈRE Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

meer dan 15.000 BEKERS, 20.000 ME-DAILLES, 10.000 STANDAARDS, 100.000 VAANTJES en vele duizenden andere artikelen.

NEDERLANDS GROOTSTE EN GOED-KOOPSTE SPORTPRIJZENFABRIEK

OOSTERBEEK'S SPORTPRIJZEN
 Industrierrein DE KRONKELS
 BUNSCHOTEN - Tel. 03499 - 1871

Telefoneer of bezoek onze showroom.
GRATIS KATALOGUS

DUIZENDEN SIER-, ZANG- EN VOLIÈREVOGELS

Bladvogels, schamaliesters, buulbuuls, spreeuwen, gaaien, duifjes, kwartels, kardinalen, kleurvinken, senegalvogels en andere kleine tropen.

Zaterdag tot 17 uur, andere dagen volgens afspraak, niet op zondag.

Verzending rembours, brieven met betaald antwoord.

DE VOGELSPECIALIST, IMPORT - EXPORT
 Panweg 66 - Zeist - Tel. 03404 - 18276

12

KLEUR-KANARIE

door H. J. Veerkamp

De klassieke blauwfactor.

Tot nu toe hebben we behandeld de verschijning van de gepigmenteerde (E^+/E^+) en de ongepigmenteerde (E/E) kanarie, de factoren die gelegen zijn op het x chromosoom, de zogenaamde geslachtsgebonden verervende factoren. Zover wij de geslachtsgebonden verervende factoren hebben besproken, hebben deze betrekking op de pigmentkleur. De factoren $z^+ rz^+ rb^+ /z rz rb$ zijn niet de enigste die geslachtsgebonden vererven. Er zijn nog enkele andere, doch deze oefenen hun invloed uit op de carotinoiden, namelijk de mozaïek en de ivoorfactor. Voorlopig zullen we deze laten rusten en ons eerst de werking van de bruinfactor B^+ , de geelfactor G^+ en de intensiefactor I^+ nader uiteen zetten.

Bij elke gepigmenteerde kanarie is steeds de B^+ factor in min of meerdere mate actief. We kunnen door middel van selectieve kweek de kwaliteit van het pigment opvoeren, verbeteren, verminderen en vermeerderen. Zo zullen we bij de agaats en isabel streven naar een vermindering van de melaninekleurstoffen. Bij bruin en groen trachten we het bezit aan melanine te verstevigen tot een maximaal bezit. Dat dit niet altijd even gemakkelijk gaat weet elke liefhebber uit ervaring. Een kanarie van in de 90 punten fokken we niet zo gemakkelijk. Voordat we zover zijn dat we zulke toppers in de kooi hebben, dan is er heel wat werk aan voorafgegaan. Voornaam is daarbij de gespecialiseerde kweek. En dat moet even gezegd worden, dit is de laatste jaren wel wat losgelaten. Grotendeels is dit veroorzaakt door de uitbreiding van het aantal kleuren in de kanarie. Te pas en te onpas heeft men broedparen bij elkaar gezet, die in wezen geen juiste partners vormden. Hoofdzak bij de meeste kwekers was en is om een begeerde factor, zoals opaal, pastel, ivoor en andere factoren over te hevelen op anderen kleuren. Op zich zelf prijzenswaardig, maar we mogen daarbij niet te veel rekenen op tentoonstellingsvogels. Ik moet hierbij aan toevoegen dat kwekers van naam, die de laatste jaren wat op de achtergrond op tentoonstellingsgebied zijn geraakt, vanwege hun vele geëxperimenteerde, zich aan het herstellen zijn. Ze hebben de handen weer krachtig aan het roer geslagen en trachten nu de kwaliteit van hun vogels te verbeteren. Sommige van hen is dit al aardig gelukt. Voor hen hoef ik deze artikelenreeks niet te schrijven, maar juist voor de vele liefhebbers voor wie het factorencomplex van de kleurkanarie nog een vrij duistere zaak is.

Voor de blauwfactor, die wij klassieke blauwfactor noemen ter onderscheiding van de blauwstructuur van de opaal, kan van grote invloed zijn op het totale kleurbeeld.

Voorheen werd de blauwfactor alleen maar gezien als 'n factor die een structuurverandering in de veren veroorzaakte, waardoor de kleuruiting van de vetstofkleur veranderde.

De geelfactorige krijgt door het bezit van de blauwfactor een citroengele kleur. Niet ten onrechte wordt de blauwfactor dikwijls **citroenfactor** genoemd. De gele vetstofkanarie in het bezit van de blauwfactor wordt aangeduid als **citroengeel**. Bij de gepigmenteerden komen ook citroengele voor, zoals citroenagaat, citroenbruin etc. Bij onze Bond zijn deze citroenkleuren niet erkend als t.t. vogel.

De factor B wil zeggen — bruinphaemelanine —. Dit is het pigment wat zich in hoofdzaak in de toppen der veren bevindt. Dit wil zeggen in de toppen der **kleurbepalende baarden**.

Als uitgangspunt nemen we een groene kanarie met een grauwwachtig uiterlijk. Duidelijk kunnen we bij deze vogel het bezit aan phaemelanine vast stellen. Tussen het bestreppingspatroon en in de flanken is dit goed zichtbaar. Zodra de blauwfactor aanwezig is, afhankelijk van haar sterkte, dan verdwijnt dit bruin in

De

min of meerdere mate. De lengte van de bevedering en een sterk geelbezit werken mee aan een volledige werking van de blauwfactor. Kort gesteld kunnen we het op de volgende manier samenvatten.

De blauwfactor maximaal aanwezig, korte bevedering en hooggele vetstofkleur, zal de groene kanarie doen schitteren als een wezenlijke groene kleur. Citroengroen van het zuiverste soort. In werkelijkheid zijn we inconsequent met de benaming van de citroengroene die wij stellen. In het vraagprogramma wordt gesteld — goudgroen —

In de Standaardreizen kunnen we lezen als een der hoofdpunten van goudgroen; bezit van de **dubbele blauwfactor**. Wat is hier nu de oorzaak van? In het verleden is gebleken dat op elke t.t. de gevraagde goudgroene en als zodanig gekeurd, dat juist de vogel met het hoogst aantal punten in het bezit was van de blauwfactor. Omstreeks 1953 heeft men de knoop doorgehakt en als eis gesteld dat de ideale goudgroene in het bezit moet zijn van de dubbele blauwfactor. In werkelijkheid is het dus citroengroen.

Het is gebleken dat de blauwfactor een tweeledige werking heeft.

A. Zij veroorzaakt een structuurwijziging in de kleurbepalende baarden, daardoor wordt de gele vetstofkleur citroenkleurig van uiting.

B. Het bruinphaemelanine wordt verdrongen, hiervoor in de plaats wordt eumelanine gevormd.

Het onder punt A. genoemde was ons al lang bekend. Punt B., de verdringing van de bruinphaemelanine, daarvoor in de plaats eumelanine, is gebleken na vele microscopische onderzoeken (Beckmann). Zo zal bij de groene en de agaatszwarte eumelanine gevormd worden en bij de bruine en isabelbruine eumelanine. Dit heeft als gevolg dat de groene en agaatsvogel donkerder van uiterlijk worden, meer zwart en de bruine en isabel worden hard van kleur.

Voor een op de praktijk afgestemde methodiek bezigen we voor het aanduiden van de blauwfactor, de mutatie van B^+ in B . Dit wil zeggen muteren van phaemelanine in eumelanine.

Het kan heel goed mogelijk zijn, dat de tweezijdigheid van de blauwfactor wordt gevormd door twee nauwe gekoppelde factoren. Dit hebben we niet met zekerheid vast kunnen stellen. Voor praktisch gebruik hebben we de blauwfactor in een symbool samengevat.

Op de volgende manier gebruiken we de symbolen.

B^+ B^+ B
— wildvorm, — enkele blauwfactor, — dubbele blauwfactor.
 B^+ B B

We gebruiken de uitdrukkingen, **enkele en dubbele blauwfactor**. We weten echter uit ervaring dat zij in verschillende graden werkt. Dit is niet zo vreemd, meerdere factoren hebben dit gemeen. Precies omschrijven wat nu de enkele en de dubbele factor is, is niet concreet te geven.

Gebleken is dat de blauwfactor minimaal en maximaal kan werken.

De blauwfactor is een onafhankelijk verervende factor, haar werking is intermediair. We gebruiken de hoofdletter B . We kunnen het in plaats van intermediair, een onvolledige dominantie noemen.

Zoals meerdere malen is gezegd, gebruiken we alleen die symbolen die direct nodig zijn om een schema uit te werken. De mogelijkheden met de blauwfactor zal ik in enkele schemaatjes duidelijk maken.

Groene man x citroengroene pop.

$(x) z^+ B^+$ $(x) z^+ B$ $(x) z^+ B^+$ $(x) z^+ B^+$
 $(x) z^+ B^+$ $(y) B$ $(x) z^+ B$ en 50% $(y) B$

U ziet zowel de mannen en poppen hebben dankzij de onafhankelijke vererving van de blauwfactor, de enkele blauwfactor van moederszijde ontvangen. Door de onafhankelijke vererving kan het gebeuren dat de factor B terecht komt in een der beide gameten. Voor de homozygote groene man is dit van geen belang. Bij de pop echter hebben we te maken met twee soorten gameten, namelijk de gameet waarin zich het x chromosoom en de gameet waarin zich het y chromosoom bevindt. De kans dat de factor B^+ of B in het x of y chromosoom terecht komt is gelijk. Dit houdt in dat de pop met de enkele blauwfactor niet twee maar vier soorten gameten kan vormen.

Hoe verder dat we komen met de vererving des te meer krijgen we te maken met verschillende gameetvormingen. Dit lijkt een ingewikkelde zaak, toch is het vrij gemakkelijk vast te stellen.

We hebben verschil x tegenover y , en verschil tussen B^+ en B . Dit wordt dan $2^2 = 2 \times 2 = 4$. Laten we deze vaststaande regel goed onthouden, steeds zal zij ons te pas komen bij het uitwerken van de formules.

Stelt u zich voor dat u vier verschillen vindt in een formule. Dan wordt de mogelijkheid tot het aantal verschillende gameetvormingen $2^4 = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 16$. Zestien mogelijkheden dus.

Laten we nu de groene man en de groene pop, beide in het bezit van de enkele blauwfactor in schema zetten en kijken wat er gebeurd.

$$\frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \times \frac{(x) z^+ B^+}{(y) B}$$

Gameetvorming man

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \\ 2. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \end{array}$$

Gameetvorming pop

$$\begin{array}{l} 3. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \\ 4. \frac{(y) B}{(x) z^+ B} \\ 5. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \\ 6. \frac{(y) B^+}{(x) z^+ B} \end{array}$$

Zonen

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \text{ groen} \\ 3. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \text{ groen/enkele blauwfactor} \\ 5. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \text{ groen/enkele blauwfactor} \\ 3. \frac{(x) z^+ B^+}{(x) z^+ B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \text{ groen/dubbele blauwfactor} \\ 5. \frac{(x) z^+ B}{(x) z^+ B} \end{array}$$

Dochters

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) z^+ B^+}{(y) B} \text{ groen/enkele blauwfactor} \\ 4. \frac{(y) B}{(y) B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1. \frac{(x) z^+ B^+}{(y) B} \text{ groen} \\ 6. \frac{(y) B^+}{(y) B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2. \frac{(x) z^+ B}{(y) B} \text{ groen/dubbele blauwfactor} \\ 4. \frac{(y) B}{(y) B} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 2. \frac{(x) z^+ B}{(y) B} \text{ groen/enkele blauwfactor} \\ 6. \frac{(y) B^+}{(y) B} \end{array}$$

De bovenstaande paring laat ons de mogelijkheid zien, om uit twee enkelblauwfactorigen, zowel enkel als dubbelblauwfactorige en vogels zonder blauwfactor te fokken. Er zijn meer mogelijkheden met de blauwfactor. We kunnen schema's uitwerken door gebruik te maken van vogels met en zonder blauwfactor, dubbele en met enkele blauwfactor. Houdt steeds goed de onderlinge verschillen in de gaten. Nog een voorbeeld.

Groene/agaat man in het bezit van de enkele blauwfactor. $\frac{(x) z^+ rb^+ B^+}{(x) z^+ rb B}$

We zien het verschil tussen rb^+ en rb en B^+ tegenover B . Dit wordt dan $2^2 = 2 \times 2 = 4$. We kunnen dan de volgende gameetvormingen krijgen.

$$\frac{(x) z^+ rb^+ B^+}{(x) z^+ rb B}, \frac{(x) z^+ rb^+ B}{(x) z^+ rb B}, \frac{(x) z^+ rb^+ B}{(x) z^+ rb B^+}, \frac{(x) z^+ rb B^+}{(x) z^+ rb B^+}$$

Zoudt u een groene passe-partoutman met enkele blauwfactor gebruiken en houdt rekening met eventuele crossing-over dan kunnen er acht verschillende gameten worden gevormd. Probeer u het maar eens. U begrijpt wel als we gebruik gaan maken van de intensiefactor, geelfactor in enkele en dubbele vorm in de vogels met enkele of dubbele blauwfactor, wat een variaties we kunnen hebben in onze geelfactorige vogels. De volgende maal zullen we deze in onze bespreking betrekken.

NOORD-EUROPA

De wolf leidt een moeizaam bestaan

De wolf heeft het in Scandinavië, Finland en de Sovjet-Unie niet gemakkelijk. Hoewel het wolvenbestand in Rusland vooralsnog geen aanleiding tot grote zorg lijkt te geven, worden er jaarlijks wel zo'n 15.000 exemplaren gedood. De dieren zouden er veel schade aanrichten onder de veestapels en onder andere huisdieren. In Finland is de wolf alleen beschermd in

gebieden waar geen rendierteelt op grote schaal plaatsvindt. In andere gevallen is het dier vogelvrij, zodra men vermoedt dat hij veestapels bedreigt. In de winter van 1972 op 1973 werden in Finland tien wolven gedood.

In Zweden, waar de wolf in het wild nauwelijks meer voorkomt, en in Noorwegen, waar hij zich alleen in het uiterste noorden nog weleens laat zien, zijn de wolven volledig beschermd.

BELANGRIJKE MEDEDELINGEN

XXIIIe WERELDKAMPIOENSCHAPPEN C.O.M.

Zoals u weet zullen deze wereldkampioenschappen in ons zuiderlijke buurland België worden gehouden en wel te Mechelen in de zalen van het Cultureel Centrum ANTOON SPINOY, Melaan 1.

Zij die voor deze wedstrijd hebben ingeschreven ontvangen geen kooinummern of afhaalkaart. De ingeschreven vogels dienen op **18 januari a.s.** te worden ingebracht in Café van den Brekel, Korvelplein 44 te Tilburg, tussen **09.00 en 12.00 uur**. Daarna worden de vogels direct per auto naar Mechelen vervoerd. In Mechelen zullen GEEN individuele inzenders worden geaccepteerd. U dient uw vogels dus in te brengen op het centrale punt. Het afhalen van de vogels is op 3 februari 1975 van 15.00 tot 19.00 uur. De tentoonstelling is voor het publiek geopend van zaterdag 25 januari 1975, van 10.00 tot 20.00 uur en vervolgens tot en met zondag 2 februari 1975.

ALGEMENE VERGADERING 1975

Deze vergadering zal op zaterdag 24 mei 1975 te Utrecht worden gehouden en in de distrikten op 9 of 10 mei. Voorstellen dienen uiterlijk 31 december 1974 door de bondssecretaris de heer Joh. M. van Pelt, Vaardingerdijk 331a te Schiedam te zijn ontvangen.

KALENDER 1975

De kalender voor het nieuwe jaar 1975 is totaal **UITVERKOCHT**.

VRAAGPROGRAMMA

Het vraagprogramma voor het TT seizoen 1975/1976 zal voor wat betreft de **kleurslagen** en **soorten** geen wijzigingen ondergaan en volkomen identiek zijn aan julinummer 1975 worden gepubliceerd maar de het vraagprogramma dat voor dit seizoen geldt. Vanzelfsprekend zal een en ander weer uitvoerig in het kwekers weten dus nu al wát zij kunnen gaan kweken. Veel succes alvast.

ENQUETE WILDZANG

Naar aanleiding van een onderhoud dat wij met de Staatssecretaris van CRM de heer W. Meijer hebben gehad over de problematiek van Vogelwet en het houden van Europese vogels, dienen wij op korte termijn de beschikking te krijgen over cijfermateriaal. Het gaat er om straks te weten hoeveel leden zich met het houden en kweken van Europese vogels bezig houden, hoeveel van dergelijke vogels er verloren gehouden, welke soorten en wat de kweekresultaten in 1974 zijn geweest. Omstreeks half november heeft elke afdelingssecretaris daarover uitvoerige informatie ontvangen en tevens een aantal enqueteformulieren. U wordt allen met klem verzocht aan die enquete mee te werken en de heren secretarissen dienen er voor te zorgen dat deze ingevulde formulieren uiterlijk 15 januari a.s. in het bezit zijn van de bondsvoorzitter de heer A. L. van Liempd.

SPECIALCLUB JAPANESE MEEUWEN

Op de in het julinummer geplaatste oproep van de heer Joh. van Dijk om te komen tot de oprichting van een speciaalclub Japanse Meeuwen zijn slechts 22 aanmeldingen binnengekomen. Getracht zal worden samen te gaan met de speciaalclub Zebra-vinken, de N.Z.C. T.z.t. zullen de leden die hebben gereageerd in kennis worden gesteld.

VAN DE KEURMESTERS

De heer D. D. Drop (tropen) is verhuisd naar Hennepestraat 38 in Langerak ZH.

De heer W. Oonk (kleur) is voor het seizoen 75/76 volgeboekt.

OVERLEDEN

N. den Heten, Heerwaarden; B. Visser, Emmer Compascuum; G. van Ark, en H. Bruggeman, Heerde; L. v.d. Hill, Dinteloord; H. Haverbusch, Beemster; J. Gerald, Purmerend; J. Elscot, Rotterdam; H. Poeste, Hengelo.

VAN DE REDAKTIE

DE VOLIERE VAN DE MAAND

Met ingang van de volgende jaargang zullen we iedere maand 1 pagina wijden aan het onderwerp „DE VOLIERE”. U allen kunt daaraan meewerken. Gevraagd wordt een goed scherpe zwart-wit foto — dus GEEN kleurenfoto — van uw volière met daarbij een kort verhaaltje welke de volgende gegevens dienen te bevatten: **Afmetingen**, van welk **materiaal** gebouwd, de **bepanting** en de **bevolking**.

Maandelijks zal uit het aanbod het beste verhaaltje worden gepubliceerd. Voor al diegenen die niet in het bezit zijn van een buitenvolière en bijvoorbeeld een vogelkamer etc. hebben, zij opgemerkt dat ook zij hieraan kunnen deelnemen. Onder volière verstaan we in dit verband elk vogelverblijf in welke vorm dan ook.

MIJN KWEEK MET...

Onder bovenstaande titel gaan we eveneens met ingang van de volgende jaargang van start met een, noem het maar **OPSTELWEDSTRIJD**. Enige jaren geleden hebben we een dergelijke wedstrijd ook al eens georganiseerd met enorm veel succes. Talloze artikelen zijn toen opgenomen. In tegenstelling tot die vorige keer willen we het nu echter wel beperken tot één groep van vogels namelijk de **AFRIKAANSE PRACHTVINKEN**. Wanneer u dus een kweekresultaat met bijv. Blauwfazantjes, goudbuikjes, vuurvinkjes, melba-astrilden, etc. etc. heeft behaald zet u uw bevindingen dan eens op papier en stuur ze aan ons. Aan het eind van het jaar maken we dan de balans op en kunt u mededingen naar enkele leuke prijzen.

Zowel voor **DE VOLIERE VAN DE MAAND** als voor **MIJN KWEEK MET...**, kunt u uw bijdragen zenden aan **REDAKTIE ONZE VOGELS, POSTBUS 74, BERGEN OP ZOOM**.

VOGEL '75

**meer dan 3000 vogels
in honderden soorten
enorme
verkoopklasse!**

met medewerking van :

speciaalclub vorm- en postuurkanaries
nederlandse zebra-vinkenclub
speciaalclub parkieten
speciaalclub Europese vogels en hun hybriden
speciaalclub vruchten- en insectenetende vogels
en honderden individuele leden

het geheel georganiseerd door de

NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS IN DIERGAARDE BLIIDORP ROTTERDAM

geopend op: vrijdag 10 jan. 1975; 11-22 uur
zaterdag 11 jan. 1975; 10-22 uur
zondag 12 jan. 1975; 10-17 uur

Entreprijs inkl. toegang tot de diergaarde:

Volwassenen f 4,50; kinderen tot 12 jaar f 2,25
Bejaarden op vrijdag 10 jan. 1975 slechts f 1,—

Vogelhandel REIN v. d. VEEN, Goor

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

Valkparkiet	35,— p.p.	Roodkop pap.am.	100,— p.p.	Japane nachtegale, man	22,50 p.st.
Grasparkiet	10,— p.p.	Peizner saffraanvinken	25,— p.p.	Chuker patrijzen	100,— p.p.
Albinoparkiet	10,— p.p.	Kuifkwartels	50,— p.p.	Schubben kwartels	100,— p.p.
Lutinoparkiet	10,— p.p.	Zwartkopnonnen	8,— p.p.	Rode kardinalen	30,— p.st.
Deensbonte parkiet	10,— p.p.	Driekleurnonnen	8,— p.p.	Kanarie, man	15,— p.st.
Chinees dwergkwartel	10,— p.p.	Rozeborstbaardparkieten	65,— p.p.	Kanarie, pop	7,50 p.st.
Idem, dwerg	12,50 p.p.	Edelzangers	10,— p.p.	Kanarie Roodschimmel, man	22,50 p.st.
Idem, isabel	20,— p.p.	Mozambiquesijsjes	10,— p.p.	Kanarie Roodschimmel, pop	17,50 p.st.
Napoleons	6,— p.p.	Ind. Nonpareil	20,— p.p.	Kanarie Roodintensief, man	22,50 p.st.
Diamantvinken	50,— p.p.	Grijze Roodstaart-papegaai	195,— p.st.	Kanarie Roodintensief, pop	17,50 p.st.
Roodkop gouldamadine	65,— p.p.	Roodkuifkardinalen	22,50 p.st.	Kanarie Roodagaat, man	22,50 p.st.
Driekleur pap. amadine	52,50 p.p.	Chin. spottijster	55,— p.st.	Kanarie Roodagaat, pop	17,50 p.st.
Spitsstaartamadine	35,— p.p.	Kala Bulbul	17,50 p.st.	Kanarie Roodbrons, man	22,50 p.st.
Ceresamadine	35,— p.p.	Amazonepapegaai	175,— p.st.	Kanarie Roodbrons, pop	17,50 p.st.
Binzenstrilde	45,— p.p.	Grijze Rijstvogels	12,50 p.p.	Kanarie Rood Isabel, man	22,50 p.st.
Gordelgrasvinken	40,— p.p.	Oranjeweaver	12,50 p.p.	Kanarie Rood Isabel, pop	17,50 p.st.
Japane meeuwtjes	7,— p.p.	Citroenweaver	10,— p.p.		
Diamantduifjes	20,— p.p.	Agapornis Taranta	55,— p.p.	1 paar chin. dwergkwartels	
Idem, zilver	40,— p.p.	Agapornis Personata	60,— p.p.	1 paar zilver chin. dwergkwartels	
Zebravinken, grijs	7,— p.p.	Agapornis Fisherie	55,— p.p.	samen voor / 20,—	
Zebravinken, isabel	7,— p.p.	Agapornis Roseicollj	45,— p.p.		
Zebravinken, wit	9,— p.p.	Dottergele weaver	10,— p.p.	1 paar Ekstertjes	
Zebravinken, masker	11,— p.p.	Bichenowastrilde	50,— p.p.	1 paar Bandvinken	
Zebravinken, zilvervleugel	11,— p.p.	Pruimkopparkieten	55,— p.p.	1 paar Citroenwevers	
Loodbekjes	6,— p.p.	Halsbandparkieten	40,— p.p.	1 paar Driekleurnonnen	
Bandvinkjes	6,— p.p.	Muskaatvinken	7,50 p.p.	1 paar Zwartkopnonnen	
Zilverbekjes	6,— p.p.	Pracht Rosella	175,— p.p.	samen voor / 32,50	
Turquoiseinepark.	75,— p.p.	Witte Valkparkieten	200,— p.p.		
Roodrugpark.	55,— p.p.	Middel Beo's	85,— p.st.	Verzending onder remb. verp. / 1,50	
Splendidpark.	160,— p.p.			VRACHT REKENING KOPER	

's Maandags de gehele dag gesloten — 's Zondags van 09.00 tot 13.00 uur geopend.

HEEFT U DEZE FRAAIE STICKER AL ?

Tijdens de tentoonstelling van uw afdeling zijn ze vast wel verkrijgbaar en u steunt dan daarmee tevens de eigen verenigingskas.

„ANIMALI” INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK

POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

STEEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS.

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst.

Vogelliefhebbers bezoekt ons park! — Verkoop ook gedurende het weekeinde.

INHOUDSOPGAVE JAARGANG 1974

ALGEMEEN

- 27 Spelwormen bij agaporniden
- 37 Reacties op ...
- 45 Gedragsleer of ethologie
- 52 Kweken met vogels *
- 69 Broedparatisme *
- 82 Keur(ig) seizoen
- 86 Bondskampioen 1974
- 118 Adoptie
- 132 Ervaringen met nektardrank
- 179 Warmteregulatie bij vogels
- 190 Een zeldzame waarneming
- 204 Eendekroos
- 216 Een zeldzame waarneming *
- 238 Eigen kweek tropen
- 253 Cieres
- 258 Het gebruik van Dohyphral
- 280 Het houden en kweken van eenvoudige soorten *
- 285 Vogels dichtbij huis *
- 289 Wetskennis
- 278 Moederiefde
- 300 Prijzenregeling op de afd. TT
- 302 Vraagprogramma
- 308 Mijmeringen van een tropenkeurmeester *
- 310 De weg naar succes
- 321 Bondsprijzen
- 329 Tentoonstellingskooien
- 330 Ringenbestelling
- 340 Wetsperikelen
- 350 Stichting hulpdienst natuurvogels
- 448 Begin van het einde
- 489 Merkwaardige nesten
- 540 Het uitvangen van vogels
- Aalscholvers * 158
- Agapornis * 453
- Australische kuifduiven * 178

BONDSEDEDELINGEN

6-40-46-86-89-123-129-175-232-235-270-271-279-283
304-315-318-322-367-370-377-423-443-472-505-515-
519-568.

BEPLANTING *

- Azalea's 148
- Begonia 220
- Bonte liguster 521
- Bruidsluier 333
- Geranium 220
- Goudenregen 281
- Hulst 536
- Mahoniestruik 29
- Rhododendron 141
- Rozen 425
- Wilgen 377

BESPREKING VAN BOEK EN PLAAT

30-31-138-166-234-283-458-517.

BASTAARDEN

- Kweken met 65
- Bastaarderling 1202*-260 *-507-509 *
- Bandvink * 121

- Blauwband edelpapegaai * 124
- Blauwborst * 507
- Blauwflazantje * 353
- Blauwgrijs roodstaartje 38-196-354
- Boskalkoen 203
- Bosruiter 501
- Bruinkoportolaan * 269
- Bruinrug goudmus * 77
- Buulbuul, zwart * 184

- CEL, de * 88-128-152-208-280-312
- Californische kuifkwartel * 413-492
- Capuzensijs * 355
- Dwergkwartels, chinese 26-84-457 *
- Dwergimalies * 172
- Edelzanger 316
- Europese kanarie *19-168
- Europese vogels kweken * 167
- Fazanten * 360
- Flamingo's * 404
- Franjepootjes * 459

GRASPARKIETEN *

- 72-117-229-251-409-440.
- Genzen, orinoco *436
- Gele kwikstaart, noordse * 357
- Goudmus *77
- Goudvoorhoofdbladvogel * 268
- Gouddamadines * 221-448
- Granaatastrilden *21
- Groenling * 168-545
- Groenling, chinese * 452
- Groenvleugelduif 447
- Halsbandparkiet 537
- Indische boomklover * 284
- Indische nonpareil * 149
- Jacarinivinken 133
- Japane meeuwen * 23-75-115-168-213-385-555

KLEURKANARIES

- 32 Agaalkanarie
- 33 Satinet
- 64-397 Kweken met ...
- 80 Goudagaat en Isabel in pastel
- 113 Blauwfactor
- 125 Opaal
- 151 Goud met pastelfactor
- 155 Factoren en onze verwachtingen
- 173 Melanisatie
- 178 Wedstrijdvoegel
- 223 Kwekersraad
- 248 Vergaten facetten
- 319 Training voor de TT
- 461 Praktijk en theorie
- 497 Is inteelt ongewenst
- 548 Eerste ervaringen
- 557 Agaat
- Vererving 15-78-126-162-206-276-298-374-418-466-
514-565.
- Kakariki's * 257
- Koespreuw 210
- Kraagparkiet * 100
- Kramsvogels * 320

- Kroonduif * 532
- Kuifduiven * 176
- Kuifkwartelduif * 28
- Kuifmaina * 41
- Kwartelkweek 84
- Kwartelzektie 563
- Kwikstaart, witte * 400

KOLIBRIES

- 244 *-305-371-402-463-543.
- Lentepapegaaltjes * 368
- Margaretha's honingpapegaai * 124
- Morrel 450
- Morinelplevier * 551
- Motmotpapegaai *
- Mozambiqueijs 354
- Muisvogels * 272
- Napoleonnetje * 120
- Nonpareils * 149

POSTUURKANARIES

- 34* Robeke frisé
- 106 Parijse frisé
- 420 Munchener
- 469 Zwitserse frisé
- 494 Weense frisé
- 533 Gibber italicus *
- Paradijsvogels * 4
- Piet van Vliet 444
- Putter * 168-216
- Ringen van vogels 80
- Roodrugparkiet 398
- Roselle's * 196
- Rotshaan 183
- Ruigpootbuiterd * 500
- Specht, grote bonte * 408
- Splendidparkiet * 416-537
- Spelwormen 27
- Stern, noordse * 413
- Strulsvogel * 580
- Sulkevogels * 17-88-217
- Tangara's * 101-200-344-369-437-512
- Timalies * 172
- Toekan, toko * 388
- Treursijs 275
- Uilen * 484

VOEDING

- 224-363-455-503-546
- Veelkleurenparkiet * 487
- Vuurvinkjes 354
- Waterhoentjes 235
- Wilde planten * 164-364
- Wildzang, kweken met 64

ZANGKANARIES

- 111-541
- Zebravinken * 120-187
- Zwarte zwaan * 232
- Zwartmaskerduifje * 212
- Zwartmaskerroodbekwever * 392

* met kleurafbeelding.

moeilijk te missen tijdens de kweek...

Als jonge vogels voorspoedig moeten groeien, dan is het noodzakelijk, dat de juiste voedingsgrondstoffen daarvoor aanwezig zijn. Naast het zaadmengsel als basisvoeding hoort Cédé eivoer dagelijks aan uw kweekvogels verstrekt te worden.

De controle van al onze produkten hebben we in handen gelegd van Dawe's Laboratories, Chicago U.S.A., St. Niklaas, België.

Cédé vogelvoeders

Tilburg, Langestraat 104, Tel: 013-423156

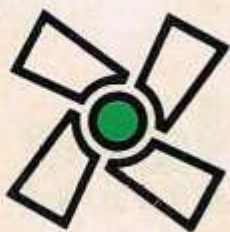
*Voor de vogelliefhebber
die alleen het beste gebruikt!*

**WITTE MOLEN SPECIAALMENGSELS
MET „ALLESTERIN“**

"Witte Molen"-voeders zijn na langdurige onderzoeken ontwikkeld en samengesteld om volière- en kooivogels van alle onontbeerlijke levensstoffen te voorzien, belangrijke stoffen, die in een "gewoon" zaadmengsel niet of weinig voorkomen, of stoffen, die wel in zaden aanwezig zijn, doch door vogels niet kunnen worden opgenomen. De wetenschappelijke benadering van dit probleem heeft ertoe geleid, de "speciale zaadmengsels" voor kanaries, tropische vogels, parkietachtigen en wildzang te voorzien van de Konditiekorrel "Allesterin".

verkrijgbaar bij
de dierenspecialzaak!

**witte
molen**

onze vogels

35e jaargang no. 4, april 1974

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ssel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, telefoon (05760) 1 86 31.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.
Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpoelle 2, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: A. F. Smit, Groningerstraat 169, Assen, telefoon (05920) 4 11 28.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: J. G. Harskamp, Loenapad 14, IJsselstein, telefoon (03478) 21 25.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon (02508) 3 26.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebbers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

W. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Lorentzlaan 19a, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur, 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.
Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.
De contributie bedraagt in dit geval / 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLA

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland / 15,- per jaar, bij vooruitbetaling onze giro 1148324. Buitenland / 16,- per jaar, / luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 220 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 156074 bij het bestuur der postcheks Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Berg op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub
Secretaris: P. Kool, Wolphaertsbocht 421, Rotterdam-20, telefoon (010) 85 17 13.
Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43948 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie / 15,- per jaar. Entree / 5,-.
Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries.
Secretaris: W. de Vries, Prikkerf 203, Hoogvliet, telefoon (010) 16 54 96.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Hardewijk, telefoon 03410 - 62 73.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.
Contributie / 15,- per jaar. Entree / 5,-.
Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Ette Leur.
Penningmeester: Th. Gietman, Grootstalselaan 3 Nijmegen, Giro 28 87 832.
Contributie / 13,- per jaar.
Speciaalclub voor liefhebbers van insekten- en vruchtenetende vogels.
Secretaris: H. Kehl, Kruijningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: W. Ouweland, Dahliastraat 40 Rotterdam-25, giro 2625815 t.n.v. penn. speciaalclub
Contributie / 15,- per jaar. Entree / 5,-.

SPECIAALCLUB PARKIETEN

Inlichtingen over, waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne verstrekt door:
A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek, of B. A. v. d. Waal, Laan Olieslagers 50, telefoon (01640) 28 88, Hoogerheide.
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 27 mei 1974.

REDACTIE

E. van Berkel
J. Walraven
Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere bepalingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.V.V.

Voor kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels“, van zuiver particuliere aard, wordt een tarief van 5,- per letter met een minimum van f 5,- per advertentie.

Voor verdere voorwaarden onder „Vraag en aanbod“.

ADRESSEN

EUROKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Breda.
KLEURKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-1, Wijchen.
ROESPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 1, Hoensbroek.
ROESPRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN TROPENASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 1, Dalfsen.
ROESPARKIETEN EN BASTAARDEN MET KANARIEBLOED aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Breda.
ROESPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Heresiastraat 25, Roosendaal.

IN DIT NUMMER

	PAG.
Bepanting in en om de volière. Azalea's	148
De Indische nonpareil	149
Nogmaals goud met pastelfactor	151
De cel 3	152
Factoren en onze verwachtingen	155
Aalscholvers	156
Kleurkanarie 4	162
Wilde planten: een bron van vogelgezondheid II	164
Europese vogels kweken ook	167
Bastaarderding met de Japanse meeuw	169
Dwergtimalies	172
Melanisatie bij kanaries	173
Prijslijst centraal magazijn	175
Korte berichten	175
Australische kuifduiven	176
Interpretatiebreedte en de wedstrijdvogel	178
De warmteregulatie van vogels	179
De „Rotshaan der oude wereld“	182
De zwarte bulbuuls	184
Boekennieuws	186
Vraag en aanbod	187

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
Veraka	151
Benny Slagers	151
Interchemic	151
Holley	151
W. Rouppe van der Voort	153
Vic van Heeswijk	153
Bayer Nederland B.V.	154
Cédé Tilburg	158
Sabri Oosterhout Nb.	165
Harteveld Hoos & Heijermans B.V.	166
Van Gils	166
Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.	171
Fa. Jan D. Kappelle & Zn.	171
Harlinger Vogelhuis	171
Blankenstijn's vogelhandel	171
Sluis	174
Cédé Tilburg	177
W. Rouppe van der Voort	177
Wirika	181
De vogelspecialist	185
N.B.v.V.	185
Witte Molen	188
Geco Raalte	188
V.V.R. Vogelvoederfabriek	189
404 Insecticide	190
Rein v. d. Veen	191
Van Waardhuizen	191
Animall	191
Witte Molen	192

Foto omslag: Indische nonpareil.

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

uitsluitend brieven met betaald antwoord!

BEPLANTING IN EN OM DE VOLIÈRE

AZALEA'S

In de maanden mei en juni kunnen we volop genieten van de zeer mooie en rijkbloeiende azalea's. Er zijn tal van soorten en ondersoorten in bladverliezende en groen blijvende variëteiten.

Het geslacht azalea behoort eigenlijk thuis onder de rododendrons, en evenals deze verlangt de azalea een humusrijke, zure en niet te droge grond. Veengrond is uitermate geschikt voor ze, en vooral als er bovendien van een hoge waterstand sprake is. Ze verdragen wel volle zon, maar gedijen toch het beste op een schaduwrijke plaats. Enige beschutting tegen harde wind is wel aan te bevelen.

De kleur van de bloemen is opvallend, en vooral als er 3 tot 5 soorten in één groep zijn geplant een streling voor het oog.

Vogels houden zich gaarne in en om deze struiken op. Ze kunnen zowel in als om de volière worden geplant, alhoewel er in de volière waarschijnlijk niet van een rijke bloei sprake zal zijn. Dit geldt overigens voor veel soorten heesters. Goede bemesting is noodzakelijk.

FLORAVI

foto: de Grahl

DE INDISCHE NONPAREIL

door Chr. Walraven

Myiarchus prasina

Wanneer men wat meer te weten wil komen over het drag, de broedgewoonten e.d. van de Indische nonpareil in de vrije natuur, dan komt men al gauw tot de ontdekking dat er in de handboeken maar zeer weinig over deze vogel te vinden is. Het beste wordt dit geïllustreerd met een aanhaling uit het bekende boek van Smythies 'The Birds of Borneo'. Het gedeelte dat handelt over de Indische nonpareil begint hij namelijk af met de wat dramatisch klinkende vragen: 'Where do our birds breed?' (waar broeden deze vogels) en 'What are their movements?' (hoe zijn hun verplaatsingen).

Maar alles is wel wat verwonderlijk, als we bedenken, dat ze in Indonesië veel als kooivogels gehouden worden, zoals beaamd zal worden door de vele vogelliefhebbers, die in vroegere jaren in Indonesië gewoond hebben en waarschijnlijk de Bondjolidjou,

zoals hij op Java genoemd wordt, daar wel in hun collectie hebben gehad. De Indische nonpareil is een bijzonder mooi vogeltje, dat tegenwoordig regelmatig ingevoerd wordt en waarvan de prijs de laatste jaren aardig gedaald is, zodat deze voor de meeste vogelliefhebbers geen bezwaar meer behoeft op te leveren.

Ze komen voor in een gebied, dat zich uitstrekt van Zuid-Tenasserim, via Malakka en Sumatra tot Java en Borneo. Ze houden zich vooral op in bossen en in de omgeving van rijstvelden. Ze schijnen echter niet erg lang op één plaats te blijven, maar rond te trekken op zoek naar voedsel (vandaar ook bovenvermelde vraag van Smythies). Op de rijstvelden kunnen ze flinke schade aanrichten, maar toch is rijst niet hun enige voedsel, ze eten ook gras- en andere zaden en bovendien insecten.

De

Over de broedgewoonten is maar weinig bekend; Van Balen schrijft in zijn boek 'Dierenwereld van Insulinde', dat ze nestelen tussen steenhopen en in rotsholen, ze maken echter ook nesten in struiken. De pop is wat valer van kleur dan de man en mist het blauw aan de kop, de keel is grijs, de onderzijde is meer bruin van tint en de middelste staartveren zijn korter. Er is ook een gele variëteit, die men wel Indische geelbuiknonpareil noemt. Het rood van de buik, de stuit en de bovenstaartdekveren zijn bij deze variëteit helder goudgeel en de flanken zijn meer kaneelkleurig. Ook dit zijn bijzonder mooie vogels, die echter maar zelden ingevoerd worden.

Pas ingevoerde vogels moeten met zorg geacclimatiseerd worden. Hoewel ze, als ze eenmaal geacclimatiseerd zijn, goed tegen koude kunnen – in 1908 verscheen in de 'Gefiederte Welt' zelfs een bericht over het met succes overwinteren van een paartje nonpareils in de vrije natuur – hebben ze de eerste tijd veel warmte nodig, langzamerhand kan de temperatuur dan zakken en bij goed weer kan men de vogels dan in de voliëre plaatsen. Indien ze in het voorjaar in de voliëre geplaatst worden, zijn ze tegen de winter zodanig aan ons klimaat gewend, dat het mogelijk is ze de wintermaanden in de buitenvoliëre te laten, mits er natuurlijk een goed nachthok aanwezig is. Het is wel aan te raden om ze bij vorst 's avonds het nachthok in te jagen. Dit is nodig, omdat ze veelal in de buitenvoliëre blijven slapen, ook bij koud weer.

De voeding kan problemen opleveren, maar nodig is dat beslist niet. Meestal zijn de vogels gewend aan ongepelde rijst, de zogenaamde padie, en het is niet mogelijk ze dan direct te wennen aan het gewone zaadmenu, dit moet geleidelijk geschieden door wat witzaad en later ook gierst en haver door de padie te mengen en de hoeveelheden hiervan geleidelijk op te voeren. Van groot belang is dat naast het harde zaad ook gekiemd zaad wordt gegeven, dit geldt zeker ook voor de padie, dit kan men geweekt geven, maar beter nog is het om de rijst te laten kiemen door ze gedurende ongeveer 2 weken in niet te koud water te laten staan, waarbij het water dagelijks verversst moet worden. Nog te veel liefhebbers menen, dat men kan volstaan met het enkel maar voeren van zaden, maar Indische nonpareils moeten ook regelmatig levend voer hebben, vooral als men de vogels pas heeft. Op de eerste plaats komen miereëitjes in aanmerking, deze worden vrijwel altijd gegeten, hetgeen niet het geval is met meelwormen, die de vogels nog wel eens weigeren te eten en die ook beslist niet te veel gevoerd mogen worden, eigenlijk niet meer dan 1 per vogel per dag. Soms eten ze ook wel fijn universeelvoer. Verder eten ze ook onkruidzaden en dan met name graszaden, vooral verse.

Fruit zoals appel, peer of banaan wordt ook gegeven en het is aan te bevelen dit enige keren per week te verstrekken. Aan het drinkwater kan wat honing worden toegevoegd en zeker in het begin moet men de vogels vitaminedruppels geven. Als u de vogels op deze wijze verzorgt, dan zal de zo vaak moeilijk genoemde beginperiode maar weinig werkelijke moeilijkheden opleveren. Moeilijkheden en

slachtoffers krijgt men pas bij een eenzijdige voeding en, uiteraard als de vogels niet gezond als ze gekocht worden.

Broedresultaten kunnen zowel in een ruime kooi in een voliëre worden behaald, hoewel de kans succes in een goed beplante voliëre aanmerkelijk groter is. Soms wordt in de struiken een vrijstaand nest gebouwd, maar meestal maken de vogels tusschen wel gebruik van een nestkastje. De pop bouwt het nest van de materialen – vooral grasstengels – die door de man worden aangedragen. De paring heeft in het nest plaats. De 4 tot 5 eitjes worden gelegd na ca. 13 dagen afwisselend door man en pop. De jongen worden grootgebracht met vers gevond voedsel, gekiemd zaad, elvoer en verse kruidzaden. De oudervogel bedekken de jongen maar betrekkelijk korte tijd en als de temperatuur in de buitenvoliëre te laag is, gaat het nest al gauw verloren, omdat de jongen van kou sterven, vandaar ook dat vele liefhebbers er de voorkeur in geven hun vogels binnenshuis te laten broeden, dat ze de temperatuur in de hand hebben. Na 3 weken verlaten de jonge vogels het nest en na 3 dagen later zijn ze zelfstandig.

Met Indische nonpareils zijn ook reeds bastaardsoorten gekweekt, o.a. met de rodkoppapegaaiamadine het zilverbekje.

Indische nonpareils zijn rustige vogels, die niet agressief zijn en daarom goed in een gemeenschappelijke collectie gehouden kunnen worden. Het is zelfs aan te raden om ze wat levendige vogels als gezelschap te geven, zodat ze tot wat beweging worden gedwongen, daar ze de neiging hebben loom traag te worden.

Van deze vogels wordt beweerd dat ze niet lang in een kooi of voliëre in leven blijven, vele liefhebbers hebben echter reeds ervaren dat dit bij een juiste verzorging beslist niet het geval is.

Foto: Raaymakers

WAT LEZERS SCHRIJVEN

Algemeen goud met pastelfactor

Interesse en verbazing het artikel gelezen van heer P. Roos voor wat betreft zijn visie over goud en pastel.

Nervend zou het dus volgens de schrijver zo zijn dat de isabel alleen maar geschikt is om te tellen. Hij hoopt aan het eind van zijn betoog dat het ons duidelijk is geworden waarom hij dat doet.

Ik ben mij echter helemaal niet zo duidelijk en ik ben dan ook zeker niet met hem eens. Ik krijg namelijk de indruk dat geachte heer weinig of geen kweekervaring heeft met de pastelfactor, anders had hij dat ergens nooit geschreven.

aan de weg timmert heeft veel bekijks en dat doet met deze dan tevens voor mij.

Een juiste kweek van goudagaatpastel is het volgens de heer Roos zo, dat een wat ervaren kweker zal zien dat het inderdaad een goudagaatpastel is dat begrijp ik niet.

wat mindere kwaliteit of iets minder ervaring geldt men deze vogels uit voor goudisabel. Deze mindere kwaliteit is dan voor mij helemaal geen kwaliteit.

Wat het eerste betreft: bij een juiste kweek kan, naar mijn idee, een minder ervaren kweker op 5 meter afstand al zien dat het een goudagaatpastel is. De genoemde (goede) vogel heeft namelijk zo een heldere kleurruiting, dat geen twijfel mogelijk is. Dat is dan een sterke uitdrukking en tevens een lijnrechte tegenstelling op de zienswijze van de heer Roos.

Keurmeesters, aldus de schrijver, zijn voorzichtig geworden en nemen de vogels even uit de kooi. Het zullen die keurmeesters een werk hebben met die goudisabellen. Ik kan er moeilijk in geloven.

Ik zal die keurmeesters een zorg zijn als zo'n losse manier verkeerd is ingeschreven. Hij zal er heden ten dage niet meer van wakker liggen.

Ik citeer even verder: we hebben geen vogels om te blazen, maar vogels welke uiterlijk hun fraaie uren laten zien.

Wat deze gouden regels kan ik het volkomen eens zijn. Ze hebben dan ook zeker betrekking op de goudagaatpastel.

Wat de keurmeesters, welke deze vogels al 90 jaar punten toegekend hebben, dan allemaal zo fout doen? Er gaat iets mank, aldus de schrijver, en dat is naar mij het volgende: stel, we hebben een topvogel goudagaat. Zien we nu dezelfde vogel met pastelfactor, dan zal, gezien mijn bescheiden mening, deze vogel nooit het predicaat topvogel halen. Door de werking van de pastelfactor blijft er van dat fijngevoelend rugdek vrijwel niets meer over. Dat is dan die vogel welke wij als goudisabel zouden willen betitelen. Om de werking van de 2de reductiefactor nog beter voor te stellen nemen we een prima bruine vogel, toveren hem om in pastel en we zien een vaal pigment welke produkt we dan de naam geven van bruinpastel. De pastelfactor heeft voor minstens de helft ons mooie bruin gereduceerd.

Als nu de heer Roos als een supervisor ons voorhoudt, dat we voor goed goudisabelpastel prima goudisabellen moeten gebruiken, kan ik het helaas weer niet met hem eens zijn. Als fokkers van wedstrijdvogels kweken we allen naar een goed eindprodukt.

Welke wet schrijft ons voor dat we, om goed pastel te kweken, uit moeten gaan van goed klassiek? Voor de heer Roos is onze goudagaatpastel minder geslaagd als T.T.-vogel. Voor mij althans is hij naast de goudgroenpastel een grandioos succes.

Rest mij nog te zeggen dat ik waardering en bewondering heb voor mensen, die tijd vinden of nemen, om in ons bondsblad te schrijven, in het belang van onze liefhebberij.

Ik ben het echter niet in alles met hen eens. Vandaar. J. A. Verkaart, Steenberg (N.-Br.).

Wij hebben regelmatig voorradig
duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

Wij importeren „Quiko“, spec.
Opfok en Conditievoer voor
alle vogels!

Vogelhandel „BENNY SLAGERS“
Dorpsstraat 79 - Enter (Ov.)
Telef. 05478 - 682

's Zondags tot 2 uur.

NEOFLEX E-3-X

Het betere en langdurige
insectenbestrijdingsmiddel
voor voliëres en hekken.
Geef Uw vogels een tehuis
vrij van mug, vlieg en luis.

Verf daarom met NEOFLEX

U staat perplex.

Een milieubewuste verf -

sputmiddelen overbodig.

Verkrijgbaar via Uw winkelier.

Handelsonderneming
"INTERCHEMIC"
Rijksweg 25a - Linne.
Telefoon 04746-2386

Voor alle soorten vogels

VERKORT DE RIJ-TIJD
BEVordert DE BROEDRESULTATEN
VERHOOGT HET WEERSTANDSVERMIDDEN
HERDEFT DE VOGELS HUN ZANG EN
VEERKRACHT

EEN HOLLEY PRODUCT - POSTBUS 108 - DELFT

VERKRIJGBAAR IN ALLE

dieren - speciaalzaken

DE CEL 3

door: Jan K.

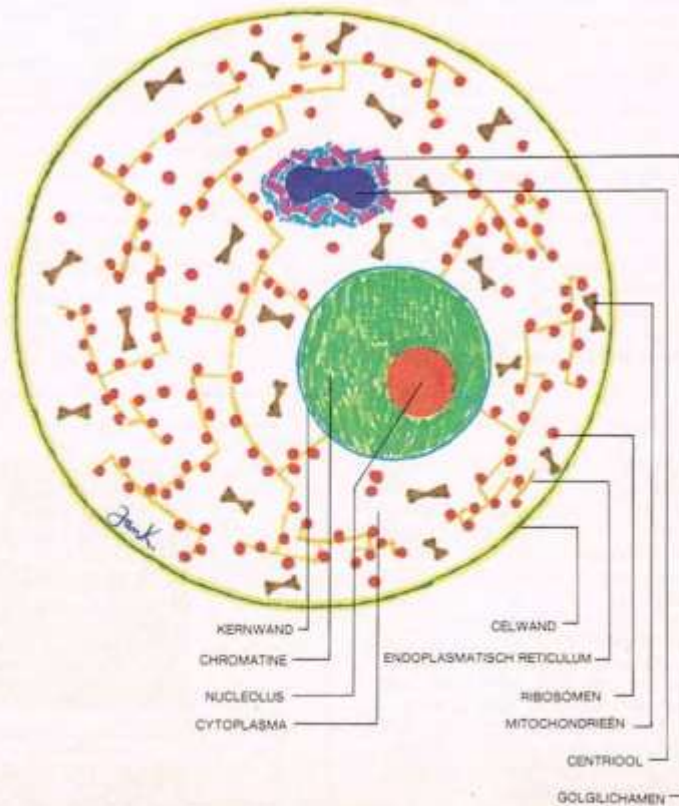
RIBOSOMEN

Het woord ribosomen is het best te vertalen als eiwitfabrieken. Via een bijna ongelooflijk ingewikkeld procédé worden door de ribosomen eiwithoudende bouwstoffen voor de cel gefabriceerd. Onder eiwithoudende stoffen moet worden verstaan eiwitten in de vorm van enzymen en proteïnen. Er zijn veel verschillende enzymen en proteïnen nodig voor het goed functioneren van de cel, en al deze verschillende produkten worden binnen de cel geproduceerd. Daartoe beschikt de cel over duizenden ribosomen; ieder ribosoom is verantwoordelijk voor een

deel van de totale produktie. Het grootste deel van de ribosomen heeft zich vastgehecht aan de wand van het ER, en er drijft ook een aantal ribosomen los in het cytoplasma. Als u die doorsnee nauwkeurig bekijkt, zult u dat afgebeeld zien. Als ik hierboven al vermeld heb dat ribosomen ingewikkeld zijn, nu veel ingewikkelder zijn de

MITOCHONDRIËN

De krachtcentrales van de cel! Zó ingewikkeld gecompliceerd, dat er alleen over de mitochondrie en hun functies hele boeken vol geschreven zijn. De doorsnee zijn ze afgebeeld als zandloper-tjes; ve

ge het zo gecompliceerd zijn, zal ik me moeten perken tot het allerbelangrijkste. Uit de mij ter beschikking staande literatuur over de mitochondrieën komt steeds opnieuw dat het onderzoek van dit onderdeel van de cel nog niet is voltooid, en over gehele wereld zijn onderzoekers ook vandaag nog bezig met het ontraadselen van de nog verborgen tenschap. Uit met de elektronenmicroscopie gemaakte foto's van mitochondrieën is vastgesteld dat ze de vorm van een worstje hebben; in levende toestand blijken ze zich op de manier van een paard door het cytoplasma met een dusdanige snelheid voort te bewegen, dat ze wel de racewagens van de wereld genoemd worden. Om de chemische reacties die in de cel plaatsvinden mogelijk te maken, is elektriciteit nodig in de vorm van geladen elektronen. Door ontleding wordt energie afgegeven, en het elektron wordt dan opnieuw opgeladen. Deze dringend noodzakelijke energievoorziening is slechts(!) één van de functies van de mitochondrieën. Een tweede zeer belangrijke functie is het uitvoeren van de Krebs-cyclus. Een ingewikkeld proces, en ik zal proberen hierin enig inzicht te verschaffen. Dierlijke cellen halen uit de verstrekte voeding glucose op. Deze glucose moet verwerkt worden, deze verwerking heet glycolyse. Tijdens de verwerking worden van een molecuul glucose twee moleculen pyruviedruivezuur gemaakt. Dit pyruviedruivezuur kan samen met zuurstof voor de cel opgenomen en verwerkt worden. Na afwerking blijven kooldioxyde en water over. Een deel van dit overblijfsel wordt opnieuw gebruikt, het niet-nodige restant wordt afgevoerd. De aangevoerde glucose is ook de grondstof voor het maken van ATP; dit is de afkorting van het begrip adenosinetriphosfaat. De ATP-moleculen zijn de energie-overdragers in de cel, het fabriceren van deze moleculen vindt eveneens plaats tijdens de glycolyse. Dit wordt bijzonder goed geregeld. Als er twee ATP-moleculen verbruikt worden, komen er twee nieuwe voor terug. In feite dus energiewinst in plaats van energieverlies. Daarbij komt nog dat de voor de ribosomen vervaardigde enzymen als vertelsters werken. Binnen in een cel is er dus sprake van een steeds maar voortrazende activiteit! Weest nu eens eerlijk, had u er ooit bij stilgestaan dat de wereld waar wij zo makkelijk over praten zo verschrikkelijk gecompliceerd is? In iedere cel die onze vogel en wijzelf bezitten, heerst deze activiteit. Hebt u daar steeds bij doorgedacht? Wij beoefenen een levenswijze, en ik hoop dat het u langzamerhand duidelijk wordt hoe levendig onze hobby eigenlijk is. Ik wil nu nog even met u terug naar het gedeelte waar het cytoplasma besproken is. Daar is u verteld dat plasmotypes kunnen verschillen en dat dit belangrijk is voor bastaardkwekers. In laboratoria zijn hiermee proeven genomen. Men bracht een stel „vreemde“ chromosomen in een cytoplasma om te kunnen aantonen dat het plasmotype moet passen bij die chromosomen. Dit bleek inderdaad rampzalig voor die chromosomen, ze kwamen slechts ten dele tot ontwikkeling omdat de functies, uitgevoerd door de organen in de cel, niet afgestemd waren op de beoefening van de ingeplaatste chromosomen! In de volgende aflevering zullen golgi-lichamen, centriool en kernwand worden besproken. Tot volgende maand!

404

Een volkomen veilig en gifvrij insecticide.
Doodt feilloos alle insecten
In huizen, hokken,
kooien, manden etc.

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

EEN ONSMAKELIJK
PRAATJE OVER EEN
SMAKELIJK YOGELDIEET:
DANK ZIJ
VETTE KORREL
GEEN PLAKKERIGE EN
DUNNE MESTHEER.

PRIJS PER KG F. 2,35
* UW WINKELIER
HEEFT HET.

VETTE KORREL

Import:

Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

**Klein
vogelijn op
groene tak
uw verenkleed
ziet dof en
zwak**

Bij een slechte rui of bij misvormingen van de veren, zullen kooi- en volièrevogels niet te horen krijgen dat ze mooi zijn. Vogel Murnil geeft ze weer een mooie en glanzende bevedering. Naast Biotine, het belangrijke vitamine voor de veren, bevat Vogel Murnil ook aminozuren als bouwstenen van dierlijk eiwit.

Iets dat uw vogels behalve plantaardig eiwit tevens nodig hebben. De behoefte aan zowel Biotine als dierlijke eiwitten (Vogel Murnil®) neemt vooral tijdens de broed- en ruiperiode* toe. Behalve voor een gezonde bevedering zorgt Vogel Murnil dan ook voor betere broedresultaten.

Verkrijgbaar in de dierenspeciaalzaak.

*) Geef uw vogels in deze perioden ook Vogel Pecutrin®, voor de zo broodnodige vitaminen, sporenelementen en mineralen.

vogel murnil...
voor 'slands mooiste vogeltjes.

BAYER NEDERLAND B.V., DIVISIE BAYER FARMA, MIJDRECHT.

Roos

FACTOREN EN ONZE VERWACHTINGEN

Als kanariekeuker zullen we allemaal onze beginperiode herinneren. Je ziet diverse „kleuren“ op tentoonstellingen, maar toch zal menigeen niet op een tentoonstelling zijn begonnen, maar meer door het zien bij anderen. Dan kwam de tijd van zelf vóór als aan te schaffen, maar natuurlijk werden de nodige verkeerde combinaties per ongeluk toegepast. Toch zal de kweker met open ogen in die periode het meeste hebben opgestoken. Voor de oudere is het zeker, en voor de iets minder oude zal zo'n begin toch zeker wel een start geweest zijn met wat men dan plegen te noemen de KLASSIEKEN. Wat lesse de nu op goed geluk beginnende kwekers en heel belangrijk basisgegeven als we zien dat deze, met een hok vol vogels met de nieuwste kleuren en combinaties van deze zitten. Hoe zielig is het om gesteld te bedenken dat deze mensen niet eens eten hoe ze deze vogels moeten noemen buiten de algemene naam van KLEURKANARIE. Hoe kunnen deze mensen ooit een goed koppel samenstellen waar men redelijkerwijs een jonge kanarie uit kan verwachten met die tekening of kleur die we graag zouden zien? Het is een taak om nieuwe en elangstellende leden van een vereniging te overtuigen van het nut te beginnen met klassieke vogels en wel met alle vijf de basisvogels: vetstof, groen, rood, agaats en isabel. Laat deze mensen maar rustig en keer een „verkeerde“ paring samenstellen van een goudgele met een goudagaat. Hij heeft dan gelijk twee vliegen in één klap, bonte en een paar slecht evederde. Kweek bruine gerust een keer met goudroen. Eigen ondervinding is en blijft de beste leermeester. Ik heb een hekel aan mensen die bij een beginnende kweker de boel weleens even zullen komen rennen en de kweekparen samenstellen. Laat ik nu een aantal jaren overslaan. Onze beginperiode hebben we achter ons liggen, en we weten en O.R. agaats te onderscheiden van een O.R. bruine. Het wordt gerekend tot de groep van gevorderde kwekers en u kunt een vogel kweken die een prijs weet te behalen. Je bent dan op een punt gekomen dat je meent met andere factoren de klassieke vogels te kunnen verbeteren. Je gaat dan een beroep

doen op factoren die de laatste jaren opgang doen. Wat kun je dan verwachten? Ik zal een willekeurige greep doen, met de hoop dat u er zelf nog meer weet te bedenken.

ZILVERBRUIN: Een prachtvogel als het er een is met 47 punten voor kleur (29-18). Toch zal zo'n vogel altijd nog iets te wensen overlaten. Het rugdek zal altijd iets van ongelijkheid te zien geven. Het bruine EUMELANINE (de bestreping) zal altijd afwijken van de PHAEO-melanine. Dit wordt door een keurmeester ook niet als fout aangerekend, om gelijk alle misverstanden uit de wereld te helpen. Als je nu weet dat de pastefactor werkt als reduceerfactor voor deze bestreping, dan zijn hier met een paar jaar geduld met deze factor wonderen te verrichten. We hebben dan een ZILVERBRUINPASTEL, die zijn klassieke broeder moet kunnen overtreffen in schoonheid.

AGAAT: Een ouderwetse agaats, een vogel met een slap geel bezit. Op zich een prachtige verschijning, maar wie heeft ooit een agaats gezien met 91 punten die ze dan ook werkelijk verdiende? Maar stel, u bent een liefhebber van zo'n vogel. Niet iedereen houdt van een schreeuwerige kleur als een goudagaats. Kweek dan eens een goudagaats in een ivoorfactor en vermijd absoluut de blauwfactor. U krijgt dan een vogel die qua uitingsvorm aan al uw verwachtingen zal beantwoorden. Natuurlijk heet deze vogel goudagaatsvoor, maar wat zegt een naam? De vogel voldoet aan uw smaak.

Een ander voorbeeld. In de dominant witten en de zilvertinten in de pigmentvogels zullen we altijd geplaagd worden door de gehate aanslag. De ivoorfactor is voor u de uitkomst, als u maar geen generaties lang doorkweekt, want dan zullen de witten een zogenaamde doorslag gaan geven, waardoor het wit niet meer wit is te houden. De aangewezen weg is dan de kweek met mannen die IVOOR verervend zijn.

Een mogelijkheid van geheel andere aard. U bent een liefhebber van vetstof vogels maar vindt het irriterend ieder jaar weer een aantal bonte vogels te zien verschijnen. Kweek dan pigmentvogels met die factoren die het pigment dusdanig beïnvloeden dat we geen pigment meer waarnemen, bijv. ISABELPASTELOPAAL met alle vetstofkleuren die u maar wilt. Gegarandeerd dat er geen bontvorming meer optreedt. Tot besluit van dit geschrijf wat wenken in 't algemeen. Pastel is een factor die het beste tot uiting komt in bruinen en isabellen. De opaaifactor zal zijn mooiste werking te zien geven in kanaries in de zogenaamde „volpigmenten“. Hoewel in bepaalde vormen van agaats ook ideale combinaties mogelijk zijn. Ivoorfactor bij roodfactorige vogels zal plaatjes van vogels te zien geven. Denk maar eens aan gewoon roze-ivoor, of aan de pigmenten Or.R. bruinivoor. Bega nu niet de fout om in een blankmozaiek een ivoorfactor te kweken, het effect van mozaiek is dan toch wel verloren. Ik hoop dat ik met dit schrijven, dat niet compleet is, dat moet u zelf afmaken, in de kleurkanariesport weer wat heb helpen recht trekken in de dwaling die verschillende kwekers helaas nog steeds maken, hoewel een dwaling zoals in het begin is gesignaleerd mijns inziens gezond is. Veel succes in het „nieuwe kleurenavontuur“.

AALSCHOLVERS

Men onderscheidt momenteel dertig soorten aalscholvers, die weer onderverdeeld zijn in ondersoorten ofte wel subspecies. Twee ervan worden gerekend tot de Nederlandse avifauna (vogelwereld), één als broedvogel, namelijk de aalscholver (*Phalacrocorax carbo*) en de kuifaalscholver (*Phalacrocorax aristotelis*) als 'onregelmatige gast'.

De aalscholver

De aalscholver is ongeveer zo groot als een gans en vrijwel helemaal zwart. Het is echter niet van dat gewone zwart, o neen, want als de zon er haar stralen op laat spelen ver-

tonen de meeste veren een fraaie groene purperen glans. De wetenschappelijke naam die zoveel betekent als 'houtschoonkleurige kaalkopraaf' is dan ook niet geheel en correct. Tegen dit donkere geheel steken de witte wangen en de keel zeer duidelijk af. In het bruiloftskleed zijn de veertjes aan de kop en de achterhals enigszins verlengd en vermengd met wat witte veertjes. Zeer opvallend is verder de witte vlek op de dijen, maar deze komt verderop in het verhaal nog ter sprake. De vrij lange snavel is donker getint; de punt van de bovensnavel is als een haak naar beneden gebogen.

Heel veel personen hebben een broertje dood aan alles wat aalscholver is. Om te beginnen zijn er de broodvissers, die ze het licht in de ogen niet gunnen, omdat zij te veel waterbewoners — zoals palingen bijvoorbeeld — verschalken, hoewel deze schade over het algemeen wel meevalt. Dan zijn er de parwachtters en de eigenaars van grote tuinen die ze véél liever zien gaan dan komen. Eerdaar is ongetwijfeld wel enige reden voor want de zwartjassen kunnen soms een ware ravage aanrichten! Zij sprokkelen namelijk het nestmateriaal niet, maar vaker rukken ze de dode en zelfs levende takken van de bomen, om daarmee hun omvangrijke nesten te bouwen. Vooral de takjes van de populieren breken erg gemakkelijk af en daaro

en het vooral deze peppels, die het zwaar verduren hebben. Toch mogen we wel een beetje zuinig zijn op onze schollewaars, want sommige van onze buurlanden horen ze reeds tot de rariteiten! Heus, dat moeten zij binnen onze grenzen zien te voorkomen. Reeds vroeg in het voorjaar gaan de aalholvers de kolonies — en dat zijn er in ons land maar een paar — bevolken. De vrijgellen gaan op zoek naar een lief bruidje. Maar elk passerend dametje lonken en 'knippen' ze. Zij doen dit door de donkere vleugels op en neer te bewegen, zodat de heldere witte dijvlek, die ik al even noemde, fel opvalt. Hieraan kunnen de meeste dametjes geen weerstand bieden en na een tijdje van olijk gevrij volgt al spoedig het huwelijk.

Vogels die al eens eerder hebben gebroed aan de oude horsten wat opkalefateren, maar de jonge dieren moeten een nieuw home bouwen. Aangezien de scholwers van gezelligheid houden, kan men ze dikwijls aantreffen in gezelschap van andere kolonievogels, zoals roeken en reigers. Maar of de laatste de visite van de schollewaars op prijs stellen, gaag ik te betwijfelen. Onze donkere vrienden zien er namelijk geen been in de rechtatige eigenaars te verjagen, om op de fundamenten van het huis van de oorspronkelijke bezitter verder te bouwen. Ook zijn zij geslepen dieven bij, die het nestmateriaal, dat een ijverige soortgenoot met veel moeite bij elkaar heeft gebracht, stiekem wegkapen. Het spreekt vanzelf dat er zodoende wel eens een knokpartijtje plaatsvindt.

In ons land worden de nesten vervaardigd aan takken en twijgen, van binnen gestoffeerd met plantedelen, riet, stro, wier, gras enz. Wanneer de nesten zich op de rotsen bevinden, bestaat het materiaal uit wier, aanspoelal, takken en dergelijke, ook weer gevoerd met fijner materiaal. Heel dikwijls wordt de toekomstige kinderkamer verfraaid met vers geplukte bloemen en bladeren. Terecht kan men dan spreken van "een vlag op een moderschuit". Want veelal zijn de nesten vochtig, uil en kwalijk riekend. Op deze "vaalt" worden met tussenpozen van meer dan één dag drie tot zes eieren gelegd. Aanvankelijk zijn ze mooi lichtblauw van kleur maar ze worden al spoedig bedekt met een lichtgeel laagje kalk en vuil. Men moet ze afwassen en zelfs afkrabben om de oorspronkelijke kleur te ontdekken.

Beide partners nemen een gedeelte van de roedperiode, die circa drieëneenhalve week duurt, voor hun rekening. De jongen worden vaak, blind en volkomen hulpeloos geboren,

maar na één tot twee weken komt reeds een beetje bruinzwart dons te voorschijn. Na circa vijf weken verschijnen de veren op borst en buik en na nog eens veertien dagen zijn ze "aangekleed" en tot vliegen in staat. Maar al eerder maken ze uitstapjes in de buurt van het nest. Bevindt dit zich in een boom, dan klauteren de diertjes als volleerde acrobaten langs de takken, druk in de weer om alles grondig te verkennen.

Ook op de rotsen maken ze wel eens een speurtochtje, maar het is altijd terdege uitkijken geblazen, dat ze niet naar beneden tuimelen of langs de spekgladde rotswanden naar onderen roetsjen.

In deze tijd vliegen de oude vogels af en aan, want het kroost heeft voortdurend honger. Onder water worden de prooidieren nagejakerd en ze moeten wel van zeer goeden huize komen willen ze ontkomen aan de grijpgrage haaksnavel. "Gewoon" zwemmend aan de oppervlakte worden de poten beurtelings naar voren en naar achteren bewogen, maar onder water worden ze gelijktijdig naar achter gedrukt, terwijl ook de vierken er wel aan te pas komen. Met hun roeivoeten — vier tenen, alle door zwemvliezen verbonden — kunnen ze behoorlijk "uit de voeten"!

moeilijk te missen tijdens de kweek...

Als jonge vogels voorspoedig moeten groeien, dan is het noodzakelijk, dat de juiste voedingsgrondstoffen daarvoor aanwezig zijn. Naast het zaadmengsel als basisvoeding hoort Cédé eivoer dagelijks aan uw kweekvogels verstrekt te worden.

De controle van al onze produkten hebben we in handen gelegd van Dawe's Laboratories, Chicago U.S.A., St. Niklaas, België.

Cédé vogelvoeders

Tilburg, Langestraat 104, Tel: 013-423156

om het gevangene in te slikken zijn de aalscholvers genoodzaakt naar de oppervlakte te komen en van deze gewoonte profiteren veel wat vissers in sommige delen van Zuid- en Oost-Azië. Zij richten de schollevaarders af om deze voor hen te vangen. Om te beletten dat zij deze inslikken, krijgen ze een leren band om de hals. Ik heb wel prauwen gezien, die uitvoeren terwijl minstens tien "kormoranten" op de rand zaten.

Omgekeerde aalscholvers worden op een eigenaardige manier gevoederd. Zij steken hun snabel in de snavel van de oude dieren en "visen" zo het lekkers uit de keel.

Wanneer ze op het water liggen, de aalscholvers erg laag op het water. De staart is óf ondergedompeld óf rust op het watervlak. De kop is vrij lange als wijst schuin de hoogte in. Dikwijls zien men niets anders dan de kop, de hals en de nek van de donkere rug. Vrijwel onmerkbaar laten ze zich onder water zakken om daar vervolgens hun prooi na te zetten.

Het verenpakje is niet zo waterafstotend als dat van de meeste andere zwemvogels. Daarom kan men ze vaak op een paal, ducalf of andere verhevenheid zien zitten met de uitgespreide vleugels, om op deze manier de veren te laten drogen. Aan de kust van Cornwall heb ik ze wel bij honderden zien zitten zonnebaden, maar zij hoeven dit niet te doen om bruin te worden. Ze zijn al donker genoeg van zichzelf.

Behalve de namen, die ik al noemde in dit verhaal, kent men deze dieren ook nog als botkol, botskolver (op Texel), waterraaf (in Noord-Brabant), moddergans (in Zeeland) en hier en daar in Noord-Holland, Utrecht en Kampen als rotgans (maar dat is, zoals u allen weet, een héél andere vogel!) Overigens noemt men hem in Friesland ook wel rotgans. Verder kent men hem daar als skolfer, elskolfer, ielgoes, ielgans en kurregans.

Hoe men aan het woord aalscholver, scolver of schollevaar is gekomen, is niet duidelijk. In het Etymologisch Woordenboek van dr. J. de Vries staat vermeld: "... een woord, dat waarschijnlijk uit een ouder **schorver** is ontstaan, dat behoort bij het oudnoorse skarfr, oudhoogduits **scarba**, zo genoemd naar zijn hees geschreeuw en dan behorend bij het middelnederlands **schraven** (krabben, schuren), vergelijk schrabben en schrappen". Het boek "Jacht en Taal" van dr. A. G. J. Hermans schrijft echter: "is dit aar = arend? Of is het woord schollevaar verbasterd uit schovelaar, schoffelaar? Vergelijk het Zweedse skarv en het Engelse shoveler = slopend, lepelbek?"

De kuifaalscholver

Deze vogel, die ook wel gekuifde aalscholver, gekuifde waterraaf en tûtskolver wordt genoemd, heb ik voor het eerst broedend gezien op de rotsen bij Cornwall, waar ook de gewone aalscholvers zaten. Ze nestelen eveneens in kolonies, vaak in gezelschap — echter niet vermengd — van aalscholvers, maar ook wel temidden van andere zeevogels.

De kuifaalscholver is aanzienlijk kleiner dan zijn volle neef, de held van het eerste ge-

deelte van dit verhaal. Van het puntje van zijn haaksnavel tot het uiteinde van de vrij lange afgeronde staart meet hij ruim driekwart meter. Bij donker weer lijkt het dat deze vogel gestoken is in een simpel groenig zwart pakje, maar dat verandert onmiddellijk als de zon er haar stralen op laat spelen. Dan wordt het donkere habijt als het ware omgetoverd in een prachtig bronsgroen tenue, dat een fantastisch mooie weerschijn vertoont, vooral op de fraai groenglanzende hals en de schubachtige rugveren. Het is niet zo verwonderlijk dat men hem elders (vertaald) groene aalscholver noemt. Opvallend is bij volwassen vogels het enigszins naar voren gebogen kuifje op de kruin. Vandaar de namen die ik reeds even noemde. De Britten betitelen deze vogel met Shag, dat niets uitstaande heeft met een bepaalde soort tabak, maar waarschijnlijk duidt op het ruige kuifje, de "shaggy crest". Nu we het toch over namen hebben: phalacrocorax = kaalkopraaf en aristotelis is genoemd naar de beroemde Griekse wijsgeer en natuurkenner Aristoteles (384—322 v. Chr.).

De kuifaalscholver hoort niet tot de Nederlandse broedvogels, maar wordt gerangschikt onder de zogenaamde onregelmatige gasten, "niet in Nederland regelmatig voorkomende

of broedende vogel, welke sedert 1900 me dan 12 maal in Nederland is gesignaleerd doch daar niet ieder jaar voorkomt". De eeuw is hij een keer of vijftientig binnen onze grenzen gezien, hoofdzakelijk in de wintermaanden en, op een paar uitzonderingen na, steeds aan het strand. De broedgebieden strekken zich uit over de kusten van IJsland, de Färöer, Finland, Noorwegen, Groot-Brittannië en Ierland, noordwestelijk Frankrijk, Spanje, Portugal, de kusten van de Middellandse Zee en het noorden van de Zwarte Zee. Op de rotsachtige kusten of eilanden voor liggende eilanden, die zich uit de branding verheffen, in spleten, nissen, holtussen steenblokken, op rotsrichels en dergelijke worden de nesten gebouwd van takken en twijgen, alsmede van veel zeewier, die van binnen worden gevoerd met een aanzienlijke hoeveelheid gras.

Ik vertelde reeds, dat deze vogels doorgaans in kolonies nestelen en vaak temidden van andere zeevogels. Zo heeft men eens waargenomen dat een kuifaalscholver op wacht stond bij een jong van een Noordse stormvogel; terwijl de beide ouders weg waren om snavelkost te verzamelen. De broedgewoonten komen overeen met die van de gewone aalscholver en daarom hoef ik er niet verder over uit te weiden. Wel even dit: ook hier zien we weer dat het jong zijn nog vrij kort snedje in de snavel moet steken, soms zo diep, dat de hele kop erin verdwijnt. Om de inhoud van de krop omhoog te werken maakt het oude dier braakbewegingen en daardoor lijkt het net of het bezig is het kind met huid en veer te verzwelgen. Toen ik daar ook een paar jaar geleden aan de kust van Cornwall naar zo'n tafereeltje stond te kijken, riep een van ons gezelschap plotseling uit: "Kijk nou 'es! Die vogel is bezig zijn eigen baby op te vreten!" Het duurt niet minder dan drie jaar eer het jong geheel

foto: Horst Müller

olwassen is en kan "denken" aan het stich-
in van een eigen gezin.

ok de kuifaalscholver ligt zwemmend erg
jag op het water, maar om te duiken laat
ij zich niet zo onopvallend zinken, zoals de
alscholver pleegt te doen. Dikwijls maakt hij
erst een soort sprongetje, soms zó hoog
at hij geheel vrij van het water is, om ver-
olgens onder de waterspiegel te verdwijnen.
och schijnt hij de kunst van "het onmerk-
aar verdwijnen" ook wel te verstaan. In de
oelige zee maakt hij jacht op vissen, meest-
l "ronde" en gebruikt dan zowel poten als
lerken. Er zijn duiken geregistreerd van
meer dan een minuut. Ook bij deze soort
unnen we geregeld het "zonnebaden" waar-
emen.

Tenslotte nog een vermeldenswaardige bij-
zonderheid: deze scholvers ziet men uiterst
zelden in het binnenland en als men ze er
toch aantreft is het vrijwel zeker, dat ze er
verzeild zijn geraakt door een zware storm.
Nancy Price schrijft in haar aardige boek
"Winged Builders", dat zij eens een kuifaal-
scholver zag, die door een orkaan landin-
waarts was gedreven en strandde in een tuin
bij een huis in het noordelijk deel van Lon-
den. De vogel was door deze "noodlanding"
vrij zwaar gewond, maar werd naar een die-
rentuin gebracht waar hij liefderijk werd op-
genomen en verpleegd. De vogel genas vol-
komen, maar tijdens de verpleegperiode werd
hij uitzonderlijk tam en de lieveling van allen,
die iets met hem te maken hadden.

4 KLEUR- KANARIE

door H. J. Veerkamp

Tot de **klassieke groep** worden gerekend de groene, bruine, agaat en isabel-kanaries. Dit ter onderscheiding van de pastel- en opaalgroep.

De groene kanarie heeft zijn kleur te danken aan drie kleurstoffen. **zwart, bruin en geel**. Het zwarte en bruine pigment bestaat uit melaninekorrels. De zwartmelanine, **eumelanine**, bezit een staafjesvorm en de bruinmelanine, **phaomelanine**, is bolvormig.

De zwarte eumelanine varieert van diepzwart tot donkerbruin en bevindt zich in hoofdzaak in staart en vleugelpennen en vormt de rug en flankbestreping.

De bruinhaamelanine vinden we verspreid in de gehele bevedering, de grootste concentratie vinden we tussen de bestreping aan de toppen der baarden. Gezamenlijk vormen de twee melaninesoorten de **hoofdkleur** of zoals we meestal zeggen de pigmentkleur.

Vermengd met de pigmentkleur vinden we de geelcarotinoïde, de vetstofkleur. De vetstofkleur noemen we de **Grondkleur** of **Bijkleur**.

De geelcarotinoïde bestaat uit zeer kleine vetkorreltjes, vandaar de benaming vetstofkleur.

De drie kleurelementen geven bij ons de optische indruk van grauwgroen. De grauwgroene is de stamvader van alle kanarierassen die wij kennen.

Alle factoren waaraan wij de tientallen kleuren en kleurvariaties te danken hebben liggen opgesloten als wildfactoren op hun chromosomen in de kern van de cel. Zolang er zich geen mutaties in het factorenbezit hebben voorgedaan kunnen wij niets weten van de in rusttoestand verkerende factoren. Het ontwakken der factoren, dus het muteren, ontwaren we in een kleurverandering. Het muteren van de kleurfactoren heeft vele malen plaats gehad en heeft ons een inzicht gegeven van het factorenbezit. Aan de hand daarvan gingen we formules opbouwen.

De ongemuteerde grauwgroene kennen we de volgende symbolen toe.

E⁺ enzymefactor, **z⁺** zwartfactor, **B⁺** onafhankelijk verervende bruinfactor, en **G⁺** geelfactor.

De zwartfactor **z⁺** bevindt zich op het **x chromosoom**. Dit houdt in dat de man steeds tweemaal de zwartfactor bezit en de pop éénmaal, zij bezit immers maar een x chromosoom.

De factoren **E⁺**, **B⁺** en **G⁺** zetelen op autosome chromosomen.

De formules van de man en pop schrijven we als volgt:

$$\frac{E^+ (x)z^+ B^+ G^+}{E^+ (x)z^+ B^+ G^+} \text{ (man)} \quad \frac{E^+ (x)z^+ B^+ G^+}{E^+ (y) B^+ G^+}$$

De **E⁺** op beide chromosomen wordt geplaatst voor het x chromosoom, zij vertelt ons dat we te maken hebben met een gepigmenteerde.

De zwartfactor z^+ zetelt op het x chromosoom en vererft dientengevolge **geslachtsgebonden**. De factoren B^+ en G^+ liggen op afzonderlijke chromosomen. Het gebruik van de hoofdletter geeft te kennen dat hun mutanten dominant zijn over hun wildfactor.

Het is niet nodig dat we voor het uitwerken van een formule alle lettersymbolen gebruiken. Omreden dat we werken met gepigmenteerden kunnen we E^+ achterwege laten. Ook B^+ en G^+ kunnen we weglaten. We trachten steeds zoveel mogelijk de vereenvoudigde vorm van een formule te gebruiken. Dan pas gebruiken we een symbool indien dit voor de uitwerking van een schema wordt vereist. We gebruiken alleen de symboliek van het meest sprekende kenmerk. Bij de groene is dit de zwartfactor, z^+ .

De paring groene man x groene pop geeft het volgende beeld te zien.

$$\frac{(x) z^+}{(x) z^+} \times \frac{(y) z^+}{(y)} = 50\% \frac{(x) z^+}{(x) z^+} = 50\% \frac{(x) z^+}{(y)}$$

Heel makkelijk zoals u ziet. We hebben het te maken met de geslachtsgebonden vererving. De man geeft zijn factoren over aan de zonen en dochters. De pop alleen aan haar zonen. Zij bezaten beide geen gemuteerde factoren, de uitkomst blijft gelijk aan het ouderpaar. De gelijke paring laat ons nog niet veel zien van de geslachtsgebonden vererving.

De ongelijke paring van bruine man x groene pop geeft een meer tastbaar bewijs.

De bruine kanarie bezit dezelfde factoren als de groene, zijn kleur heeft hij te danken aan de mutatie van de zwartfactor z^+ . Inplaats dat de eumelanine zich ontwikkelt tot zwart gaat de oxydatiegraad niet verder als donkerbruin. Dit geven wij aan met z . Wij weten nu al direct dat z recessief is tegenover z^+ . In kwekersterm zeggen we groen is dominant over bruin. De bruine kanarie bezit dus twee soorten bruin, a : de getransformeerde zwartmelanine in bruinmelanine en de bruinphaomelanine (B^+).

De andere factoren zijn onverandert gebleven, voor het schematisch uitwerken van een paring kunnen we dus volstaan met gebruik van z .

$$\text{De bruine man is dan } \frac{(x) z}{(x) z} \text{, de pop } \frac{(y) z^+}{(y)}$$

Bruin x bruin, gelijk x gelijk geeft alleen gelijken.

$$\frac{(x) z}{(x) z} \times \frac{(y) z}{(y)} = 50\% \frac{(x) z}{(x) z} = 50\% \frac{(x) z}{(y)}$$

Bij de paring van bruine man x groene pop krijgen we een aanschouwelijk voorbeeld van de geslachtsgebonden vererving, de dominantie van groen over bruin.

$$\frac{1 (x) z}{2 (x) z} \times \frac{3 (y) z^+}{4 (y)} = 50\% \frac{1 (x) z}{3 (x) z^+} \quad \frac{2 (y) z^+}{3 (y) z^+} \text{ (groen)}$$

$$= 50\% \frac{1 (x) z}{4 (y)} \quad \frac{2 (y) z^+}{4 (y)} \text{ (bruin)}$$

De gameetcombinaties 1-3 en 2-3 bezitten z^+ en z , de zwartfactor die zij van moederszijde kregen is bepalend voor hun phenotype groen, want z^+ is dominant over de bruinfactor z die de vader hun toebedeelde. Deze groene zonen zijn dus split voor bruin.

De dochters, 1-4 en 2-4 kregen de bruinfactor z van vader, hun moeder schonk hun het y chromosoom. Paren we een groene/bruin man aan een bruine pop dan fokken we zowel groene als bruine mannen, groene en bruine poppen.

$$\frac{1 (x) z^+}{2 (x) z^+} \times \frac{3 (y) z}{4 (y)} = 25\% \frac{1 (x) z^+}{3 (x) z} \text{ groen, } 25\% \frac{2 (y) z}{3 (y) z} \text{ bruin,}$$

$$25\% \frac{1 (x) z^+}{4 (y)} \text{ groen, } 25\% \frac{2 (y) z}{4 (y)} \text{ bruin.}$$

De combinatie 1-3 is groen, bezit van z^+ en z . Door bezit van de bruinfactor z hebben we een groene man split voor bruin.

De bruine man 2-3 is homozygoot, hij kreeg van beide ouders z .

De dochters kunnen z^+ of z bezitten, derhalve zijn zij groen of bruin. Een pop is altijd homozygoot voor

haar pigmentkleur, steeds bezit zij de gesichtsgebonden factoren éénmaal.

Speciaal herhaal ik dit nogmaals, zodat we dit goed onthouden.

De nu volgende schema's geven u daar weer een beeld van.

Groene man x bruine pop.

$$\frac{(x)z^+ \times (x)z}{(x)z^+ (y)} = 50\% \frac{(x)z^+}{(x)z} \text{ groen/bruin,}$$

$$50\% \frac{(x)z^+}{(y)} \text{ groen.}$$

Groene/bruin man x groene pop.

$$\frac{1 (x)z^+}{2 (x)z} \times \frac{3 (x)z^+}{4 (y)} = 25\% \frac{1 (x)z^+}{3 (x)z^+} \text{ groen,}$$

$$25\% \frac{2 (x)z}{3 (x)z^+} \text{ groen/bruin}$$

$$25\% \frac{1 (x)z^+}{4 (y)} \text{ groen, } \frac{2 (x)z}{4 (y)} \text{ bruin.}$$

Verdere uitleg over deze schema's kan ik achterwege laten, zij spreken voor zichzelf. De volgende maand gaan we weer een tredje hoger en zullen we het erfelijke verloop van de agaath en isabel bekijken.

WILDE PLANTEN: EEN BRON VAN VOGELGEZONDHEID I

In aansluiting op het artikel in het septembernummer van 1973 wil ik u nog wat wilde-plantenkennis doorgeven waardoor u met nog meer genoegen uw vogelliefhebberij kunt beleven.

Grote Weegbree (*Plantago major*)

Smalle Weegbree (*Plantago lanceolata*)

Verklaring van de familienaam: het Latijnse planta pedis betekent voetzool. Verklaring van de soortnamen: major is groter (ten opzichte van de andere soorten), lanceolata is lancetvormig (blad).

Volksnamen: Betenblad, Geneesblad, Hondemiesbladeren, Kankerbloem, Knienebladen, Konijnbladen, Lepelblad, Mannetjesplantje (Smalle weeg-

bree), Molstaart, Rottestirt, Ribbeblad, Roggebroekjes, Treewegen, Vrouwjesplantje (Grote weegbree Weegbladeren, Wegeblaren, Wegtree, Weversbladen Waterblad, Wijkerblad.

In Engeland o.a.: Bird's meat, Bird seed, Cana seed, duidend op het gebruik van de zaden als voer.

Voorkomen: Weegbreesoorten komen over de gehele wereld voor. De Grote Weegbree stelt hogere voedsel-eisen en is een karakteristieke tredplant komt veel voor in belopen weiden en wegranden ontbreekt echter op maailanden. De Smalle Weegbree die veel minder eisen stelt, vindt men in bijna alle hooilanden en weiden.

Bij beide soorten hebben de zaden een slijmerig omhulsel, waardoor ze aan de voeten van mens en die blijven kleven en op deze wijze zeer verspreid kunnen worden.

Bloeitijd: Grote Weegbree: juni - herfst

Smalle Weegbree: april-oktober.

Uiterlijke kenmerken: het zijn overblijvende planten met langvezelige wortelstok.

Grote: hoogte 10-15 cm. Alle bladeren staan in een wortelrozet, zijn bijna rond of eivormig, parallelvevig, lang gesteeld. Bloemen in lange, cilindrische aren, dikwijls 1 dm of langer, aan een vaak lang steel.

Smalle: hoogte 10-45 cm. Stengels gegroefd. Bladeren staan eveneens in een wortelrozet, ze zijn echter lancetvormig. Bloemen in korte, gedrongen aren echter wel aan lange steel.

Eigenschappen: de bladeren werden veel gebruikt tot genezing van verwondingen door ze gekneusd op de wonden te leggen.

Hennepetel

Paardebloem

Perzikkruid (*Polygonum persicaria*)

Familie van Zuring, Rabarber en Berk.

Het geslacht *Polygonum* (veelknopigen) bestaat uit ca. 200 soorten die vaak over de gehele wereld zijn verspreid, maar het meest in de gematigde lucht-reken voorkomen.

De soort *persicaria* komt in heel Europa voor en wordt het meest gevonden op bouwlanden en langs wegkanten (op stikstofrijke gronden). De plant wordt meestal ongeveer een halve meter hoog (20-90 cm), heeft roze bloempjes die in dichte trosjes bijeenstaan en aardig contrasteren met de smalle blaadjes, die een kenmerkende zwarte vlek vertonen.

Perzikkruid

Ganzevoet

Etymologische verklaring: familienaam komt uit het Grieks en betekent veelknopige. De soortnaam komt van het Latijnse woord voor perzikboom (gelijkenis van bladvorm).

Folksnamen: Jezusgras, Krodde, Platsied, Reaskonk, Tobeen, Roodbeen, Roodskonk, Roodpoot, Roodsinkel, Reek, Wilde Wilg, Bitterkelk, Ruits, Wilde Krodde, Vlokkruid, Reuts, Ritse, Rutte, Wilgeblad, Wilde Wene, Wilde Wis, Wilde Widau, Rowilg, Christuskind, Bloedblad, Kruisblad, Roodsel, Platte Krodde, Brutjes, Smeerschinkel.

Voor geneeskundige doeleinden werd het Perzikkruid onder meer gebruikt bij buikloop en als samenrekkend middel, maar ook als wondkruid; men liet nl. het sap op de wond druppelen. Ook legde men het gekneusde blad op de wonden.

De zaden zijn aan te bevelen om de vogels door de hui te helpen. Inlandse zaadeters, maar ook veel vrachtvinken, eten de zaden meestal graag.

Melganzevoet (*Chenopodium album*) = Grote Melde. Behoort tot de pionierplanten, men vindt ze dus op nieuwe terreinen, b.v. bij wegeaanleg en bouwrijp maken van gronden, en overigens op ruigten en ruïnisstortplaatsen.

Familie van de bieten en van spinazie.

De geslachtsnaam *Chenopodium* komt uit het Grieks, betekent ganzevoet en heeft betrekking op de blad-vorm die vele soorten van dit geslacht vertonen.

De meest voorkomende soort is de Melganzevoet, die vrijwel over de hele wereld is verspreid en zeer variabel is in verschijningsvorm afhankelijk van grondsoort, vruchtbaarheid van de grond, standplaats en temperatuur.

Bloeitijd: van juli tot oktober.

Hoogte: 20-150 cm, meestal vertakt.

Folksnamen: Blauwe Melde, Luizemel, Luusmelde, Luzemilte, Stokmelde.

De bladen van de Melganzevoet werden vroeger vaak gebruikt als groente, de zaden ervan als gruten en als bijmenging voor broodgraan.

Herkenning: blaren zeer verschillend van vorm, onregelmatig getand, de bovenste gaafrandig, aan de bovenkant dofgroen, de onderkant wit-melig bestoven, bloemen in trosjes tot aren of pluimen verenigd, zaden glanzend.

De zaden worden door vrijwel alle inlandse vogels gegeten, ook vrachtvinken en parkieten eten deze zaden erg graag.

Wist u overigens dat het gebruik van wilde planten in de huishouding ook al ingang heeft gevonden? Wat voorheen door als excentriek bestempelde lieden al met veel plezier werd gedaan, wordt tegenwoordig in allerlei kruiden- en kookboeken aanbevolen.

Het plukken van de kruiden in de nabijheid van auto-wegen wegens het gevaar van loodverbindingen uit de uitlaatgassen wordt in die publikaties terecht ten sterkste afgeraden.

Voor gebruik als groente komen in aanmerking: Brandnetel (de malse lichtgroene toppen), Brave Hendrik, Grote Melde (Melganzevoet), Klein Hoefblad, Paardebloem, Vogelmuur, Zuring.

Als toekruiden worden in sla en soepen verwerkt: Brandnetel (jonge toppen), Duizendblad (jonge blaadjes), Ereprijs, Hondsdraf (familie van Thijm en Rozemarijn), Herderstasje, Madeliefje, Weegbree (zowel de grote als de smalle).

Verder hebben Rozebottels en Vlierbessen diverse gebruiksmogelijkheden.

Gierst en Boekweit schijnen in de moderne keuken opnieuw hoge ogen te gaan gooien.

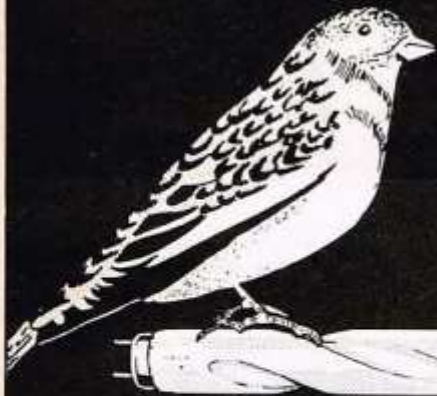
Soit: de geïnteresseerde lezers zal het niet veel moeite kosten achter de reeds uitgekende recepten te komen. Een en ander heb ik echter opgenomen om te bevorderen dat de wellicht bij echtgenotes of moeders aanwezige weerstand bij het afstaan van een stukje tuin o.d. wordt weggenomen nu men ziet dat het genoeg van het verzamelen en kweken van wilde planten niet alleen gaat in de richting van de vogelliefhebbers maar ook ten goede kan komen aan de huisvrouwen.

Fauna vit

Sabri Oosterhout Nb.

HET *natuurlijke* CONDITIE-TONICUM VOOR VOGELS

ZONLICHT

UIT UW STOPKONTAKT
DAT IS ...

TRUE-LITE

voor gelukkige vogels

De enige – gepatenteerde – buislamp met het volledige zonnenspectrum incl. het heilzame ultra-violet. Onontbeerlijk voor de vitaliteit van Uw vogels. TRUE-LITE past in normale balkarmaturen van 15, 20, 30 en 40 W.

Vraag inlichtingen bij de dierenhandel of de importeur:
HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.
Mathenesserlaan 299 - Rotterdam - Tel. (010) 23 58 35

A. P. v. GILS - Abcovenseweg 19 - Goirle
Telefoon 04247 - 1579 - 1328

Binsenstrildes	35,— p.p.	Goudvoorhoofdbladvogel	55,— p.st.
Spitsstaart amadines	35,— p.p.	Shamaliesters	55,— p.st.
Diamantvinkjes	45,— p.p.	Goudkopbeo's	20,— p.st.
Gordelgrasvinkjes	35,— p.p.	Pagoda spreuwen	19,— p.st.
Cerus amadines	35,— p.p.	Kl. Glansmerels	35,— p.p.
Driekleur pap. am.	45,— p.p.	Glansspreuwen	20,— p.st.
Roodkop pap. am.	125,— p.p.	Eksterspreuwen	20,— p.st.
Binchonow astrildes	50,— p.p.	MIDDELBEO'S	75,— p.st.
Gould amadines R.k.	65,— p.p.	Gioster Kanaries	40,— p.p.
Gould amadines Z.k.	85,— p.p.	Lizard Kanaries	65,— p.p.
Grijze rijstvogels	12,50 p.p.	Frisé Kanaries	75,— p.p.
Witte rijstvogels	45,— p.p.	Chin. Dwergkwartels	10,— p.p.
Grijze zebravinkjes	9,— p.p.	Zilver kwartels	15,— p.p.
Witte zebravinkjes	10,— p.p.	Isabel kwartels	15,— p.p.
Brillenvogeltjes	22,50 p.p.	Lazulivinkjes	22,50 p.st.
Mozambiëksijsjes	11,— p.p.	Indigo vinkjes	20,— p.st.
Edelzangers	11,— p.p.	Regenboogvinkjes	22,50 p.st.
Blauwfazantjes	9,— p.p.	Mex. Nonpareils	22,50 p.st.
Driekleurnonnen	8,— p.p.	Rode Kardinalen	25,— p.st.
Muskaatvinkjes	7,50 p.p.	Roodoor bulbullis	17,50 p.st.
Tigervinkjes	9,— p.p.	Kala bulbullis	17,50 p.st.
Groene tigervinkjes	25,— p.p.	Grasparkieten	9,— p.p.
Witkopnonnen	9,— p.p.	Deensbonte parkieten	10,— p.p.
Bandvinkjes	8,— p.p.	Vakparkieten	35,— p.p.
Napoleons	8,— p.p.	Roodrugparkieten	50,— p.p.
Oranjeakjes	10,— p.p.	Bourks parkieten	50,— p.p.
Blauw Gr. R. staartjes	12,— p.p.	Halsband parkieten	30,— p.p.
Ekstertjes	7,50 p.p.	Pruimkopparkieten	45,— p.p.
Ind. Nonpareils	15,— p.p.	GRIJZE ROODSTAART Pap. v.a.	175,— p.s.t

Verder vele soorten vogels, steeds wisselende voorraad.

Wij vragen alle soorten Australische vinken voor onze Export. Ook grasparkieten enz. enz.

Verzending rembours kistjes / 2,50.

Geopend in de week van 8.30 tot 12.00 uur, 13.30 tot 6 uur, zaterdag tot 5 uur. Zondags van 10 tot 12 uur.

Vracht rekening koper.

EUROPESE VOGELS KWEKEN OOK

door D. den Hoed

Als natuurliefhebber voelde ik me, toen ik startte met het houden van vogels, erg aangetrokken tot Europese vogels.

De eerste jaren bestond mijn vogelruimte uit een bonte buitenvolière met nachthok om de diverse roedkooien voor de kweek van bastaarden van lidzang met kanarie. De buitenvolière was bevolkt met diverse soorten Europese koolvogels en kanariepoppen. De resultaten waren echter niet overweldigend.

Het afgelopen jaar heb ik enkele wijzigingen aangebracht in het onderkomen van de vogels. Bij een bezoek aan een ervaren kweker en keurmeester aan Europese vogels in St. Truiden (België), wist deze me te overtuigen dat de kweek van Europese vogels betere resultaten oplevert als men per volièrè of vlucht één koppel vogels huisvest.

Aan mijn buitenvolière maakte ik vier kleine, met lastic golfplaten overdekte volièrès van 1,5 m breed, 0,75 m diep en 2 m hoog, terwijl ik in de schuur drie volièrès maakte van dezelfde afmetingen. De buitenvolièrès beplante ik met vlier en brandnetels (goed tegen darmstoornissen) en de tussenwanden werden van rietplaten gemaakt, terwijl ik als nestgelegenheid zowel in de buiten- als in de binnenvolièrè bossen heide ophing, die ik van onderen en aan boven bij elkaar had gebonden.

In de buitenvolière huisvestte ik een koppel groenlingen, een koppel putters, een koppel Europese kanaries (Girnitz) en een koppel sijzen. Binnen een sabelgroenling met twee groene groenlingpoppen en een koppel goudvinken.

De buitenvolièrès waren zodanig gemaakt dat het nogelijk was de vogels te voorzien van eten en drinken zonder zelf in de volièrès te komen.

De vloer bestond binnen uit beton met rivierzand erop en buiten gewoon uit „zwarte grond”.

Alle vogels kregen een mengsel (1:1) van „wildzaad” en onkruidzaad. De goudvinken en de groenlingen bovendien een zaadmengsel van safflorpitjes, witte en gestreepte zonnepitten en wat hennep erbij.

De vogels kregen bovendien één keer per week krachtvoer, waarvan in dit artikel de samenstelling volgt.

In elke vlucht hing sepia en voldoende grit en eierschalen.

De beschrijving van de kweek volgt hieronder.

Goudvinken: deze vertonen eind april kweekneigingen. De man neemt herhaaldelijk enkele grashalmen of takjes heide in zijn bek en gaat hiermee naar de pop toe. Hij danst dan voor de pop, laat de strootjes weer vallen en begint te zingen en te lokken. Na deze liefdesverklaringen, de zgn. balts, volgt, indien de pop de partner wil, de paring. Spoedig daarna begint de nestbouw in één van de in de hoeken van de volièrè aangebrachte heidebossen, waar de man de pop naar toe heeft gelokt.

Het nestmateriaal voor de fundering van het nest bestaat uit mos, gras, stukjes heide en worteltjes. De binnenzijde wordt met **zwart!** nestmateriaal (koele- en paardeharen) bekleed.

Zwart nestmateriaal neemt de goudvink omdat de kleur van de jongen zwart is.

Het eerste ei vond ik op 3 mei kapot op de grond. Mijn teleurstelling was echter de volgende dag vergeten, toen het tweede eitje keurig in het nest lag. Het aantal eieren werd drie, en de jongen kwamen op 20 mei uit.

Het voer bestond in de week vóór het uitkomen van de eieren uit mierenëieren, onrijpe onkruidzaden en opfokvoer, bestaande uit 2 hardgekookte eieren en ongeveer 3 theekopjes vis. De vis werd 5 min. gekookt.

Gebruikt kan worden schelvis, kabeljauw e.d. (diepvriesvis is het gemakkelijkst). Het geheel wordt geprakt en daarna overgoten met 2 kopjes water, waarin basterdsuiker is opgelost (3 eetlepels).

Het geheel wordt nog eens goed door elkaar gedaan, en daarna kan men beschuitmeel en bam-bix toevoegen om het voer rul te maken.

Het opfokvoer kunt u voor enkele dagen tegelijk klaarmaken en in een plastic doos in de koelkast zetten (opgepast met te koud voeren, darmstoornis!). Elke keer als het voer wordt gegeven, mengt men er wat gekiemd negerzaad doorheen. Dit om het opgeven van het voer door de oudervogels te stimuleren.

De eerste 4 dagen gaven de goudvinken hun jongen veel mierenëieren en een klein beetje opfokvoer. Bij

inspectie bleek dat de jongen goed sperden. Ze hadden weinig voedsel in de krop, een teken dat ze het juiste licht verteerbare voedsel kregen. Dus geen reden tot ongerustheid, zolang de kleur binnen in de bekjes maar donkerrood blijft. Na 4 dagen werd het opfokvoer meer aangesproken en kregen de miereëlers minder belangstelling. Het was nu ook gemakkelijk om het voedsel in de kropjes te zien zitten. Het is duidelijk dat de jongen op deze leeftijd al wat minder licht verteerbaar voedsel kunnen gebruiken. De jongen groeiden voorspoedig. Ze verlieten op 5 juni het nest. De pop had alweer in een van de andere heidebossen een nestje gemaakt, waarin 7 juni het eerste eitje werd gelegd. De man voerde nu bijna alleen de jongen, waarbij veel onrijpe onkruidzaden werden gegeven.

De jongen werden op de 7e dag geringd met een kanariering (2,9 mm) waaromheen een stukje ventielslang was gedaan om te voorkomen dat de oudervogels de ring eraf haalden.

De jonge goudvinken zijn bruinachtig van kleur en zijn nu (eind aug. '73) volop in de rui.

Vanaf de tijd dat de jongen zelfstandig waren, kregen ze geen groenvoer meer, om darmstoornissen te voorkomen.

Putters: ze vertonen half mei kweekneigingen. De man zingt veel en zwiept met zijn staart. De pop antwoordt, zoekt intussen een nestgelegenheid uit en roept de man om te komen kijken. Het nestje werd gemaakt in een grote bos takken en heide. De pop sleept alleen met nestmateriaal; gras, mos, wit koeiehaar, stukjes watten en paardebloempluis. Het nestje was na enkele dagen klaar, en op 30 mei lag het eerste ei erin. Er volgden daarna nog 5 eieren. Het broeden begon na het leggen van het 3e ei, en de eerste 3 jongen kwamen op 13 juni uit. De drie daaropvolgende dagen ieder één. Het voer tijdens de opfok en een week ervoor be-

foto: Raaymakers

stond uit opfokvoer (zoals vermeld), en onrijpe c kruidzaden, zoals de zaden van de paardebloes herderstasje, kruiskruid en melkdistel.

De jongen werden op 29 juni geringd met een 2 mm ring (omhuld met ventielslang). Het laatste u gekomen jong was na enkele dagen dood, want h was te veel achtergebleven bij de andere. De groeiden voorspoedig op, zijn nu volop in de rui krijgen, ter bevordering van een mooie kopklet veel onrijp distelzaad.

De Europese kanaries (Girnitz) hebben twee jonge grootgebracht.

De groenlingen elk 3 nesten van 4 jongen en c sijnen hebben één nest van 5 jongen gehad, d waarschijnlijk door de warmte (30° C) in de eers week van juli zijn doodgegaan.

U ziet, een aardig succes met Europese vogels.

Het opfokvoer is een beproefd recept van een e varen kweker, een kennis van mij, en is veel gemakkelijker dan het voeren van spinnen, slakjes en lui waarvan de laatste nogal vaak in boeken wordt aar bevolen.

Immers, het gaat in de eerste levensdagen van d jonge vogel om voldoende dierlijke, licht vertee bare eiwitten.

Vis is in dit opzicht even goed als moeilijk te vange insekten. Toevoeging van bastaardsuiker dient or bederf tegen te gaan, al zal op erg warme dage 's middags de vrouw des huizes wat vers opfokvoe moeten geven.

In België zijn de groenvinken gedomesticeerd, e men heeft er hele cultuurstammen van. Zo moet he met bovenbeschreven vogels en de andere koo vogels ook mogelijk zijn.

In de volière geboren en grootgebrachte vogel gaan veel gemakkelijker tot voortplanting over da hun ouders zouden doen.

In de volière geboren vogels brengen meer jonge groot dan soortgenoten in de natuur, zodat bij ee gerichte kweek door de liefhebbers van Europes vogels (in het bijzonder de kooivogels) op deze ma nier spoedig veel liefhebbers zelfgekweekte Euro pese vogels bezitten. Men hoeft dan geen vogel meer uit de natuur te halen, maar in geval va nood zou men gekweekte vogels bij wijze van proe juist eens kunnen vrijlaten om te proberen wat daar van de uitvloed is bij een te ver teruggelopen vogel stand.

Probleem voor de toekomst, als men denkt aan de dode vogels vanwege het door de mens veelvoudi ge gebruik van gif bij de gewassen, boomgaarden wegbermen e.d.

De keren waarbij ik dode jongen (met volle krop pen) heb aangetroffen in de zgn. „vrije” natuur zijr legio, en ik kan, en met mij velen, nog steeds nie begrijpen dat het in leven houden en kweken var vogels door een liefhebber een misdaad is, en da het overvloedige gebruik van gif en de uitwasser van sommige jagers wel worden toegestaan.

Maar ergert u niet, verwondert u slechts, kweekt de toegestane kooivogels en wordt vooral lid van de speciaalclub van Europese vogels en hun hybrider (zie het adres voor in uw blad).

BASTAARDERING MET DE JAPANSE MEEUW

door W. Beckmann

Witten

Genetisch zou een zuiver witte de formule moeten beten hebben, maar door de onvolledige werking in de b^+ factor zijn vogels met deze formule flets wit of vuil wit. De zuiver witten die we op de markt bezitten hebben een andere genetische samenstelling, namelijk wel de bontfactor. Door het selectief doorkweken van bont x bont zijn op den duur deze zuiver witten ontstaan, maar deze witten maskeren de

afkomst: Van Boeken

normale kleurfactoren donkerbruin - roodbruin - mokka - grijs en geel. Theoretisch zouden dus genetisch twee geheel verschillende witten bestaan, in de praktijk komt het er echter op neer dat we de witte meeuw zonder bontfactoren (dus b^+) voorlopig nooit zuiver wit zullen kweken. De zuivere witte meeuw is dus een geselecteerd produkt uit bont.

De bonten en witten uit bont

Algemeen wordt aangenomen dat de Japanse meeuw de gedomesticeerde vorm is van het spitsstaartbronzemannetje, maar het spitsstaartbronzemannetje zoals wij die kennen, toont geen bont in de bevedering. De bontvorming bij onze Japanse meeuw is dus een mutatie die zich gedurende het domesticatieproces heeft ontwikkeld.

Een zelfde proces heeft zich ook bij de kanaries voorgedaan; de oorspronkelijke wilde kanarie toonde ook geen bont in het verenpak, maar in de loop van de honderden jaren hebben zich uit vogels met enkele bonte vlekjes op den duur door selectieve kweek zuivere ongepigmenteerde kanaries ontwikkeld. Bij de grasparkieten zien we iets dergelijks. Daar hebben we het verschijnsel van op zijn minst twee geheel onafhankelijk van elkaar verervende bontfactoren, nl. een recessief en een dominant verervende vorm. Gaan we deze twee bontfactoren combineren in één vogel, dan krijgen we zuivere pigmentloze vogels. Bontvorming is dus niets nieuws

en is door selectie uit te breiden tot geheel pigmentloze vogels, wat ook bij de meeuwen is gebeurd. Bij de meeuwen kunnen we trouwens ook niet met alle zekerheid stellen dat de bontvorming maar van één stel erfelijke factoren afhankelijk is; het is best mogelijk dat zich gedurende het domesticatieproces meerdere bontmutaties hebben voorgedaan, maar dit laat ik voorlopig in het midden.

Laten we eerst eens kijken hoe het komt dat bontvorming kan optreden. Welke processen liggen daaraan ten grondslag en hoe worden deze veroorzaakt? De melaninevorming in de bevedering vindt plaats door een chemische reactie van het aminozuur tyrosine en het enzym tyrosinase. Het animozuur tyrosine wordt door de pigmentcellen (melanoblasten) aangevoerd naar de veerzakjes. Om die veerzakjes bevindt zich een zone cellen, die men de zone van differentiatie noemt. In een deel van die cellen bevindt zich het enzym tyrosinase; als het tyrosine nu met het tyrosinase samenkomt, ontstaat er een reactie waardoor het kleurloze tyrosine gaat oxyderen en waardoor het melanine ontstaat. Ontbreekt nu het enzym tyrosinase in de cellen van de zone van differentiatie, dan treedt er geen oxydatie op van het tyrosine, dus wordt er geen melanine gevormd en blijft het veertje, dat uit dat betreffende veerzakje groeit, kleurloos. (Uitvoeriger is deze stof behandeld in mijn artikelenreeks „Grootte en type van de grasparkiet“, art. 5.)

Bij de bonten zien we echter dat het ontbreken van tyrosinase slechts bij een deel van de veerzakjes optreedt (de veerzakjes waaruit zich dus de witte veren ontwikkelen), in het andere deel van de veerzakjes (waaruit de gepigmenteerde veren groeien) wordt door de aanwezigheid van het enzym tyrosinase wel het tyrosine geoxydeerd. De zone van differentiatie rondom de veerzakjes bestaat a.h.w. uit een massa chemische fabriekjes, waarin vele chemische reacties plaatsvinden.

De pigmentcellen (melanoblasten) voeren de grondstof aan (het tyrosine in kleurloze vorm). Deze komt in de chemische fabriekjes in de zone van differentiatie en ondergaat door toevoeging van het tyrosinase een chemisch proces waardoor de grondstof kleur aanneemt. Deze dan gekleurde melanoblasten (die men nu melanocyten noemt) komen in het keratine van de zich ontwikkelende veer, hetzij als zwart- of zandkleurig bruine eumelanine of als roodbruin phaeomelanine.

De constructie en de werking van deze chemische fabriekjes in de zone van differentiatie worden echter bepaald door een samenspel van erfelijke factoren. Bij de Japanse meeuw en vele andere vogelsoorten zien we dat de verschillende delen van de veer verschillende soorten melanine bevatten, bijv. roodbruin phaeomelanine in de baarden en zwart eumelanine in de haakjes. Ook de reductiefactoren verrichten hun werkzaamheden via deze zone van differentiatie, of onafhankelijk op de vorming van het eumelanine of het phaeomelanine, of totaal op beide melaninesoorten tegelijk. De afwezigheid van het enzym tyrosinase verhindert de oxydatie van zowel het eumelanine als het phaeomelanine. De afwezigheid van het enzym tyrosinase houdt echter niet in dat ook de toevoerbron van het melanine door deze mutatie aangetast wordt. De melanoblas-

ten blijven nog steeds de grondstof tyrosine afvoeren naar de zone van differentiatie. Dit kleurloze tyrosine wordt dan niet geoxydeerd en komt kleurloos in het keratine van de veer (dus witte veren). **Waar het hier om gaat is het feit dat zelfs een witte vogel altijd zijn in erfelijke aanleg aanwezige kleurfactoren kan doorvererven naar zijn (of haar) nageslacht.** Zodra in dat nageslacht door een juiste omgeving weer tyrosinase in de cellen wordt gevormd gaan de kleurfactoren die hij van zijn witte ouer heeft geërfd, weer een rol spelen. Zeer simpel gezegd, een witte vogel uit de bontserie maskeert aanwezige kleurfactoren, hetzij donkerbruin-mokk, roodbruin of grijs. Straks met de vererving gaan we daar nader op in.

Nu de vraag hoe het komt dat een deel van de cellen in de zone van differentiatie wel tyrosinase bevat en een ander deel niet. M.a.w.: hoe komt het dat een deel van de veren wit is en een ander deel gepigmenteerd.

Met het beantwoorden van deze vraag moeten we met waarschijnlijkheden en hypothesen aankomen. Uit ervaring weten we dat niet één bontpatroon erfelijk vastligt, wel zien we echter dat een bontpatroon zo om en nabij doorvererft. Dhr. Rook ziet kans om ieder jaar weer opnieuw met stammen bonten van een bijna gelijk bontpatroon op de markt te verschijnen. Hij heeft dan ook jarenlang op dat ene bontpatroon geselecteerd, maar nog heeft hij na al die jaren een zeker percentage jongen waarbij dat bontpatroon wel om en nabij gerealiseerd wordt, maar toch enkele wijkingen tonen in dat patroon. Op die manier bereikt dat in bepaalde veervelden het tyrosinase geheel uit de cellen van de betreffende veerzakjes zijn gekweekt, en dus is een tamelijk grote rege maat in het gewenste bontpatroon bereikt.

Het ontstaan van cellen zonder het enzym tyrosinase is voor een bepaalde vogelsoort een defect in het genenpatroon, want de oorspronkelijke wildvorm (het spitsstaartbronzemannetje) toonde geen bontpatroon. In een andere vogel, bijv. de driekleurmerg zien we in de wildvorm reeds witte veervelden. Deze witte veervelden vererven constant door, en deze bontvorming (het ontbreken van tyrosinase in de veerzakjes) ligt dus erfelijk vast. Bij de bonte meeuw treedt er dus een defect in het genenpatroon op. Dit defect bepaalt zich maar tot een deel van de cellen van differentiatie, maar vererft niet constant in het beginstadium van de embryonale ontwikkeling van de vogel, dus al reeds enkele uren na de bevruchting, als de cellenvermeerdering een aarvang heeft genomen, ontvangen sommige van die cellen, die in een later stadium de zone van differentiatie gaan vormen, de mogelijkheid tyrosinase te vormen en andere cellen niet.

Deze cellen bevinden zich over de gehele bevederde oppervlakte van de huid. Deze eerste cellen, die migreren naar hun plaats van bestemming, zijn a.h.w. de moedercellen; door de somatische celdeling re produceren ze zich. Dus de cel die wel tyrosinase kan vormen, deelt zich in tweeën; deze twee delen zich weer, enz. In de te vormen huid in de omgeving van die moedercellen vormen zich dus alleen cellen die tyrosinase vormen. Maar naar andere plaatsen in de huid zijn cellen gemigreerd die niet in staat zijn tyrosinase te vormen, ook deze vermeerderen

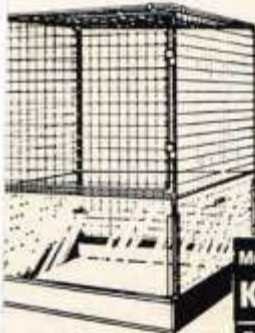

d.m.v. de somatische celdeling en vormen in omgeving cellen zonder tyrosinase. Ergo, op plaats groeien dus witte veertjes, terwijl op die ere plaatsen gepigmenteerde veertjes groeien. gaat er dus om: naar elke plaats migreren in beginstadium van de embryonale ontwikkeling moedercellen met, en de moedercellen zonder sinase. Dat is de eerste vraag. Misschien niet interessant voor de praktische kweker, maar wel belangrijk om op den duur een inzicht te geven in de bontvorming. Onze tweede vraag is: de kweker invloed uitoefenen op het bontpatron, en zijn er, naast het bekende bontpatron, er nu op de t's successen wordt behaald, fere bontpatronen mogelijk, zoals bijv. een jaar acht geleden in de standaard omschreven?

NIUW! PARADISO - KOMECO ZELFBOW VOLIERES

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met on-eindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIERE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Hulskamp n.v.
KOMECO-DIVISION
POSTBUS 52 te ALKMAAR

PARADISO **BON** Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijslijst van de **PARADISO-KOMECO ZELFBOW VOLIERES**

Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

OLIERE

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor pelsdieren, pluimvee en vogels - Voorfronten in alle maten - Tevens opvouw-bare kooien voor honden, katten, duiven, papegaaien etc.

Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

"VERAKA"

Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
Terheijden N.Br.

Wilt u volop gezonde jongen kweken?

Geef de oudervogels dan dagelijks

OPFOKVOER „K.O.”

Licht verteerbaar

Volledig gevitamineerd

Bevat alle bouwstoffen

Ook verkrijgbaar in een samenstelling MET ZUIVER PLANTAARDIG CAROTEEN voor alle roodfactorige vogels.

Verkrijgbaar bij Uw speciaalzaak.

Vraagt gratis monster en folder bij:

Fa. JAN D. KAPPELLE & ZN.
DEVENTER - POSTBUS 2 - TEL. 05700-139 27

Wij hebben regelmatig in voorraad

DUIZENDEN TROPISCHE VOGELS

o.a. Bullbuls, Drongo's, Pitta's, Baardvogels, Saffraanvinken, Toekans, Toekanettes, Spreeuwen, Tangara's, Rallen, Dayalijsters, Damalijsters, Bladvogels, Schamalijsters, Irenebullbuls, Wielwalen, Ind. scharrelaars, Gaaien, Wida's, Duifjes, Kwartels, Ara's, Papegaaien; tevens Wolapen, Marmosetjes, Neusbeertjes.

HARLINGER VOGELHUIS

Heiligeweg 17 - Harlingen - Tel. (05178) 3675, b.g.g. 5134

Wederverkopers vraagt prijslijst!

Bird specialist

Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuidamerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.

Wij vragen te koop: alle soorten sier- en watervogels.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL

Dahliastraat 39 - Veenendaal - Telefoon 08385 - 12367

E. M. Wessels

foto: v. d. Nieuwenhuyzen

DWERGTTIMALIES

(*Yuhina nigrimenta*)

Deze vrij zeldzame vogeltjes, afkomstig uit Birma, Zuid-China en Thailand, waar ze in vrij grote groepen in het hooggebergte leven, zijn het houden en verzorgen zeker de moeite waard.

Hun grootte is ± 10 cm.

Het beste zijn ze te houden in paren, want als ze alleen worden gehouden, gaan ze spoedig zitten treuren en blijven niet lang in leven. Verschil in geslacht is ultermate moeilijk te zien; het popje is iets donker van kleur en heeft een iets kleinere kuif. Hoewel de kleur over het algemeen vrij somber is, zijn ze toch zeer aantrekkelijk, vooral door het kuifje, dat voortdurend in beweging is. Ze zijn zeer op elkaar gesteld en blijven voortdurend bij elkaar in de buurt. Het beste zijn ze te houden in een grote kooi of binnenvolière, 's zomers ook wel buiten, maar daar ze niet winterhard zijn, moeten ze ook in de winter op een gematigde temperatuur gehouden worden.

Samen met bijv. brillenvogels, kleine tangarasoorten, enz. kan men er heel lang plezier van beleven. Verzorging en voeding vragen, als ze eenmaal gewend zijn, weinig moeite; veel soorten fruit, een goed universeelvoer en levand voer als meelwormen en miereëitjes zijn voldoende.

In het begin, als ze pas zijn ingevoerd, is het moeilijk om ze te wennen aan bovenstaand menu. Zo heb ik bij een verwante soort, nl. de roestnektimalie (*Yuhina flavicollis*) er een bij gehad die in het begin niets anders dan vloeibaar voedsel nam (o.a. een oplossing van Frisolac + honing), doch langzaam aan is hij overgegaan op fruit en universeelvoer. Momenteel eet hij normaal mee met alles wat de p. schaft.

Het is jammer dat deze soorten vogeltjes hier in Nederland zo weinig ingevoerd worden, en slecht hoogst zelden kan men weleens een paartje bij een handelaar aantreffen, in tegenstelling tot het buitenland, waar ik er o.a. in België grote aantallen van heb gezien.

Ongeveer begin 1900 zijn ze voor het eerst ingevoerd in Europa, en wel door de dierentuin van Berlijn. Broedresultaten zijn uiterst zeldzaam (het is ook zeer moeilijk een paartje samen te stellen) en voer zover mij bekend in ons land nog nooit voorgekomen. Het nest is komvormig, de broedtijd ± 12 dagen en na ongeveer dezelfde tijd verlaten de jongen, vrijwel geheel op kleur, het nest. Hopelijk kunnen we in de toekomst ook hier in Nederland nog eens broedresultaten te zien krijgen.

Geraadpleegde lit.: Finches en Softbilled Bird (Bates & Busenbark); Fremdländische Stubenvögel (Neunzig); Vogelencyclopedie (Rutgers).

Zilverbruin

foto: P. Ramaekers

ERVARINGSKRABBELS

MELANISATIE BIJ KANARIES

door J. Foederer

Het is alweer lang geleden dat ik in een artikeltje in dit blad, september 1972, pag. 421, u opmerkzaam maakte op de zogenaamde optimale zilverbruine kanarie. De kleur van deze kanarie was over zijn geheel wel 50% donkerder bruin dan de normale zilverbruine. Hij was chocoladebruin vanaf de kop tot de beenveertjes toe. De keurmeesters en ook ik zelf dachten beslist dat het een mutatie was. Wel naakte ik in genoemd artikeltje de opmerking dat het ook weleens melanisatie zou kunnen zijn, een verschijnsel dat bij goudvinken nogal eens voorkomt. De melanisatie bij goudvinken maakt deze vogels na de eerste rui helemaal zwart, doch een jaar later, bij de grote rui, worden ze weer normaal van kleur.

Uit onze zilverbruine „mutatie“ kweekten wij in 1972 acht jongen. Geen van deze jonge vogels liet na de eerste rui iets van het optimale bruin van hun vader

zien. Toen in het najaar de „mutant“ in de grote rui viel, kwam ook bij hem de normale zilverbruine tint weer terug. Dit viel vooral op bij borst- en beenveertjes, die hun meer blauwgrijsachtige kleur terugkregen. De „mutatie“ bleek dus geen mutatie te zijn maar **melanisatie**.

Wat erger was: de bewuste vogel ging dood. Met zijn acht jongen, die er zoals u al weet normaal uitzagen maar toch de donkere factor van hun vader bij zich moesten dragen, konden we uitproberen of melanisatie erfelijk was, of eventueel op een milieu- kwestie berustte. We paarden van deze acht jongen broer en zus met elkaar om toch zeker de onbekende factor erin te houden. Van het twintigtal jongen dat we uit deze koppels in 1973 kweekten, liet geen ervan helaas de volbruine kleur zien.

Nu mogen we dan ook gerust aannemen dat melanisatie niet erfelijk is en waarschijnlijk op een milieu- kwestie berust.

Hoe ontstaat nu dit overdreven pigment dat melanisatie wordt genoemd? Bedoelde man was namelijk gekweekt in een vrij donkere ruimte en was zeer slecht opgekomen.

Op deze wijze heeft ons doorkweken zin gehad. Door het resultaat aan u door te geven, heeft ook het schrijven van deze ervaringskrabbels zijn nut, althans wij hopen dat u er iets aan heeft gehad.

Geen vlees en geen vis

Als ik bij pas beginnende liefhebbers ga kijken en op hun verzoek de TT-vogels ga selecteren, valt mij vaak hetzelfde euvel op. Neem bijvoorbeeld de goudagaten. Heel zo'n kweek bestaat vaak uit vogels die te goud zijn voor agaat en weer niet intensief genoeg zijn voor goudagaat. Eigenlijk vlees noch vis. Ditzelfde beeld ziet men dan bij de kweekparen. Van zulke vogels kan men nu eenmaal nooit goede goudagaten kweken. Indien een van de partners niet intensief genoeg is, komen er ook geen intensieve jongen, terwijl die intensiefactor toch noodzakelijk is voor goudagaat. Als je dat tegen zo'n kweker moet vertellen, is deze vanzelfsprekend teleurgesteld. Zijn eerste reactie is dan: „waarom verkopen ze mij dan zulke vogels?“ Mijn advies luidt dan dat hij beter bij het aanschaffen van kweekmateriaal een ervaren kweker kan meenemen die hem ter plaatse kan adviseren. Als ik zo'n liefhebber dan tevens nog vertel dat hij wat intensieve vogels moet ruilen of bijkopen om deze op zijn te gouden agaten te zetten zodat hij toch nog goede kweekkoppels kan vormen, is de teleurstelling vrij gauw over.

Met een beetje geluk is die man een jaar later een tevreden mens. Bovendien heeft hij dan iets geleerd dat hij niet meer vergeet.

Resumerend kunnen we zeggen dat een van de partners vol intensief moet zijn, en de andere moet zoveel mogelijk goud laten zien, terwijl deze toch goed bevederd is. Als dan een van de vogels nog iets van de blauwfactor laat zien, wordt het goud nog mooier. Ook dienen we erop te letten dat de rugstreepjes zo dun en zo kort mogelijk zijn. Als we daarbij ook nog kunnen zorgen dat de flankstreepjes ook bij de intensieve niet helemaal verloren gaan, dan zitten we dicht bij de kampioen.

Uw vogels hebben aan Sluis Ei-Krachtvoer meer dan genoeg.

De moderne voedingsleer toont aan dat de overgang op speciale produkten - zoals opfokvoer - tijdelijk konditie-verlies bij uw vogels veroorzaakt.

Juist aan het begin van de kweekperiode waarin veel van uw vogels wordt gevraagd (nest maken, eieren leggen, broeden enz.) mag dat niet voorkomen. Een optimale kweekconditie van uw vogels betekent meer eieren en meer jongen van betere kwaliteit.

Objektief is vastgesteld dat kweekresultaten aanzienlijk verbeteren als het hele jaar door Sluis Ei-Krachtvoer wordt gebruikt.

Sluis Ei-Krachtvoer is weliswaar wat duurder dan andere

produkten. Maar daar staat heel wat tegenover.

Sluis Ei-Krachtvoer is:

1. altijd konstant van samenstelling,
2. altijd vers door de nieuwe verpakking,
3. zeer licht verteerbaar,
4. verkrijgbaar in verpakking van o.a. 1kg,
5. verrijkt met groente,
6. compleet kracht- en opfokvoer.

Neem de proef eens en let op de resultaten.

Sluis

Sluis vervangt de natuur.

LIJST CENTRAAL MAGAZIJN NEDERLANDSE BOND VAN LIEFHEBBERS Ingaande 1 april 1974

URBRIEFJES (zowel voor stammen als enkelingen gebruiken)

oks van 50 vel à / 1,25
urkanaries (wit)
asparkieten (groen)
bravinken (blauw)
panse Meeuwen (rose)
pen e.d. (geel)

oks van 25 vel à / 0,80
rder
rwich
rkshire
oster
l Frisé
rijse Frisé
ard

oks van 200 vel à / 3,50
rizers
aterslagers

SCHRIJFFORMULIEREN TT

CL. VRAAGPROGRAMMA'S 25 stuks à / 1,50.

SIGNES normaal à / 2,-

et 25 jr. à / 4,-

et 40 jr. à / 4,50.

ERF voor binnenzijde kleurkooien, blauwgroen

ijs per kg / 10,- FRANCO thuis.

LAMBILJETTEN onbedrukt à / 0,40

SCHRIJFREGISTERS à / 1,25

TATUTEN EN REGLEMENTEN à / 1,50

ROENE BOEKJE à / 1,50

ONVOCATIEKAARTEN per 100 / 3,50

FHAALKAARTEN per 100 / 3,50

LASSEKAARTJES per 100 / 2,50

artjes behaalde prijzen

ijs per serie van 4 x 25 stuks

mpioen, 1e, 2e en 3e prijs / 2,50

NVELOPPEN per 25 / 1,50

WEEKKAARTEN per 25 / 4,-

ALENDERS à / 3,50, bij 10 of meer à / 2,50

OSTKAARTEN

erie A Europese vogels 30 stuks / 8,-

erie B Tropische vogels 30 stuks / 8,-

erie C Diverse soorten 30 stuks / 8,-

enoemde series plus 10 extra kaarten / 20,-

apegaalenatlas

10 briljante kleurfoto's met Nederlandse tekst,
chitterende uitvoering / 25,-

TANDAARDEISEN

irasparkieten / 15,-

eophema's / 6,-

gaporniden / 7,50

bravinken / 3,50

leurkanaries / 6,-

leknopte erfelijkheidsleer / 4,-

**NIET TOTAALBEDRAG VAN UW BESTELLING DIEN
WIJ VOORUITBETALING TE WORDEN GESTORT OP
BANKREKENING N.B.V.V. te BERGEN OP ZOOM.
DE BESTELLING DIEN OP DE BETAALKAART TE
WORDEN VERMELD, EVENALS UW NAAM EN
ADRES EN HET CODENUMMER VAN UW AFDELING.**

KORTE BERICHTEN

VOOR DE AFDELINGEN

Op 26 en 27 april a.s. wordt in uw district de algeme-
ne vergadering gehouden. Van elke afdeling wordt
een afvaardiging verwacht.

Als nieuwe afdeling heten we welkom Voorburg en
Capelle aan de IJssel in district Zuid-Holland en
's-Heerenberg in district Gelderland. Allen van harte
welkom en erg veel succes.

Heren penningmeesters, heeft u de contributie voor
het 2e kwartaal al overgemaakt? Zo niet, wilt u dit
dan nog vandaag doen?

KEURLIJSTEN

Alle keurlijsten zijn per ingang van heden gewijzigd.
Ze zijn nu zowel voor stammen als enkelingen te ge-
bruiken. De nog in uw afdeling zijnde „oude” keur-
lijsten kunt u uiteraard eerst opmaken, uitgezonderd
de keurlijst voor de border en het zgn. gele keur-
briefje dat voor tropen e.a. werd gebruikt. Beide
laatstgenoemde lijsten zijn geheel herzien en gewij-
zigd.

RINGENBESTELFORMULIER

Het ringenbestelformuliertje zal niet meer IN dit blad
worden afgedrukt doch hiervoor zal de binnenkant
van de wikkel OM dit blad worden gebruikt. U kunt
na ontvangst de formuliertjes uitknippen. Het ligt in
de bedoeling om u een formuliertje in de maanden
juli en september op deze manier te doen toekomen.
WEES STRAKS DUS ZUINIG OP DE WIKKELS!

VAN DE KEURMEESTERS

De heer Landsmeer, afdeling zang, is voor dit seizoen
volgeboekt. De heer R. Delstra (tropen) heeft als adres
Verl. Oosterweg 24¹. Vergeet u dus niet „1” te ver-
melden anders komt het in de verkeerde bus terecht.
De volgende keurmeesters zijn thans ook telefonisch
bereikbaar: J. Barsch (kleur) 080 - 552924; Blondeel
(kleur) 010 - 382094; M. H. de Groot (kleur) 080 -
554943. De heer J. van Lieshout (kleur) is na 17.00
uur bereikbaar op het adres Hoffmanlaan 311, telef.
013 - 553272.

In het vorige nummer is er bij de opgave van nieuw
geslaagde keurmeesters een foutje geslopen. Voor
A. v. d. Rakt dient gelezen te worden A. Reiding.
Voorts is ook geslaagd de heer A. van de Rakt, Kerk-
straat 6 in Uden, telef. 04132 - 3747.

FRAUDE MET RINGEN

Het komt weleens voor dat tijdens tentoonstellingen
aan vogels ringen worden waargenomen die bijvoor-
beeld zijn doorgezaagd of opgerekt of geen juist
kweeknummer van het lid vermeldt of niet van
het goede kweekjaar zijn etc. Men schakelt dan wel-
eens de keurmeester in en laat hem dan beslissen
wat er dient te gebeuren. Aan de keurmeesters is
opgedragen zich NIET meer met deze zaken te be-
moeien. De keurmeesters keuren de vogels en GEEN
ringen. Het is louter een zaak die tot de competentie
van het afdelingsbestuur c.q. de ringencommissaris
behoort. Men dient direct NA de keuring de ringen
van de prijswinnende vogels te controleren. Wanneer
er ongerechtigheden worden geconstateerd dient het
afdelingsbestuur zelf maatregelen te nemen en de
betroffende inzender te diskwalificeren.

OVERLEDEN

J. Bulteman, Haarlem; J. Ketzener, Enschede;

P. Teunissen, Reuver en H. Maes, Eindhoven; A.

J. de Ruiter, Hardinxveld. Dat zij rusten in vrede.

AUSTRALISCH KUIFDUIVEN

Deze uit Australië afkomstige duivensoort wordt niet veel in onze volières gehouden. Een reden hiervan is waarschijnlijk dat duiven in het algemeen niet zo populair zijn bij de vogelliefhebbers. Zeker niet als het er om gaat ze bij onze tropische vogels te houden. De oorzaak waarom niet, zou ik niet kunnen zeggen.

Toch verdienen deze wat grotere vogels, van ca. 32 cm lengte, beslist meer belangstelling dan tot nu toe het geval is. Temeer nog daar het vrij rustige vogels zijn. Ik heb ze samen met Edelzangers, Driekleurnonnen, Bronzemannetjes, Sijsjes en andere kleinere vogeltjes in een volière ondergebracht van 2 x 1 x 2 meter met daaraan een nachthok van 150 x 0.60 x 1.00 m. Ze doen werkelijk geen vogeltje kwaad.

Men moet echter geen soortgenoten of andere duivensoorten bij hen in de volière laten. Ze zullen ze eindeloos achtervolgen en rusten niet voor de andere duiven dood of weggehaald zijn.

Met hun kleur en tekening behoeven ze voor veel andere duivensoorten niet onder te doen. Vooral in het zonlicht komt het zijdeachtige groen en lilapaars op de grijze, met donkere strepen getooidde vleugels prachtig uit. De kop is grijs en heeft een zwarte kuif. Ook de borst en buik zijn grijs. De hals is licht wijnrood, de

rug bruin, alsook de staartveren die aan het eind witte punten hebben.

De geslachten zijn op het eerste gezicht niet te onderscheiden. Pas na nauwkeurige waarneming is het mogelijk het geslacht vaststellen. De doffers nemen namelijk ook buiten de broedtijd direct een agressieve baltshouding aan als ze soortgenoten of andere duiven zien. Blijft dit achterwege bij uw pas gekochte stel, dan kan men er vrijwel zeker van zijn dat men ook inderdaad een paartje bezit. Het is evenwel raadzaam bij de koop ook te bedingen dat men eventueel ruilen kan. Als men in de buurt van de volière komt, laat de doffer vaak een vriendelijk „woe"! horen. Als u dan zelf ook wat terug roept, zullen ze het „woe" beslist nog eens laten horen. Niet een vriendelijke groet.

Reeds vroeg in het voorjaar zullen ze beginnen met vrijages. Hierbij „kriebelt" de doffer lieflijk in de nekveren van de duivin, terwijl ze zo nu en dan elkaar ook voeren.

De balts is werkelijk een lust voor het oog. Net als de Diamantduifjes buigt hij zich tevens snel diep voorover, de staart als een geweldige waaijer daarbij wijd uitgespreid. Tijdens elke buiging laat hij een kort „wooe" horen.

Het klinkt dan ongeveer als: „wooe-wooe-wooe". Hierbij schuift hij ook steeds een klein

...kijkt korter naar de duivin toe. Blijkbaar is hij zo vol overgave te werk, dat hij soms aan het buigen is als de duivin al weg-vlogen is.

...Als het hele ritueel legt hij de kuif plat in de nek.

...De kuif in de nek leggen doen ze ook als ze bang of agressief zijn.

...ze eenmaal een geschikte nestplaats uit-gekozen hebben lokt de doffer met sidderende vingers en deugels zijn eega daarheen.

...In de nestmaterialen gebruiken ze dorre takjes, twijgjes van sparren of berken. Bij mij gebruiken ze zelfs gebruik van de droge stengels van sperzie- of prinsessebonen. Ook stukjes van diverse onkruiden worden wel genomen.

...De broedduur, op de meestal twee eieren, is ongeveer 12 à 19 dagen. Ze brengen de jongen vrijwel meteen op de wereld. Mochten zich eventueel problemen voordoen tijdens het broeden, kan de doffer de eieren of jongen ook onder Lach-kruiden leggen. Die nemen ze meestal wel aan als pleegkind.

...Na 20 dagen vliegen de jonge kuifduiven uit de nesten en zijn dan na 2 weken zelfstandig. Zo gauw de ouders weer aan een nieuw legsel ginnen, moeten de jonge duifjes uitgevangen worden, want vader kuifduif zal ze wel aan achtervolgen.

...In hun Australische natuurlijke omgeving zijn de kuifduiven hoofdzakelijk graszaadeters, dus moet men zelf hiermede rekening houden. Bij mij gebruiken ze zilvergierst, kanariezaad, tarwe en haver. Zilvergierst en kanariezaad dient men in ruime mate door het andere zaad te mengen. Als bijvoeder krijgen ze een apart bakje met maanzaad. Verder wat kleingesneden oerbrood: boerenkool, sla of andijvie. Ook is het niet onrijp graszaad in de aar welkom. Ze kunnen er dan wel wat af.

...Een beetje geweekt wit- of tarwebrood is ook welkom en ware lekkernij.

...Ze zijn snelle vliegers. Een ruime volière is voor hen dus wel aan te bevelen.

...Ze kunnen buiten overwinteren mits een behoorlijk nachtblijf aanwezig is.

...Ze zijn beslist gemakkelijke vogels, die ook voor een beginnende liefhebber geen moeilijkheden zullen opleveren.

...Ik hoop dat dit artikeltje er toe mag bijdragen dat de Australische kuifduiven meer in de belangstelling komen. Ze zijn het zeker waard.

NIEUW insektenvoer geel
groen
honingvoer grof
briljant honing
universeelvoer populair
briljant droog
briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG, LANGESTRAAT 104, TEL. 013-423156

GEZA SEPT

**Voorkomt en geneest
virusziekten en infecties.**

Een goedkoop en afdoend middel dat eenvoudig toegepast kan worden:
enige druppels aan het drinkwater toevoegen is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. ROUPPE
VAN DER VOORT**

VERGELIJKEND WARENONDERZOEK, INTERPRETATIEBREEDTE EN DE WEDSTRIJDVOGEL

door J. Kuijper

Een consumentenorganisatie test drie merken wasautomaten, merk A, merk B en merk C. Uit dit vergelijkend onderzoek komt merk A als veruit de beste uit de bus; erg vleidend voor de fabrikant. Een andere consumentenorganisatie test op een later tijdstip eveneens drie wasautomaten, merk A, merk X en merk Y. Uit dit eveneens vergelijkend onderzoek komt merk A als derde (!) uit de bus. De wasautomaat van het merk A was in beide gevallen van hetzelfde type. Zo op het eerste gezicht lijkt de tweede uitslag ten minste dubieus, maar is dat nou wel zo? Om te beginnen bij het begin, de twee resultaten zijn gebaseerd op twee **verschillende** reeksen vergelijkingsmateriaal. Zelfs als de keuringsnormen in beide gevallen volkomen gelijk waren, kunnen uit niet-gelijke reeksen verschillende uitkomsten komen; het zou zelfs uitgesloten moeten worden geacht dat de uitkomsten identiek kunnen zijn. Veel aannemelijker is echter de veronderstelling dat bij beide testende instanties verschillende normen werden gehanteerd, of dat de ene instantie de keuringsnormen anders interpreteert dan de andere. Ook nauwkeurig omschreven keuringsnormen laten een interpretatiebreedte toe, zonder overigens de norm aan te tasten en/of af te zwakken. Zo kan het gebeuren dat een bepaald punt bij de eerste instantie net wel goed genoeg is en bij de tweede instantie net niet goed genoeg. In dat geval moet rekening worden gehouden met de mogelijkheid dat ook bij gelijkheid van reeksen door de bestaande interpretatiebreedte de uitkomsten verschillend kunnen zijn. Vanzelfsprekend speelt ook de gebruikte meetapparatuur een belangrijke rol, vooral waar het de gevoeligheid betreft, zeker als een bepaald oordeel afhangt van een meetresultaat. U begint zich ongetwijfeld af te vragen wat deze wasautomaten te maken hebben met onze hobby, en het antwoord hierop kan kort zijn: **niets!** Er bestaat wel een punt van overeenkomst, ook wedstrijdvogels worden beoordeeld naar keuringsnormen, ook daar zijn de reeksen steeds verschillend en ook daar speelt de interpretatiebreedte een rol. Moet er dan ook rekening worden gehouden met verschillende uitkomsten voor een en dezelfde vogel? Ja, dat moet inderdaad. De beoordeling van wasautomaten is veel simpeler dan de beoordeling van een wedstrijdvogel. Die wasautomaat is een dood ding, beweegt zich uitsluitend als dat verlangd of gedaan wordt, de hoeveelheid licht tijdens de beoordeling is van vol-

komen ondergeschikt belang, buitendien kunnen meeste getoetste normen afgelezen worden op meetapparatuur. Als nu bij deze wasautomaten „keurbriefjes“ al verschillen vertonen, hoe moet dan bij onze wedstrijdvogels? Meetapparatuur is niet, de beschikbare hoeveelheid daglicht is zo belangrijk, het tijdstip van de keuring speelt een rol en de keuringsnormen bestaan slechts uit richtlijnen. Natuurlijk is daardoor de interpretatiebreedte vele malen groter en de vraag of een keurmeester voor een bepaalde vogel altijd hetzelfde keurbriefje zal schrijven moet dan ook ontkennend worden beantwoord. Daarbij moet in ogenschouw worden genomen een groot aantal factoren dat de keurmeester niet in de hand heeft zoals het weer, lichtval, de onrust van het te keuren object, de samenstelling van de reeks. Als vandaag goudagaat A als beste uit de bus komt, is het zeer wel mogelijk dat de volgende week goudagaat A als derde in zijn serie eindigt, gewoon omdat er twee beten in die serie zaten. Meestal zullen er twee verschillende namen onder de keurbriefjes staan. Het kan ook gebeuren dat goudagaat A tweemaal door dezelfde keurmeester is gekeurd met een onbepaalde tussentijd. Wedstrijdvoegels worden getoetst aan een niet-bestaand ideaalbeeld; dit ideaalbeeld is zo goed mogelijk in tekst op papier gezet doch niet visueel waar te nemen. Daardoor ontstaat een grote interpretatiebreedte. De ideale vogel die ik voor mijn haal, ziet er anders uit dan de ideale vogel van Pi van Kees en van Klaas. Ze lijken wel ongeveer op elkaar, doch daar houdt het dan ook mee op. Een andere nare bijkomstigheid is het feit dat het beeld van de voorgestelde ideaalvogel zich kan wijzigen bij het aanschouwen van een uitgesproken toppe en die toppe blijft als het ware hangen, dat beeld wordt in de herinnering gegrift. Hoelang? Tot er een mooiere opduikt! Ik hoop dat het u duidelijk is geworden dat verschillen in puntentotalen van een bepaalde vogel een volkomen natuurlijke oorzaak hebben. Deze oorzaak is niet, zoals velen menen, tegen in de competitie van de keurmeesters. Keurmeesters doen hun werk zo goed mogelijk, maar dit kan echter alleen als de keuringscondities optimaal zijn, en dat zijn ze lang niet altijd. Wat wel altijd zal blijven, is de interpretatiebreedte. Deze is, zolang als kan worden beschikt over een zichtbaar gemeenschappelijk ideaalbeeld, niet uit te bannen. Keurmeesters zijn ook mensen, gelukkig wel.

De
sel

E WARMTEREGULATIE VAN VOGELS

Ing. J. P. Holsheimer

dit artikel zal worden ingegaan op de warmteregulatie van vogels. Er wordt iets verteld over de wijze waarop de lichaamstemperatuur tot stand komt en hoe zij min of meer constant wordt gehouden. Daarnaast wordt aangegeven hoe deze lichaamstemperatuur door inwendige en uitwendige factoren wordt beïnvloed en hoe de vogel zich daaraan beschermt. Tot slot wordt verteld hoe we moeïjrijpen indien vogels het te warm of te koud hebben.

Vogels ontleen hun lichaamswarmte aan hun stofwisseling. Bij de verbranding (chemische omzetting) van voedingsstoffen komen naast deze lichaamswarmte verder verbrandingsstoffen en energierijke bindingen vrij. Indien vogels geen voedsel tot zich nemen en in volledige rust verkeren, zal deze lichaamstofwisseling haar laagste waarde bereiken. Noemen deze stofwisseling de onderhoudsstofwisseling of het basaalmetabolisme. Er komt dan alleen een geringe hoeveelheid warmte vrij die nodig is om de stofwisseling in het vogellichaam in stand te houden, zoals ademhaling, bloedsomloop, elektrische energie voor hersenarbeid e.d. Bij de produktiestofwisseling komt echter een grote hoeveelheid warmte vrij, die nodig is voor beweging, voor groei, voor de produktie van eieren enz. Bij warmbloedige dieren, zoals de vogels, zijn de produktie en de afgifte van warmte met elkaar in evenwicht, zodat de lichaamstemperatuur vrij constant is. Bij koudbloedige dieren, zoals vissen en reptielen, is deze lichaamstemperatuur echter niet constant.

De verbrandings- en andere chemische reacties in het vogellichaam verlopen het beste bij een vrij hoge temperatuur. De omzettingen van voedingsstoffen vinden plaats met behulp van enzymen, die hun werking beurt weer geactiveerd worden door hormonen.

De lichaamstemperatuur van vogels is hoger dan die van de meeste andere warmbloedige dieren. Van de mens is de lichaamstemperatuur ongeveer 36,9° C, van een koe 39,6° C, van een duif 41,4° C en van een kalkoen 42,8° C. Van de vogels hebben kolibries waarschijnlijk de hoogste lichaamstemperatuur en vertonen zij de grootste temperatuurspreiding. Als deze vogels in volledige rust zijn, is hun toestand thargisch en zijn ze enigszins verstijfd. Na ze enkele minuten in de handpalmen te hebben opgearmd, komen ze weer tot „leven“.

De uitwisseling van warmte van de vogel naar zijn omgeving en vice versa kan op vier manieren plaatsvinden.

Door geleiding. Deze geleiding is afhankelijk van de temperatuur van het lichaamsoppervlak van de vogel en de daaraan grenzende buitenluchtlaag. Zou de luchttemperatuur even hoog zijn als de oppervlaktetemperatuur van de vogel, zou er geen geleiding van warmte kunnen plaatsvinden. In zo'n geval zou de vogel spoedig sterven. Een oplossing biedt echter het verenkleed dat een zeer goed isolerende

werking heeft. Een ruiende vogel zal het dan ook moeïjlijker hebben om zijn lichaamstemperatuur constant te houden dan een niet-ruiende vogel.

2. Door straling. Deze straling wordt onder meer beïnvloed door de golflengte van het licht, omdat warmtestralen immers lichtstralen van een grotere golflengte zijn.

De kleur van het oppervlak van de vogel is mede van belang. Lichte en glanzende oppervlakken weerkaatsen het licht, terwijl donkere en dofke oppervlakken het licht absorberen. We kennen een aantal geheel witte en geheel zwarte vogels waarbij deze straling van groot belang kan zijn, hoewel schutkleur en andere factoren ook een rol zullen spelen.

3. Door stroming. In de vogel speelt de bloedsomloop een rol bij de overdracht van warmte, omdat het bloed bij een snellere hartslag vlugger gaat circuleren, waarbij de warmte dan aan koelere plaatsen in het lichaam wordt overgedragen. Dit zijn dan bijv. de longen en de luchtzakken. Het verwijden en vernauwen van de bloedvaten, zoals we dit bij de mens kennen, heeft bij vogels niet plaats. De warmte kan niet aan de huid worden overgedragen, omdat vogels een goed isolerend verenkleed bezitten. Via de ademhaling wordt koude lucht ingeademd en warme lucht uitgedemd. Als vogels met open snavels hijgen, is dit een manier om de ademhalingswegen en de nabij gelegen lichaamsdelen door stroming te koelen; het effect is echter gering.

4. Door verdamping. Het afgeven van overtollige lichaamswarmte via het ademhalingssysteem is voor vogels het belangrijkste en het meest efficiënt. Juist omdat vogels naast de longen nog over 7 luchtzakken beschikken, die met de longen in verbinding staan, zijn ze goed in staat om deze overtollige lichaamswarmte aan de omgeving af te staan. Dit proces vindt plaats door middel van verdamping. Verdampen is het omzetten van een vloeibare of vaste stof in een gasvormige; het omgekeerde noemen we condenseren.

Bij de verdamping is verdampingswarmte nodig die aan het verdampende lichaam wordt onttrokken. Bij de mens geschiedt dit verdampen doordat de zweetklieren vocht afscheiden, waaruit het water verdamt. Bij vogels gebeurt de verdamping van water via de longen en de luchtzakken. Het hijgen heeft dus als belangrijkste doel zoveel mogelijk verdampingswarmte kwijt te raken. De ademfrequentie kan zelfs tot het 25-voudige oplopen.

Bij het verdampen wordt dus waterdamp vanuit de vogel in de lucht gebracht. Hoe droger de lucht is, hoe meer waterdamp hij nog kan opnemen. Dit betekent dat de luchttemperatuur en de relatieve luchtvochtigheid bepalend zijn voor de hoeveelheid op te nemen waterdamp. Indien de lucht met waterdamp verzadigd is, zeggen we dat het dauwpunt is bereikt.

De absolute vochtigheid van de lucht is het aantal grammen waterdamp dat de lucht per kubieke meter (m³) kan bevatten. We drukken dit dus uit als gram vocht per m³ of als millimeter kwikdruk (mm Hg). De relatieve vochtigheid van de lucht is de hoeveel-

heid waterdamp (vocht) die de van vocht verzadigde lucht bevat bij een bepaalde temperatuur en die als percentage van de absolute vochtigheid van de

lucht wordt uitgedrukt. De volgende tabel geeft vochtgehalte van de met vocht verzadigde lucht weer bij verschillende temperaturen.

temp. in ° C	gram vocht per m ³	mm kwikdruk
— 10	2,1	1,9
— 5	3,3	3,0
± 0	4,8	4,6
+ 5	6,8	6,5
+10	9,4	9,2
+15	12,8	12,8
+20	17,3	17,5
+25	23,0	23,8
+30	30,3	31,8
+40	50,9	54,9

Uit de tabel valt te lezen dat bij 20° C de lucht maximaal 17,3 gram vocht per m³ kan bevatten. Bevat zij nu bijv. 14 gram per m³, dan is de relatieve vochtigheid van de lucht $\frac{14}{17,3} = 81\%$. Dit getal lezen we af op de hygrometer. De snelheid waarmee vogels hun warmte verdampen is dus grotendeels afhankelijk van de relatieve vochtigheid van de lucht en van de luchtbeweging langs het verdampende oppervlak. Windstilte of een snerpande wind bij dezelfde luchttemperatuur wordt geheel verschillend ervaren.

Als we aannemen dat de lichaamstemperatuur van een vogel 40° C is en de luchttemperatuur bijv. eveneens 40° C, dan zal de vogel, naarmate de relatieve vochtigheid van de lucht hoger wordt, meer moeite krijgen met het afstaan van zijn overtollige lichaamswarmte. Daarom is het in droge, warme lucht ook beter uit te houden dan in vochtige, warme lucht; vergelijk een woestijnklimaat met een tropisch regenwoudklimaat.

Sommige lichaamsdelen van vogels zijn minder bevederd dan andere delen, zoals de kop, de poten en de onderzijden van de vleugels. Vooral de kop en de onderzijden van de vleugels zijn goed in staat overtollige lichaamswarmte aan de omgeving af te staan. Daarom slapen vele vogels met de kop tussen de veren om gedurende de (koude) nacht het warmteverlies zoveel mogelijk tegen te gaan.

Tussen de veren wordt veel lucht vastgehouden, zodat die een goed isolerende werking hebben. In het geval dit warme lucht betreft, die de vogel wil kwijtraken, zal hij zijn veren gaan schudden; iets dat we vaak bij onze vogels zullen waarnemen.

De temperatuursverschillen van de kop, de poten en de onderzijden van de vleugels kunnen vrij groot zijn in vergelijking met de lichaamstemperatuur, zonder dat de vogel daar schade door lijdt. Om deze reden kunnen vogels door ijs en sneeuw lopen of in het koude water vertoeven zonder dat dit op problemen stuit.

Het acclimatiseren van vogels is het zich aanpassen aan het klimaat; beter gezegd: aan het milieu waar het klimaat weer een onderdeel van is. De stofwisseling kan iets worden verlaagd of verhoogd, zodat minder resp. meer warmte wordt geproduceerd. Ook kan na een ruiperiode de dichtheid van het verenkleed veranderd zijn. Dit komt dan tot stand

door de daglengte en de graad van slijtage, maar r door de temperatuur.

Als de vogels te warm worden gehouden, zullen met open snavel gaan hijgen. De vleugels laten langs het lichaam hangen en worden er enigsz van afgehouden. De vogels zullen zich minder l wegen, minder eten en meer gaan drinken, omv het water weer verdampingswarmte aan het licha onttrekt en dit via de longen, luchtzakken en uri wordt afgevoerd. Baden heeft alleen zin als de c bevederde delen van de vogel met het water in co tact komen. In de natuur zijn vogels meestal wel staat om tijdens warm weer een koel plekje te v den. Maar dat hoeft nog niet het geval te zijn kooi, vitrine, voliëre of ander soort vogelverblijf. bepaalde gevallen is het belangrijk hier meer a dacht aan te besteden, zoals bij huisvesting i zolders, kelders of andere min of meer afgeslot en slecht te ventileren vogelverblijven. Een ke kan op een koele doch tochtvrije plaats worden g zet. In een binnenvlucht worden de ramen aan i schaduwkant geopend en dichtgehouden aan i zonkant. Indien er een redelijke bries staat, ku nen de ramen aan de zonzijde ook worden geopen Warme lucht stijgt, en daarom doen we er goed a de hoogst gelegen ramen te openen. Het spuit van water heeft een verkoelende werking, maar v moeten er wel voor oppassen dat de relatieve voc tigheid van de lucht hierdoor niet wordt verhoog Op deze wijze zou de vogel immers zijn warm moeilijker aan de omgeving kunnen afstaan. Het b spuiten van een cementen vloer in binnenvlucht voliëre heeft dan meestal ook geen zin, omdat d meer moeilijkheden met zich mee kan brengen. H plaatsen van koude, metalen zitstokken heeft me zin omdat de vogel zijn lichaam hieraan kan koel door zijn veren op te zetten en direct huidconta met de zitstok te maken. Maar zulke extreme situ ties zullen hopelijk tot een minimum beperkt blijve Het ventileren met behulp van een ventilator hee alleen dan zin indien koude lucht wordt aangevoer en warme lucht wordt afgevoerd, naast de ree besproken geleiding.

Bij koud weer zullen vogels het warmteverlies z veel mogelijk proberen te beperken. Bij zeer kou weer zitten ze stil en ineengedoken en dicht tege

usel

De,

ar aan. Ze zijn niet actief, omdat de dan ge-
luceerde lichaamswarmte niet opweegt tegen
ze tijdens het vliegen zullen verliezen. De veren
op een bepaalde manier aangelegd, waarbij de
sterven meestal iets zijn opgezet. Verwarmde zit-
ten hebben alleen in dit soort extreme om-
digheden nog een nuttige functie.

ndirect verband met de warmteregulatie staan
nest, het nestmateriaal en het microklimaat
peratuur en vochtigheid) in het nest. Naar mijn

gevoel wordt te weinig aandacht geschonken aan
de verstrekking van voldoende gevarieerd nestmate-
riaal. Vooral parkietenkwekers hebben soms te
kampen met snel uitdrogende nestblokken, waardoor
de eieren verloren gaan. Vele kanariekwekers schen-
ken hier ook weinig aandacht aan doordat ze slechts
één of twee soorten nestmateriaal verstrekken. In
de natuur wordt door de vogels veel aandacht be-
steed aan het nestmateriaal en de plaats waar het
nest gebouwd wordt, al lijkt het er soms ogen-
schijnlijk helemaal niet op.

Ets: Arja v. d. Berg

Wij bieden u vrijblijvend aan uit binnen- en buitenvolières:

Napoleons, zilver- en loodbekjes	7,50 p.p.	Groenveugelduiven	85,- p.p.	Angola roodbekkevers	12,- p.p.
Vuurvinken, goudmussen en blauwfaz.	9,- p.p.	Witborstrallen	50,- p.p.	Himalayaaijjes	22,50 p.st.
Goudbukjes en Oost Afr. bl. fazantjes	11,- p.p.	Chin. kwartels	12,50 p.p.	Indische nonpareils	20,- p.p.
Geelbuisstridde en Dominicaalweidas	13,- p.p.	Francoline en rodeboskwartels	25,- p.p.	Roodoor en witoorbulbul	22,50 p.st.
Muskatvinken en Driekleurnonnet	8,- p.p.	Zilver Chin. kwartels	20,- p.p.	Kalabulbul en oevermynaha	20,- p.st.
Helenafazantjes en Angola bl. fazantjes	13,- p.p.	Grasparkieten	10,- p.p.	Witkultgaaien	50,- p.st.
Dubbele goudbukjes	14,- p.p.	Regenboogparkieten	25,- p.p.	Goudvoorhoofdvladvogels	50,- p.st.
Masker en zilverveugel zebra vinken	14,- p.p.	Deensbont, Albino en lutino parkieten	12,- p.p.	Blauwveugelvladvogels	60,- p.st.
Japanees meeuwjes	9,- p.p.	Agapornis perazata parkieten	80,- p.p.	Grote granaalvladvogels	70,- p.st.
Geelstouder en geelrugweidas	20,- p.st.	Agapornis Fisheri parkieten	55,- p.p.	Rodestenduffjes	35,- p.p.
Jap. nachtegaal mannen	27,50 p.st.	Agapornis Rosecolles	45,- p.p.	Zwartmaskerduffjes	22,50 p.p.
Jap. nachtegaal poppen	15,- p.st.	Roseborstbaard en bruinooyparkieten	70,- p.p.	Geelnevel Peruduffjes	45,- p.p.
Blauwveugelachtigegalen	20,- p.st.	Sandvinken en Elasties	8,- p.p.	Senegal en staalkeduiven	20,- p.p.
Zambiewevers	22,50 p.p.	Oranjekakkes, vissalvinken, lijgervinken	9,- p.p.	Mex. goudvinken	22,50 p.st.
Brillenvogels	25,- p.p.	Mozambique sijjes en edelzangers	12,- p.p.	Regen en witte Jap. kwartels	25,- p.p.
Rijstvogels	13,- p.p.	Geelbuitedelzangers, Dubb. mozamb.	15,- p.st.	Japanees kwartels	17,50 p.p.
Safravinken klein	20,- p.p.	Witkopnonnet en zwartkopnonnet	10,- p.p.	Californische suifkwartels	90,- p.p.
Indigovinken en fazulvinken	20,- p.st.	Blauwgrijze roodstaartjes	10,- p.p.	Groene kardinalen	35,- p.st.
Mex. kernbuiters en Blauwe blascappen	25,- p.st.	Grijze en beige zebra vinken	10,- p.p.	Valkparkieten	35,- p.p.
Rode en roodkuiltare nalen	20,- p.st.	Witte zebra vinken	12,- p.p.	Mulaparkieten	45,- p.p.
Rode kroonvinken en Botv. kardinalen	20,- p.st.	Drucevinken	22,50 p.st.	Alexanderparkieten	10,- p.p.
Shamajaers en driekleurglanspreeuw	65,- p.st.	Geelnek en koningsweidas	32,50 p.p.	Goudvoorhoedparkieten	65,- p.p.
Papoe en grijskopmeels	20,- p.st.	Groene lijgervinken	27,50 p.p.	Edel en pruimkopparkieten	70,- p.p.
Purper glansmerels en Hartenmynaha	25,- p.st.	Zilveroornachtigalen	50,- p.st.	Nendays en tarantaparkieten	60,- p.p.
Jalamere's	35,- p.st.	Grenadierwevers	20,- p.p.	Oranjeveugelpark. en borsteboertjes	60,- p.p.
Purperkopgaalen	100,- p.st.	Roodbekwevers	10,- p.p.	Halsbandparkieten	35,- p.p.
Palmangaras	40,- p.st.	Grote brillenvogels	35,- p.p.	Geelvoorhoedpapagaaien vanaf	175,- p.st.
Fairybluebirds	125,- p.p.	Witte rijstvogels	45,- p.p.	Kanarieveugelparkieten	55,- p.p.
Diamendduifjes	20,- p.p.	Safravinken groot	20,- p.st.	Dusky lorias	550,- p.p.
Zebra duifjes	40,- p.p.	Mex. nonpareils	20,- p.st.	Grijze roodstaartpapagaaien vanaf	200,- p.st.

Tevens bieden wij u aan een grote collectie Tropische vissen, planten en aquariumbenodigdheden.
Breng vrijblijvend een bezoek aan onze magazijnen.
Conditie: niet franco. Retour. Min. orders f 25,-, verpakking f 2,- per kratje. Onze magazijnen
zijn dagelijks geopend tot 6 uur. Zondags om 25 augustus tot 13.00 uur. In onderstaande plaatsen
zijn wij met een grote collectie vogels voor verkoop.
Wormerveer: Hotel de Jonge Prins, Marktstraat 2, van 8.30 uur tot 13 uur. 27 april en 26 mei.
Schipholse Verenigingsgebouw het Contact, Vredshof 14, van 9.30 tot 13 uur. 11 mei en 1 juni.
Schagen: Donboskhuys, Molenstraat 12, van 10 uur tot 13 uur. 4 en 15 mei.

„WIRIKA“ - Elschotseweg 15 - Schijndel - Telefoon 04104 - 2355

Tropische vogels   Tropische vissen   Aquariumplanten

J. A. H. van der Brugge

DE „ROTSHAA DER OUDE WERELD”

EEN GROENE VOGEL
DIE ZICHZELF BEDEK

Ik ben zo vrij te veronderstellen dat u echt niet weet wat ik bedoel met de woorden „rots-haan der oude wereld” en „groene vogel die zich bedekt”.

Dat is ook wel begrijpelijk, want de eerste naam is onjuist en de tweede is de letterlijke vertaling van de naar mijn mening aardig bedachte wetenschappelijke naam *Calyptomena viridus*. *Calyptomenè* is Grieks voor: „zij (in dit geval: de vogel) die zich bedekt” en *viridus* is het Latijnse woord voor groen. Als de wetenschappelijke naam er niet bij had gestaan, had ik de vogel uit het volgende citaat waarschijnlijk ook niet zo vlug kunnen thuisbrengen. Er staat namelijk, in een zeer oud boek uit 1857: „De Rotshaan der oude wereld (*Calyptomene viridis*) heeft eenen korten, aan zijnen wortel breedten en platten snavel; eenen zeer korten staart; de vederen van het voorhoofd zijn een weinig verlengd en staan zeer dicht; hij is zes duim lang en fraai emeraudegroen; maar hij heeft voor het oog en achter de wangen eene zwarte vlek en op de vleugels twee zwarte dwarsbanden. Deze vogel houdt zich op de toppen der boomen in de wouden van Sumatra en Borneo op en voedt zich van vruchten en beziën.” Tegenwoordig hebben we voor deze vogel een heel andere naam, namelijk Kleine Groene Breedbek, en bij „rotshaan” denken we alleen nog aan de oranje en rode vogels van Zuid-Amerika.

Toch is het niet zo vreemd dat er vroeg verband tussen de in het geheel niet verwante soorten werd gelegd, want zowel de familie Cotinga's als die der Breedbekken, ofwel hapvogels genoemd, is samengesteld uit soorten die op het eerste gezicht niet veel met elkaar te maken hebben en dikwijls ook in kleurpatroon geen overeenkomst vertonen. Bovendien hebben zowel de rotshanen als de groene breedbekken een dichte kuif van zachte veren die de snavel bijna geheel verbergt (vandaar „de vogel die zichzelf bedekt”). Bovendien betreft de man; deze is inderdaad helder diepgroen, met boven de teugel een geel vlekje; op het voorhoofd, bijna geheel verborgen onder de kuif, een zwarte vlek, achter de oorstreek een zwarte vlek en op het vleugeldeksel twee tot vier zwarte dwarsbanden. De handpennen hebben een zwarte top, de overige slagpennen een zwarte achtige binnenvlag. De groene staart is breed en zeer kort; de snavel, die zoals gezegd vrijwel geheel onder de voorhoofdskuif verborgen is, is van boven zwart en van onder groen tot geelachtig en de poten zijn geelgroen of hoornkleurig. De pop verschilt maar weinig van de man; ze mist de zwarte vlekken op de neksijden en heeft de andere vlekken dofbruin in plaats van zwart; ook het groen van het gevederde is wat doffer. De nominatvorm (*C.v. viridis*) bewoont Z.-Malakka, Singapore en Sumatra; in Malakka te

nden van Z.-Selangor en Pahang komt de
ersoort *C.v. continentis* voor, en de vogels
Borneo behoren tot de ondersoort *C.v.*
riosa.

vogeltjes leven in de boomtoppen in oer-
den, tot op 3000 voet hoogte, en zijn vrij
emeen, alleen op Sumatra zijn ze nogal
zaam. Meestal worden ze aangetroffen in
ne vluchten, vaak op alleenstaande dode
nen. Ze eten uitsluitend vruchten.

er de broedgewoonten is niet erg veel be-
id. Evenals de andere soorten van de fa-
ie maakt de kleine groene breedbek een
g, buidelvormig nest, dat aan boven- en
derkant spits toeloopt en dat uit gras, wor-
jes en vezels bestaat; het geheel hangt
n een draad van hetzelfde materiaal, die
n een tak of liaan is bevestigd, vaak boven
ter; de ingang bevindt zich aan de zijkant
heeft dikwijls een afdakje. De 3 tot 5 eie-
n zijn wit tot bruinachtig en aan het stompe
de gevlekt.

Maleise namen voor deze soort zijn:
urong takau", „burong seluwit" en „burong
npo-pinang"; op Sumatra worden ze „ulah-
idaun" genoemd.

halve de kleine groene breedbek, die al
ids lange tijd in dierenparken te bezichti-
n is maar sinds kort in de gewone vogel-
ndel wordt aangeboden (als Groene Breed-
avel, een vertaling van de Engelse naam
ireen Broadbill"), telt het geslacht *Calyp-*
mena nog twee soorten, die in grote trek-
n met *C.viridis* overeenkomen, maar een
el beperkter verspreidingsgebied hebben.
t zijn de Prachtbreedbek of Hosa's Hap-
gel (*C. hosii*), die alleen in Noord-Borneo
orkomt en dan nog zeldzaam, en de Sma-
gdbreedbek of Zwartkeelbreedbek (*C. white-*
iadi), die eveneens uitsluitend op Borneo
ordt gevonden. In tegenstelling tot de Klei-
e Groene eten deze twee soorten behalve
uchten ook insecten.

Prachtbreedbek is ca. 20 cm groot en
aakt een geluid dat doet denken aan het
eren van een duif. Het gevederte is gras-
oen, maar onderborst, buik, anaalstreek
n onderstaartdek zijn lichtblauw; de vleugel-
ekveren hebben een zwarte, groengezoom-
e top; op de oorstreek bevindt zich een
eine en op voorkruin en achterkop een gro-
re zwarte vlek. De bruine ogen zijn omge-
en door een witte ring. De snavel is zwart-
chtig, de poten zijn dof olijfgroen. De pop
doffer groen, heeft alleen op de vleugels
warte vlekken en alleen in het midden van
e buik blauw. De derde *Calyptomena* is in-
erdaad smaragdgroen, heeft een zwarte

keel en bovenborst en een zwarte oor- en nek-
vlek. Zoals gebruikelijk lopen over het vleu-
geldek enige zwarte banden; de handpennen
en staart zijn zwartbruin; de kruinveren zijn
aan de top zwart gezoomd. De snavelkleur
wordt niet vermeld, maar deze is toch bijna
onzichtbaar; de poten zijn groengrijs. Smyth-
les vermeldt dat deze soort knerpemde en
piepende geluiden maakt, verder een schrill
„saaat" laat horen en een gaaiachtige roep.
Men heeft in de buidelnesten twee glanzend
crèmwitte eieren gevonden, met afmetingen
van 33 x 26 mm (ongeveer zo groot als de
eieren van een ekster). Deze laatste is de
grootste soort, namelijk ca. 25 cm.

De familie breedbekken, die uit 14 soorten
bestaat, wijkt nogal af van andere zangvog-
gels, en er is daarom een aparte onderorde
Eurylaimi voor gecreëerd in de orde *Passeri-*
formes (zangvogels); de afwijkende kenmer-
ken zijn een eenvoudig gebouwde syrinx (het
„stemorgaan" van de vogels) met maar één
paar spieren, gedeeltelijk vergroeide voort-
enen en 15 in plaats van 14 halswervels. Een
en ander maakt de verwantschap met andere
vogelgroepen onzeker, en misschien staan de
Breedbekken toch wel vrij dicht bij de *Cotin-*
ga's, hoewel verwantschap dan een te
groot woord is. In dit opzicht is de naam
rotshaan dus niet zo gek en zou het vermelde
boek zijn tijd vooruit zijn geweest, al denk ik
dat de schrijver meer de overeenkomst in
kuif voor ogen stond. In de familie Breed-
bekken of Hapvogels, waarvan vier soorten
in Afrika en de overige in Zuidoost-Azië voor-
komen, nemen de smaragdbreedbekken (*Cal-*
lyptomena) weer een aparte plaats in (onder-
familie *Calyptomeninae* – Smaragd – of
Groene Breedbekken) omdat zij een voor-
hoofdkiuf hebben, een korte, vierkante staart
en tien handpennen; de elf soorten eigenlijke
breedbekken, die wellicht een volgende keer
aan de orde kunnen komen, hebben geen
kuif, een smal toelopende afgeronde staart
en elf slagpennen.

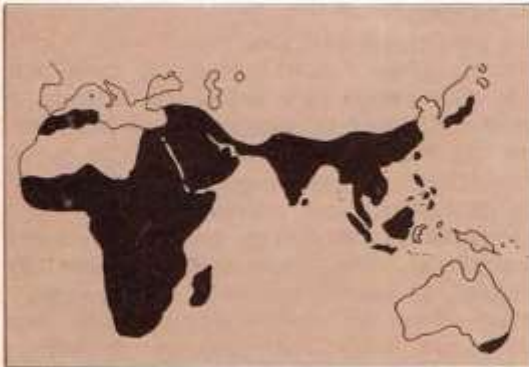
Als men er het geld voor over heeft – ik vind
de in „Onze Vogels" vermelde prijs wel
aan de vrij hoge kant, terwijl het de vraag is
of er ook poppen zijn geïmporteerd – bezit men
met de Kleine Groene Breedbek niet alleen
een juweel van een vogeltje maar ook een
ornithologisch zeer interessante soort. Wie
ermee kweekt, bewijst de wetenschap tevens
een dienst, want alleen nest en eieren zijn
bekend, en het feit dat beide ouders voeren,
maar of ze alle twee broeden en hoe lang
dat duurt, schijnt men nog niet te hebben
vastgesteld.

DE ZWARTE BUULBUULS

De familie der buulbuuls (**Pycnonotidae**) telt 16 geslachten, met niet minder dan 119 soorten! De buulbuuls, die ook wel kortvoetlijsters worden genoemd, van het geslacht **Pycnonotus** zijn en bij de volièrehouders verreweg het best bekend, want daartoe horen onder meer de roodoorbulbul, kalabulbul, witwangbulbul, roodkeelbulbul, roodogbulbul en de koetlang. Het bij dit artikelte afgebeelde paartje hoort tot het geslacht **Hypsipetes**, de zogenaamde „zwarte buulbuuls“, die echter lang niet alle volkomen zwart zijn. Maar laten we eerst de buulbuuls eens in het algemeen bekijken.

De naam buulbul is waarschijnlijk afkomstig uit het Arabisch en is een zogenaamde onomatopoeie, ofwel klanknabootsend woord. In de „Rubaiyat“ van de Perzische dichter Omar Chajjam (ook wel geschreven als Khayyam, maar beide betekenen „tentemaker“) wordt de witwangbulbul (**Pycnonotus leucogenys**) altijd weer vertaald met nachtegaal. Dat is niet zo verwonderlijk, daar de opgewekte, melodieuze zang doet denken aan die van „Filomele“. De grootte van de verschillende buulbuuls varieert van die van een huismus tot die van een merel.

Verspreiding van de buulbuuls-Pycnonotidae

De meeste soorten leven graag troepsgewijs, en I komt nogal eens voor dat verschillende soorten zij bij elkaar aansluiten. De meeste buulbuuls geven de voorkeur aan bossen of althans boomrijke streken, maar er is ook een aantal dat vindt dat het u stekend toeven is in dorpen en steden, iets dat I mers ook onze merels de laatste decennia hebben ontdekt. In bepaalde streken kunnen deze „kooften“ enorme schade aanrichten aan de fruitoogst. Als een zwerm van deze vogels neerstrijkt in een kersenbongerd, is de eigenaar nog niet „erig“! In minder dan geen tijd is er geen vrucht meer over, en men doet dan ook alle mogelijke moeite de plundersaars te verdrijven. Dit heeft echter la niet altijd succes, te meer omdat veel buulbuuls zo brutaal „als de beul“ zijn. In Indonesië (en oewel elders) tracht men de rijstvogels (glatiks) van de rijstvelden te houden door middel van geklepte touwen met glinsterende voorwerpen en dergelijk. Fruittelers bevestigen vaak lange touwen aan de bovenste takken van hun fruitbomen. Strijken buulbuuls neer, dan wordt aan de lijnen getrokken zodat de bomen heen en weer schudden. Daarv hebben de rovers veelal niet terug.

Het geslacht **Hypsipetes**

Het geslacht **Hypsipetes**, waartoe wij ons nu verder zullen bepalen, telt niet minder dan negentien soorten en diverse ondersoorten. Het is algemeen bekend dat de buulbuuls nu niet bepaald uitstekende vliegers zijn. De meeste hebben korte vleugels, wat dit vliegen veelal niet ten goede komt. Het geslacht **Hypsipetes** vormt hierop echter een uitzondering, want deze vogels hebben relatief lange vleugels, iets dat op de gekleurde afbeelding goed te zien is. De geportretteerde vogels zijn de donkerst van het geslacht, hebben een lange staart, lakrodsnavel en pootjes en komen uitsluitend voor op Formosa. Vandaar dat de Duitsers deze buulbul

nosa-Fluchtvogel noemen, de Britten van Formosa-black bulbul spreken en de Fransen hem kennen Bulbul noir de Formose. De overige „zwarte buuls” treft men aan in Zuidoost-Azië en op eilanden Ceylon en Madagascar.

Voedsel van deze buulbuuls bestaat voornamelijk uit bessen en vruchten, maar krijgen ze een er of ander insectje voor de snavel, dan wordt heus ook smakelijk veroverd.

In de wintermaanden zwerven deze vogels in grote groepen rond. Ze zijn erg luidruchtig, en zo'n troep kan men al op grote afstand horen. Maar bij het breken van de broedtijd lossen de zwermen op. Vindt de paarvorming plaats, die gewoonlijk geïerdeerd gaat met een uitbundig baltsvertoon, dat later bij de verschillende soorten nogal afwijkt. Voorkeur wordt een geschikte nestplaats gezocht in de regenwouden, maar toch dalen sommige paars af naar lagere regionen en bouwen daar hun onvormige toekomstige kinderkamer in een boomgaard of park. De wieg wordt vervaardigd van takken en twijgjes, droog gras en bladeren. De buitenkant wordt omweven met spinsel van insecten, de binnenzijde wordt gevoerd met zacht, plantaardig materiaal. Op dit zachte bedje komen de drie of vier eieren te liggen. Deze zijn witachtig van kleur en voorzien van bruine vlekjes.

Normaal worden de eitjes alleen door het vrouwebroed, terwijl het mannetje zorgt dat zij voldoende snavelkost krijgt. Het kroost wordt na tien vijftien dagen geboren, waarna beide ouders zorgen dat het de kindertjes aan niets ontbreekt.

LET OP bij het verstrekken van groenvoer

Steeds wordt erop gewezen dat bij het verstrekken van groen aan onze vogels men uiterst voorzichtig moet zijn waar het betreft **BESPOTEN** groente.

Enkele dagen geleden werd ik bij een kweker van kleurkanaries geroepen, welke kweker aan zijn vogels sla had gevoerd. Voordat hij die groente aan zijn vogels verstrekke, had hij deze **DRIE MAAL** goed gewassen en gedroogd. Nadat hij die sla aan zijn vogels had gegeven vielen binnen de tien minuten reeds de eerste slachtoffers. Ik heb met eigen ogen gezien hoe de vogels zich met uitgestrekte vleugels van de zitstok lieten vallen, waarna zij op de grond terecht kwamen en hevig begonnen te trillen alsof zij vreselijke krampen hadden. Uit hun bek kwam slijm, waarna de vogels na enkele minuten doodgingen.

Hieruit blijkt weer overduidelijk dat het zorgvuldig wassen van groenvoer niet voldoende is. Voor degenen die nog niet door het lot getroffen zijn zou ik een waarschuwende vinger willen opsteken. Voert u aan uw vogels alleen groenvoer **WANNEER U ERVAN OVERTUIGD BENT DAT HET NIET BESPOTEN IS**. Het is als vogelliefhebber verschrikkelijk om aan te zien dat ten gevolge van een dergelijke oorzaak uw vogels doodgaan. Vorenbedoelde kweker was goed met zijn kweekseizoen begonnen en binnen enkele minuten had hij niets meer over. Ik hoop met dit schrijven dat veel narigheid bij de kwekers wordt voorkomen.

A. van Dun
Goirle

DUIZENDEN SIER-, ZANG- EN VOLIÈREVOGELS

Bladvogels, schamelijsters, buulbuuls, spreeuwen, gaaien, duifjes, kwartels, kardinalen, kleurvinken, senegalvogels en andere kleine tropen.

Zaterdag tot 17 uur, andere dagen volgens afspraak, niet op zondag.

Verzending rembours, brieven met betaald antwoord.

DE VOGELSPECIALIST, IMPORT - EXPORT
Panweg 66 - Zeist - Tel. 03404 - 18276

HEEFT U ONZE STANDAARDEISEN AL??

ONMISBAAR BIJ EEN DOELBEWUSTE KWEK

Grasparkieten	f 15,-
Neophema's	f 6,-
Agaporniden	f 7,50
Zebra vinken	f 3,50
Kleurkanaries	f 6,-
Beknopte erfelijkheidsleer	f 4,-

Losbladig, op te bergen in ringband welke niet wordt bijgeleverd.

Even onmisbaar zijn onze **KWEEKKAARTEN**, 25 stuks voor slechts f 4,-.

Bestellingen **UITSLUITEND** op giro 1148324 t.n.v. N.B.v.V. te Bergen op Zoom, met duidelijke vermelding van hetgeen u wenst.

BOEKENNIEUWS

In verband met het grote aantal boeken dat wij ter recensie ontvangen, hebben wij besloten om voortaan de besprekingen te beperken tot een korte vermelding van de inhoud en onze meerdere of mindere waardering van het betreffende boek. Alleen op deze wijze is het mogelijk actueel te blijven in de vermelding van nieuw verschenen boeken, zonder dat dit al te veel plaatsruimte vraagt.

„VOGELS HOUDEN“ door P. Faber, Nederlandse bewerking M. de Jong. Een boek voor de beginnende liefhebber, die een overzicht krijgt van de vogels die voor een beginner geschikt zijn en hoe hij ze verzorgen moet. Vele goede kleur- en zwartwit foto's. Een aardig en prettig leesbaar boek, dat uitstekend verzorgd is. Uitgave: Uitgeverij Helmond/Uitgeversmij J. H. Kok B.V.

„VOGELS UIT DE GORD VAN SMARAGD“, 2 gramfonoplaten (17 cm) met zang van 26 vogels uit Indonesië en een korte beschrijving van iedere vogel, a mede een tekening van H. Slijper. De uitstekende opnamen zijn van G. J. Teeuw. Samenstelling: Ko Zwaan. Uitgave: Wetenschappelijk Uitgeverij N.V., prijs f 16,50

„GESCHÜTZTE UND JAGDBARE VÖGEL“ door Burkard Stephan en Johannes Breitmeyer. Dit boek is toegespitst op de situatie in de D.D.R., zodat de meeste Nederlandse vogelliefhebbers er niet veel aan zullen hebben. Toch is er voor degenen, die wat diepgaander belangstelling hebben voor de Europese vogels, nog wel het nodige interessants in te vinden. Uitgave: Urania-Verlag (Leipzig), prijs M. 9.- (Oostduitse Marken).

„IN DE POLDER“ door Hulsbos. De auteur laat omdelen in zijn zeer rijke ervaringen over het leven in de polder. Uiteraard gaat het voor een groot deel over de daar voorkomende vogels. Een bijzonder fijn boek, dat we gaarne aanbevelen. Uitgave: Elsevier Nederland B.V., prijs f 12,90.

Advertentie

HOE BOVENSTAANDE BOEKEN AAN TE VRAGEN:

U zendt een brief(kaart) zonder postzegel aan **Koens algemene boekhandel**, antwoordnummer 1085, 's-Gravenhage, met de tekst:

Ik verzoek vrijblijvend zichtzending van ..... (titel van het boek dat U wilt ontvangen) plus uw naam en adres.

MIJN ERVARINGEN MET EEN PROBLEEMVOGEL

ben sinds enkele jaren in het bezit van een paar zebra-vinken. Het betreft hier een normale natuurkleurige man en een spierwitte pop. Dit paartje leeft bij mij al diverse jongen goed grootgebracht. Ige tijd geleden legde het popje vijf eieren in een stkastje. Dit was het eerste legsel van 1973. Er werd goed gebroed, en het resultaat was dat ik drie jonge zebra-vinken erbij kreeg. De beide andere jonges waren schier. Van de drie jonge vogels bleek later één een normale natuurkleur te hebben, de tweede was bruin van kleur en de derde was grauwt van kleur. De natuurkleurige was de grootste van de drie. Toen de vogels groter werden, ging de grootste op een voor mij onverklaarbare wijze dood. De twee bruine en de witte groeiden voorspoedig verder en vlogen beide uit.

Na enige tijd hadden de ouders van de jonge zebra-vinken weer een nieuw legsel van zeven eitjes, waarvoor het popje meestal zat te broeden. De beide jonge vogels van het vorige nest waren dus al aardig groot. Toen zag ik namelijk dat de bruine vogel zelf at en dronk, terwijl de witte zag ik echter maar sporadisch iets eten en nooit drinken. Hij werd nog veel door de ouders gevoerd. Verder zag ik dat de bruine vogel zijn of haar vader in een leeg nestkastje lokte, waar beide aan hevig zaten te keuvelen alsof het een paartje was. Ook joeg de bruine vogel alle andere vogels veral weg en stoorde andere vogels bij het broeden. Ik achtte nu de tijd ruimschoots aangebroken om deze nestverstoorder van de andere broedende vogels te scheiden en heb hem dus apart gezet.

De witte zebra-vink heb ik nog ongeveer een week bij de ouders gelaten, omdat deze nog veel werd gevoerd. Na deze week heb ik toen ook maar de witte apart gezet bij zijn of haar broertje of zusje. Echter na ongeveer een dag werd de witte steeds wakker. Het diertje at namelijk heel weinig. De bruine vogel (even oud dus als de witte) had toen ongeveer ruim een week zelfstandig geleefd. Omdat ik verwachtte dat de witte van honger zou doodgaan, heb ik ten einde raad maar besloten om de witte weer bij de ouders te zetten. Ik heb dit gedaan, en prompt werd hij weer door beide ouders gevoerd.

De beide ouders hebben inmiddels alweer een nest met in de veren komende jongen (zes stuks van de zeven eitjes), die ook voortreffelijk gevoerd worden. Toch wordt de witte vogel uit het vorige nest ook nog steeds gevoerd en eet zelf maar heel weinig. Ik wacht nu met spanning af wanneer deze witte vogel eindelijk zelfstandig zal zijn. Ik ben echter bang dat het tweede nest jongen deze vogel voorbij zal gaan en eerder onafhankelijk van de ouders zal zijn. Ik vraag mij daarbij af wat de oorzaak daarvan kan zijn.

Ik moet echter nog vermelden dat de witte zebra-vink vaak sliep en altijd met opgezette rugveren zat, doch hij is niet kleiner dan de bruine vogel uit hetzelfde nest. Ook is de witte niet bijzonder bedreven in het vliegen.

Ongeveer een week later zijn de andere jonge zebra-vinken van het tweede nest inmiddels ook uitgevlogen. De betreffende witte zebra-vink uit het vorige nest wordt nog steeds door de ouders gevoerd en eet zelf maar heel weinig. Drinken heb ik hem nog nooit zien doen. Maar weer verder afwachten.

Nog ongeveer een week later zie ik dat de jonge zebra-vinken uit het tweede nest al veel meer eten dan de witte zebra-vink. De witte zebra-vink heeft zich aangesloten bij dit tweede nest jonge vogels en bedelt het meest bij de ouders. Ik heb wel gezien dat de witte aan het baden was. Vliegen ging ook iets beter. Hij zat nog wel steeds gedrongen met opgezette rugveren.

Een dag later werd de jonge witte zebra-vink door mijn echtgenote gevonden. Hij was dood. Bij controle kon ik niets aan de vogel ontdekken. Wel was hij licht en mager. Vermoedelijk is hij van ondervoeding en mogelijk in combinatie met een afwijking of ziekte doodgegaan.

De vogels kunnen bij mij zowel in binnen- als zonnige buitenvolières vertoeven. Zij krijgen diverse soorten zaden en ander voedsel, en sterfgevallen doen zich bij mij haast nooit voor. Dit was voor mij een uitzondering. De vogel was al helemaal op kleur.

De legsel

De legsel

Vogelhandel REIN v. d. VEEN, Goor

Valkparkiet	35,— p.p.	Bandvinkjes	6,— p.p.	Bronzemannetjes	8,— p.p.
Grasparkiet	10,— p.p.	Zilverbekjes	5,50 p.p.	Witkopnonnen	8,— p.p.
Albinoparkiet	12,— p.p.	Indische nonpareil	20,— p.p.	Zwartkopnonnen	8,— p.p.
Lutinoparkiet	12,— p.p.	Muisparkiet	40,— p.p.	Driekleurnonnen	7,— p.p.
Deensbonite parkiet	12,— p.p.	Turquoiseinpark.	75,— p.p.	Grijze Rijstvogels	12,— p.p.
Chinese dwergkwartel	10,— p.p.	Roodrugpark.	55,— p.p.	Middel beo	85,— p.st.
Idem, zilver	15,— p.p.	Splendidpark.	160,— p.p.	Bonte boertjes	45,— p.p.
Idem, isabel	20,— p.p.	Pracht Rosella's	175,— p.p.	Rozeborstbaardparkieten	85,— p.p.
Napoleons	5,50 p.p.	Ag. Personata	55,— p.p.		
Diamantvinken	50,— p.p.	Ag. Roseicollis	45,— p.p.	1 paar chin. dwergkwartels	
Roodkop gouldamadine	65,— p.p.	Ag. Taranta	50,— p.p.	1 paar zilver chin. dwergkwartels	
Driekleur pap. amadine	52,50 p.p.	Roodkuifkardinalen	22,50 p.st.	samen voor f 20,—	
Spitstaartamadine	35,— p.p.	Bruinborstrietvinken	65,— p.p.		
Ceresamadine	35,— p.p.	Teugelastriden	8,— p.p.		
Binzenastrilde	45,— p.p.	Roodkop pap.am.	100,— p.p.		
Gordelgrasvinken	40,— p.p.	Halsbandparkieten	30,— p.p.		
Ag. Fisheri	50,— p.p.	Pruimkopparkieten	45,— p.p.		
Rode druppelastrilde	70,— p.p.	Langstaartparkieten	150,— p.p.		
Japane meeuwtes	7,— p.p.	Rode Molukken loris	300,— p.p.		
Grijze Roodstaart- papegaai	175,— p.st.	Jap. nachtegale man	22,50 p.st.		
Diamantduifjes	20,— p.p.	Jap. nachtegale pop	12,50 p.st.		
Idem, zilver	40,— p.p.	Rode kroonvinken	35,— p.p.		
Zebravinken, grijs	7,— p.p.	Mex. nonpareil	45,— p.p.		
Zebravinken, isabel	7,— p.p.	Palzner saffraanvinken	25,— p.p.		
Zebravinken, wit	9,— p.p.	Roodoorbulbul	17,50 p.st.		
Zebravinken, masker	11,— p.p.	Soldatenspreuw	45,— p.p.		
Zebravinken, zilverveugel	11,— p.p.	Schamalijsjer	65,— p.st.		
Loodbekjes	5,— p.p.	Rode kardinaal	25,— p.st.		
		Kuifkwartels	50,— p.p.		
		Muskaatvinken	6,50 p.p.		

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

Verzending onder remb. verp. f 1,50

VRACHT REKENING KOPER

's Maandags de gehele dag gesloten — 's Zondags van 09.00 tot 13.00 uur geopend.

Rotabator

de nieuwste Canadese
doorzichtige broed-
machine - met keer-
inrichting - voor 28
kwartel - 20 dwerg-

hoender of fazanten - 14 hoendereieren.
Tevens kunstmoeder voor het opkweken.
fl. 95,- franko - 40 w 220 V. met micro
thermostaat. Folder op aanvraag.

Amerik elektr.
broedmachientje
voor 18 kwartel-
eitjes of andere
met handleiding.

fl. 30,-

franko remb.
Vele
dankbetuigingen

Van Waardhuizen Leiderdorp - v. d. Valk Boumanweg 204 telefoon 01710-3 08 37

„ANIMAL“ INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK

POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

**STEEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE
TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS.**

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst.

Vogelliefhebbers bezoekt ons park! — Verkoop ook gedurende het weekeinde.

DOHYFRAL W.M. FORTE VOOR SIERVOGELS

ANTISTRESS-PRODUCT VOOR KOOI- EN VOLIÈREVOGELS

Een speciaal multi-vitaminen-preparaat aangevuld met sporenelementen en extra "biotine"! Bedoeld als Konditiehersteller.

Dohyfral W.M. Forte voor Siervogels vermindert of voorkomt zelfs teleurstellingen zoals:

- veel onbevuchte eieren, meestal in de eerste ronde;
- slechts uitkomen van de eieren of jongen met weinig levensvatbaarheid;
- afgebroken vruchtontwikkeling in het ei, zgn. "dood in dop", doffe en dorre bevedering;
- stoornissen tijdens de rui-periode;
- zgn. "bol zitten", traag in de bewegingen.

witte molen

moeilijk te missen tijdens de kweek...

Als jonge vogels voorspoedig moeten groeien, dan is het noodzakelijk, dat de juiste voedingsgrondstoffen daarvoor aanwezig zijn. Naast het zaadmengsel als basisvoeding hoort Cédé eivoer dagelijks aan uw kweekvogels verstrekt te worden.

De controle van al onze producten hebben we in handen gelegd van Dawe's Laboratories, Chicago U.S.A., St. Niklaas, België.

Cédé vogelvoeders

Tilburg, Langestraat 104, Tel: 013-423156

usel

De